

BURMISTRZ MIASTA I GMINY ŁASIN

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO
MIASTA I GMINY ŁASIN**

Opracowanie:

mgr Sławomir Flanz

Łasin – czerwiec 2025 r.

SPIS TREŚCI

I. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA	3
II. CEL, ZAKRES I METODY OPRACOWANIA	4
III. INFORMACJA O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH , POWIĄZANIACH Z INNymi DOKUMENTAMI ORAZ CHARAKTERYSTYKA REGULACJI PROJEKTU PLANU.....	8
IV. OCENA ZAGROŻEŃ I STANU ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTU PLANU	13
V. PROBLEMY ORAZ CELE OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTU PLANU	46
VI. OCENA PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO MOŻLIWOŚCI I SPOSOBY ICH OGRANICZANIA, ZAPOBIEGANIA LUB KOMPENSACJI ORAZ MOŻLIWE ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE.....	51
VII. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI PROJEKTU PLANU .	74
VIII.INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU PROJEKTU PLANU NA ŚRODOWISKO	74
IX. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....	75

I. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA

Projekt planu ogólnego gminy, zgodnie z przepisami art. 46 pkt. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r., poz. 1112 z późniejszymi zmianami), wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Jednym z elementów tej procedury formalno-prawnej jest opracowanie prognozy oddziaływania na środowisko projektu planu ogólnego.

Zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt. 1 w/w ustawy prognoza oddziaływania na środowisko zawiera w szczególności:

- informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.

Procedurę opracowania rozpoczęła uchwała nr LII/433/2023 Rady Miejskiej Łasin z dnia 19 grudnia 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego Miasta i Gminy Łasin. Obszar planu ogólnego obejmuje obszar miejsko-wiejskiej gminy Łasin w jej granicach administracyjnych.

Plan ogólny gminy jest rodzajem gminnego aktu planowania przestrzennego, który sporządza się dla obszaru gminy, z wyłączeniem terenów zamkniętych innych niż ustalone przez ministra właściwego do spraw transportu. W planie ogólnym określa się: strefy planistyczne oraz gminne standardy urbanistyczne. Ponadto można określić: obszary uzupełnienia zabudowy, obszary zabudowy śródmiejskiej.

W planie ogólnym dopuszcza się wyznaczenie 13 rodzajów stref planistycznych: wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną; wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną; wielofunkcyjna z zabudową zagrodową; usługowa; handlu wielkopowierzchniowego; gospodarcza; produkcji rolniczej; infrastrukturalna; zieleni i rekreacji; strefa cmentarzy; górnictwa; otwarta; komunikacyjna.

Gminne standardy urbanistyczne obejmują katalog stref planistycznych oraz mogą obejmować gminne standardy dostępności infrastruktury społecznej. W gminnym katalogu stref planistycznych określa się: profil funkcjonalny stref planistycznych; wartości maksymalnej nadziemnej intensywności zabudowy, maksymalnej wysokości zabudowy oraz maksymalnego udziału powierzchni zabudowy w strefach planistycznych; wartości minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej w strefach planistycznych, nie mniejszego niż wynika to z przepisów.

Celem sporządzenia projektu planu ogólnego jest spełnienie wymagań ustawowych i warunków niezbędnych do kontynuowania polityki przestrzennej zagospodarowania gminy.

Podstawowym celem planu ogólnego jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju gminy i harmonijnego zagospodarowania jej przestrzeni, jak również zadbanie o ład przestrzenny. Regulacje zawarte w planie ogólnym mają wpływ na to, jak gmina wyglądać będzie w przyszłości.

Podstawę prawną dla proponowanych w prognozie działań ochronnych, rozwiązań i wskazań stanowi Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r., poz. 1112 z późniejszymi zmianami) oraz ustawy szczegółowe i przepisy wykonawcze w zakresie: prawa ochrony środowiska, ochrony przyrody, ochrony gruntów rolnych i leśnych, prawa wodnego, prawa geologicznego i górniczego, dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, odpadów, utrzymania czystości i porządku w gminach, ochrony zabytków, przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, warunków jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi.

Niniejsza prognoza jest elementem przeprowadzenia **strategicznej oceny oddziaływania na środowisko** projektu planu ogólnego miasta i gminy Łasin.

II.CEL, ZAKRES I METODY OPRACOWANIA

Celem opracowania prognozy jest określenie i ocena przewidywanych skutków wpływu na środowisko, które mogą wynikać z wyznaczenia w przestrzeni miasta i gminy Łasin stref planistycznych, ustalenia dla nich gminnych standardów urbanistycznych, określenia granic obszaru uzupełnienia zabudowy, obszary zabudowy śródmiejskiej.

W prognozie zostaną przedstawione rozwiązania alternatywne eliminujące lub ograniczające negatywny wpływ planowanego zainwestowania na środowisko, jak również rozwiązania alternatywne o możliwym większym oddziaływaniu niż projekt planu ogólnego.

Podstawę prawną dla proponowanych w Prognozie działań ochronnych, rozwiązań i wskazań stanowi art. 51 ust. 2 pkt. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu planu ogólnego określa, analizuje i ocenia:

- istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,

- istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne - z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Prognoza przedstawia:

- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru - rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

W niniejszej prognozie uwzględniono zapisy zawarte w piśmie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Bydgoszczy (pismo WOO.411.84.2024.MD1 z dnia 13 czerwca 2024 r.) oraz w piśmie Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Grudziądzu (pismo N.NZ.9022.12.1.2024 z dnia 24 kwietnia 2024 r.). Zakres i stopień szczegółowości prognozy został określony jako zakres przewidziany w art. 51 ust 2 i art. 52 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Prognoza powinna uwzględniać stopień szczegółowości adekwatny do celu i zakresu opracowania planu. Jak wynika z pisma RDOŚ prognoza powinna określić jakość środowiska, jego zagrożenia i ich źródła, opisać metody zastosowane przy sporządzeniu prognozy, dokonać oceny wpływu planowanego sposobu zagospodarowania i użytkowania z określeniem skali i intensywności, dokonać oceny w stosunku do celów środowiskowych jednolitych części wód powierzchniowych, przedstawić opis elementów przyrodniczych i ich zagrożenia,

przeanalizować wpływ na tereny cenne przyrodniczo, przedstawić wyniki ocen i analiz w formie kartograficznej.

Prognozę sporządzono w oparciu o metody polegające na analizie regulacji zawartych w projekcie planu ogólnego, w tym zasięgów przestrzennych wyznaczonych stref planistycznych, ustalonych gminnych standardów urbanistycznych, wyznaczonego obszaru uzupełnienia zabudowy oraz wyznaczonego obszaru zabudowy śródmiejskiej, w odniesieniu do obecnego stanu środowiska obszaru gminy.

Uwzględniono stan i zagrożenia środowiska w zakresie poszczególnych elementów środowiska oraz projekcję tego stanu przy zachowaniu dotychczasowego sposobu zagospodarowania i użytkowania terenów w gminie, dotychczasowych zmian środowiska w gminie i ich intensywności, struktury przyrodniczej gminy, powiązań przyrodniczych gminy i jej otoczenia, oceny stanu ochrony i funkcjonowania zasobów przyrodniczych, zachowania walorów krajobrazowych i możliwości ich kształtowania, na podstawie wykonanego wyprzedzająco na potrzeby opracowania ekofizjograficznego. Dokonano analizy stanu środowiska oraz jego zagrożeń i możliwości ich ograniczania na obszarze gminy w ostatnich kilku latach. Uwzględniono położenie obszaru gminy względem obiektów i terenów podlegających ochronie, w szczególności na mocy ustawy o ochronie przyrody i ustawy o ochronie zabytków.

Ocena zawiera identyfikację przewidywanych zmian i przekształceń środowiska na terenie miejsko-wiejskiej gminy Łasin w sytuacji przyjęcia planu ogólnego.

Szczególnie pomocne były następujące materiały:

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Łasin przyjęte uchwałą nr XLVIII/390/2023 z dnia 15 czerwca 2023 r.,
- Opracowanie ekofizjograficzne na potrzeby studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Łasin, Marta Wiśniewska, wrzesień 2020r.,
- Prognoza oddziaływania na środowisko ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Łasin, Marta Wiśniewska, wrzesień 2022r.,
- Projekt planu ogólnego miasta i gminy Łasin, Burmistrz Miasta i Gminy Łasin (autor Planisfera), maj 2025 r.,
- Opracowanie ekofizjograficzne na potrzeby projektu planu ogólnego miasta i gminy Łasin, Sławomir Flanz, Izabela Budzyńska, kwiecień 2025 r.,
- Strategia rozwoju Miasta i Gminy Łasin na lata 2024-2030 przyjęta Uchwałą Nr IX/70/2024 Rady Miejskiej Łasin z dnia 23 grudnia 2024 r.,
- Raport o stanie Miasta i Gminy Łasin za rok 2023, Zarządzenie nr 12/2024 Burmistrza Miasta i Gminy Łasin z dnia 22 maja 2024 r.,

- Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Łasin na lata 2004 – 2010 z perspektywą na lata 2011 – 2020,
- Założenia do planu zaopatrzenia Miasta i Gminy Łasin w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe na lata 2012-2027 przyjęte Uchwałą nr XXIX/188/2013 Rady Miejskiej Łasin z dnia 27 listopada 2013 r.,
- Przyroda Ziemi Chełmińskiej i obszarów przyległych, Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Polski Klub Ekologiczny Okręg Pomorsko-Kujawski, Toruń 2000,
- Raporty o stanie środowiska województwa kujawsko-pomorskiego, Biblioteka Monitoringu Środowiska, WIOŚ Bydgoszcz, 1999-2014 r.,
- Przyroda Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Kujawsko-Pomorski Urząd Wojewódzki, Wojewódzki Konserwator Przyrody, Bydgoszcz, 2001 r.,
- Raport o stanie przyrody województwa kujawsko-pomorskiego, stan na dzień 30 kwietnia 2004 r., Kujawsko-Pomorski Urząd Wojewódzki, Wojewódzki Konserwator Przyrody, Bydgoszcz 2004,
- Warunki przyrodnicze produkcji rolnej w województwie toruńskim, IUNG Puławy, 1982r.,
- Marszelewski W., Burak S., Solarczyk A., Jeziora województwa kujawsko-pomorskiego, Kujawsko-Pomorski Urząd Wojewódzki, Wydział Ochrony Środowiska, Bydgoszcz 2000,
- A. Zwoliński, Katalog jezior województwa toruńskiego wraz z ich waloryzacją turystyczną, Toruń 1991 r.,
- Dane GIOŚ Wydział Monitoringu Regionalnego w Bydgoszczy,
- Dane i materiały Starostwa Powiatowego w Grudziądzu,
- Dane i materiały Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Toruniu,
- R. Cymerman, I. Krzywnicka, Program kompleksowej ochrony gruntów przed erozją w województwie toruńskim, ATR Olsztyn, 1990 r.,
- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego przyjęty uchwałą nr XI/135/03 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 26 czerwca 2003 r., ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko – Pomorskiego Nr 97, poz. 1437,
- Energetyka wiatrowa w kontekście ochrony krajobrazu przyrodniczego i kulturowego w województwie kujawsko-pomorskim, Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania Polskiej Akademii Nauk im. Stanisława Leszczyckiego, styczeń 2012,
- <http://natura2000.gdos.gov.pl/natura2000/>,
- Mapa glebowo-rolnicza w skali 1:5000, <http://mapy.infoteren.pl/glebowe/>
- Bilans zasobów kopalin i wód podziemnych w Polsce wg stanu na 31.XII.2023 r., PIG Warszawa 2024,
- Generalny pomiar ruchu za lata 2020/2021 rok, GDDKiA 2022, <https://www.gov.pl/web/gddkia/generalny-pomiar-ruchu-20202021>,

- Informatyczny system osłony kraju, <https://wody.isok.gov.pl/index.html>,
- <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>,
- <http://mapa.korytarze.pl/>,
- Materiały i wyniki własnych obserwacji i analizy terenowej.

III. INFORMACJA O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH, POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI ORAZ CHARAKTERYSTYKA REGULACJI PROJEKTU PLANU

Projekt planu ogólnego miasta i gminy Łasin zawiera zakres przewidziany w przepisach ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Określono: strefy planistyczne, gminne standardy urbanistyczne, obszary uzupełnienia zabudowy, obszar zabudowy śródmiejskiej.

Gmina Łasin w granicach administracyjnych podzielona została na 978 stref planistycznych. Poniżej przedstawiono zestawienie stref planistycznych wyznaczonych dla miasta i gminy Łasin.

- 1) strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną – symbol strefy SW – 51 stref,
- 2) strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną – symbol strefy SJ – 248 stref,
- 3) strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową – symbol strefy SZ – 468 stref,
- 4) strefa usługowa – symbol strefy SU – 47 stref,
- 5) strefa handlu wielkopowierzchniowego – symbol strefy SH – 0 stref,
- 6) strefa gospodarcza – symbol strefy SP – 7 stref,
- 7) strefa produkcji rolniczej – symbol strefy SR – 8 stref,
- 8) strefa infrastrukturalna – symbol strefy SI – 9 stref,
- 9) strefa zieleni i rekreacji – symbol strefy SN – 49 stref,
- 10) strefa cmentarzy – symbol strefy SC – 19 stref,
- 11) strefa górnictwa – symbol strefy SG – 3 strefy,
- 12) strefa otwarta – symbol strefy SO – 38 strefy,
- 13) strefa komunikacyjna – symbol strefy SK – 27 stref.

Strefy planistyczne określone w planie ogólnym są zgodne z ustaleniami Strategii rozwoju miasta i gminy Łasin na lata 2024-2030. Określa ona m.in. cele strategiczne dla planowania i zagospodarowania przestrzennego, model struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz rekomendacje dla polityki przestrzennej.

Zgodnie z ustaleniami i rekomendacjami w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie określono kierunki zmian w strukturze zagospodarowania terenów, w tym określenie szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej. Głównym celem określenia kierunków zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenu jest zapewnienie wysokiej jakości życia mieszkańców,

poprzez rozwój społeczny, gospodarczy, rozwój infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, przy zachowaniu zasad zrównoważonego rozwoju gminy. Według strategii należy przy tym dążyć do zagęszczenia zabudowy przy maksymalnym wykorzystaniu potencjału infrastruktury technicznej z poszanowaniem terenów zieleni i otwartych przestrzeni, uwzględniając przy tym potencjał kulturowy wynikający z lokalizacji obiektów i obszarów objętych formami ochrony zabytków oraz potencjał przyrodniczy wynikający z lokalizacji form ochrony przyrody. Przyjęte najważniejsze założenia dla polityki przestrzennej w Mieście i Gminie Łasin to:

- 1) kształtowanie optymalnej struktury użytkowania i ładu przestrzennego gminy mającej na celu wzmocnienie potencjału gminy poprzez właściwe ukształtowanie sieci osadniczej;
- 2) wzmacnianie funkcji miasta Łasin jako centrum aktywności społecznej i gospodarczej gminy poprzez koncentrację zadań inwestycyjnych z dziedziny administracji i usług, jak również mieszkalnictwa, przemysłu, gospodarki komunalnej, infrastruktury społecznej i technicznej o zasięgu gminnym i lokalnym.

Cele te należy osiągać poprzez konsekwentne działania zmierzające do:

- 1) koncentracji zabudowy w ramach obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej przy maksymalnym wykorzystaniu istniejącej infrastruktury technicznej i społecznej:

- sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla terenów o największej presji inwestycyjnej,
- wyznaczenie terenów predysponowanych do zabudowy jako uzupełnienie obszarów już przekształconych,
- unikanie rozpraszania zabudowy,
- koncentracja usług z zakresu administracji i obsługi mieszkańców w Łasinie,
- stosowanie rozwiązań minimalizujących wzajemne oddziaływanie pomiędzy funkcjami terenów, których sąsiedztwo może powodować konflikty przestrzenne; na granicach terenów o różnym przeznaczeniu wprowadzać zielen izolacyjną lub stosować projektowanie strefowe, tj. stopniowe zmniejszanie oddziaływania terenów względem siebie (produkcja – usługi – mieszkaniowo-usługowe – mieszkaniowe), rozwój i modernizacja systemów infrastruktury technicznej i komunikacyjnej mająca na celu zwiększenie przepustowości sieci i dróg;

- 2) lokalizacji funkcji usługowej i przemysłowej jako motoru rozwoju gospodarczego i zapewnienie miejsc pracy mieszkańcom:

- wyznaczenie obszarów aktywizacji gospodarczej z uwzględnieniem istniejącej infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, mające na celu zwiększenie konkurencyjności i atrakcyjności gminy dla miejscowych i zewnętrznych inwestorów,
- lokalizacja usług towarzyszących zabudowie mieszkaniowej w obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, natomiast funkcji

produkcyjnej z uwzględnieniem możliwych negatywnych oddziaływań,

-umożliwienie modernizacji i rozwoju istniejącej zabudowy produkcyjnej z uwzględnieniem ewentualnych oddziaływań na tereny sąsiednie,

-wspieranie lokalizacji odnawialnych źródeł energii w miejscach nie kolidujących ze strefami zamieszkania;

3) utrzymania i rozwoju rolnictwa oraz ochrony terenów leśnych:

-utrzymanie funkcji terenów rolniczych, w szczególności gruntów o wysokiej klasie bonitacyjnej, świadczących o rolniczym charakterze gminy,

-zachowanie istniejących terenów leśnych oraz zadrzewień śródpolnych;

4) dążenia do zrównoważonego rozwoju przy uwzględnieniu wymogów ekologicznych i ochrony środowiska przyrodniczego:

-podporządkowanie wymogom ochrony przyrody i krajobrazu części gminy objętej reżimami związanymi z położeniem w granicach obszarów form ochrony przyrody,

-rozwój funkcji rekreacyjno-wypoczynkowych z wykorzystaniem walorów przyrodniczych i krajobrazowych (urozmaicona rzeźba terenu, lasy, jeziora i rzeki), z poszanowaniem ich ochrony,

-realizacja i utrzymanie ogólnodostępnych terenów zieleni,

-uwzględnienie obszarów szczególnego zagrożenia powodziowego oraz terenów zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych przy projektowaniu poszczególnych funkcji terenów,

-uwzględnienie niezbędnych terenów dla urządzeń melioracyjnych umożliwiających odprowadzenie wód opadowych i ich retencję z rozległych terenów projektowanej zabudowy i powierzchni utwardzonych.

W projekcie planu ogólnego dla miasta i gminy Łasin dla każdego obszaru w strefach planistycznych (w strefach SW, SJ, SZ, SU, SH, SP, SR) ustalono parametry:

Mi – maksymalna nadziemna intensywność zabudowy,

Mpz – maksymalny udział powierzchni zabudowy,

Mwz – maksymalna wysokość zabudowy,

MIbc – minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej;

a dla stref SI, SN, SC ustalono minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej;

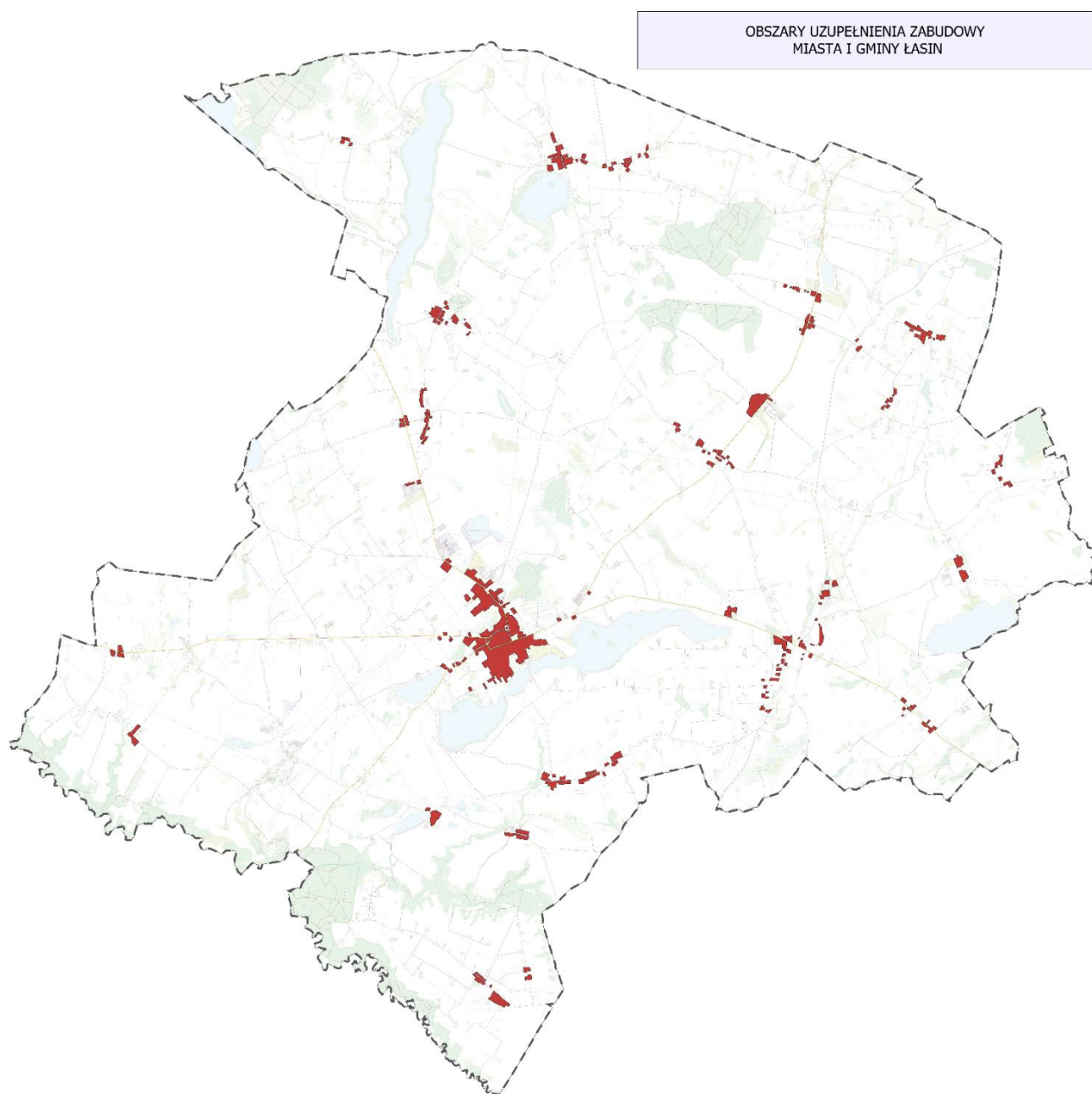
przy czym należy zaznaczyć, że te ostatnie wartości (MIbc) te były zgodne z określonymi w Rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz. U. poz. 2758 ze zm.) lub zostały skorygowane w odniesieniu do wartości dedykowanych w dopuszczalny sposób (zwiększone).

Dla większości stref, oprócz obowiązkowego podstawowego profilu funkcjonalnego strefy planistycznej, ustalono profil dodatkowy.

W projekcie planu ogólnego wyznaczono zasięg przestrzenny obszaru uzupełnienia zabudowy w oparciu o przepisy Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 2 maja 2024 r., w sprawie sposobu wyznaczania obszaru uzupełnienia zabudowy w planie ogólnym gminy.

Obszarów uzupełnienia zabudowy nie wyznaczono dla terenów gdzie obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. Obszar uzupełnienia zabudowy stanowi podstawę prawną decyzji o warunkach zabudowy. Obszar uzupełnienia zabudowy wyznaczony na powierzchni około 164,7 ha.

Ilustruje to rycina.

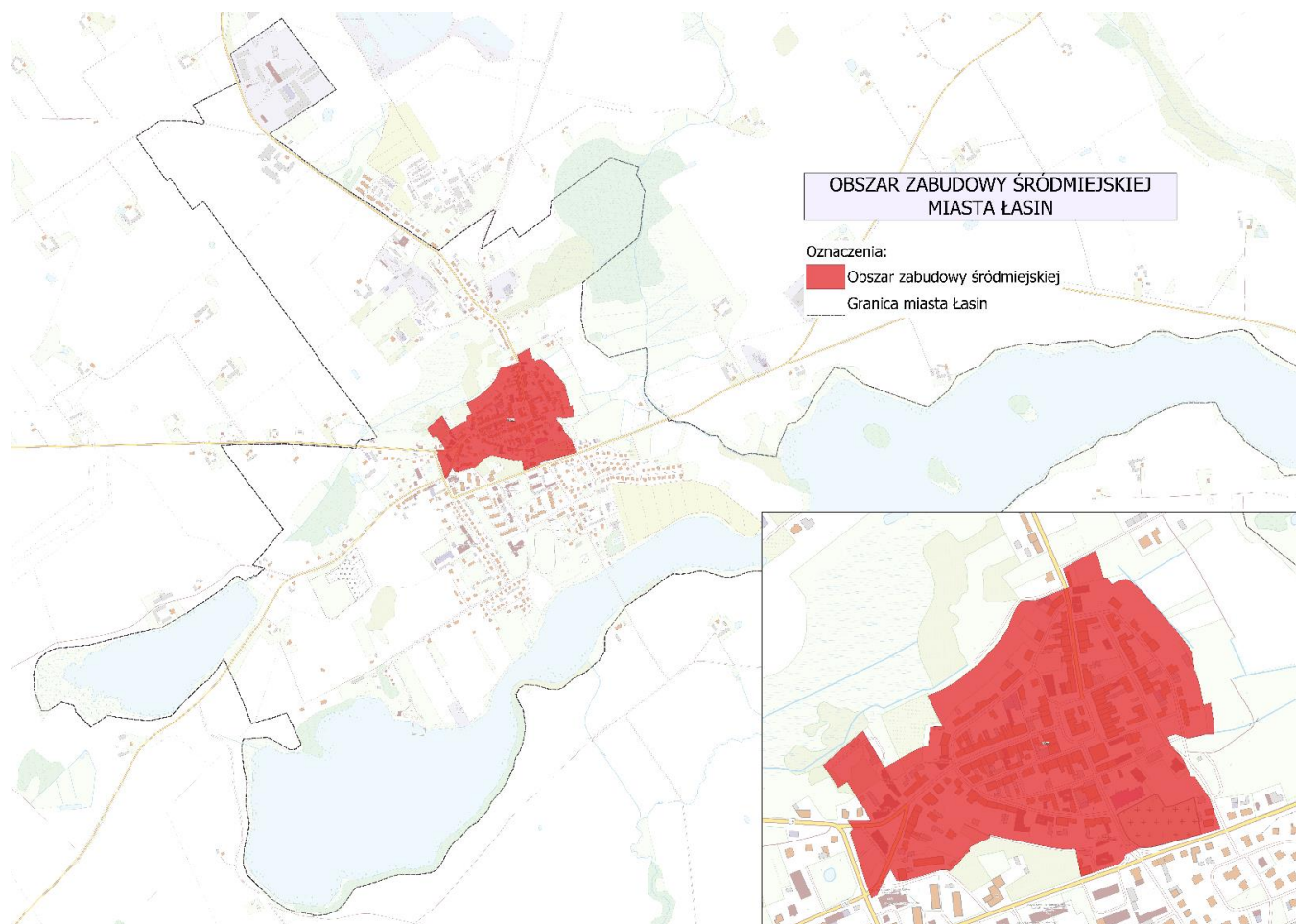

Ryc. 1 Obszar uzupełnienia zabudowy (źródło: Uzasadnienie – plan ogólny miasta i gminy Łasin)

Obszar zabudowy śródmiejskiej to położony w mieście obszar zwartej, intensywnej zabudowy mieszkaniowej i usługowej. Obszar ten powinien zatem obejmować zgrupowanie intensywnej zabudowy w mieście i nie wyznacza się go w obszarach wiejskich. Obszar zabudowy śródmiejskiej Łasina obejmuje ściśle centrum miasta, gdzie znalazły się strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową wielorodzinną, jednorodzinną, strefy usługowe oraz strefa cmentarzy, a także fragmenty stref komunikacyjnych. Obszar ten mieści się w granicach historycznego centrum, stanowiącego zabytkowy układ urbanistyczny Łasina ujęty w gminnej ewidencji zabytków, jednak granice tych obszarów nie pokrywają się w pełni. Obszar zabudowy śródmiejskiej obejmuje tylko najściślejsze centrum miasta z najbardziej intensywną zabudową, w tym przede wszystkim zabudowę pierzejową rynku i ulic od niego odchodzących. Obszar śródmieścia charakteryzuje się największym zagęszczeniem budynków stanowiących zabytki. Jego wyznaczenie podkreśla konieczność utrzymania stref ochrony konserwatorskiej oraz szczególnych zasad zabudowy, co umożliwi kompleksową ochronę dziedzictwa kulturowego.

Obszar zabudowy śródmiejskiej w Łasinie, poza strefami komunikacyjnymi, które nie dopuszczają lokalizacji zabudowy oraz poza strefą cmentarza, gdzie zabudowa ma szczególny charakter w związku z pełnioną funkcją

Zasięg przestrzenny tego obszaru ilustruje rycina.

Ryc. 2 Obszar zabudowy śródmiejskiej (źródło: Uzasadnienie – plan ogólny miasta i gminy Łasin)

Regulacje zawarte w projekcie planu ogólnego nawiązują do wniosków z opracowanego wyprzedzająco na potrzeby tego projektu opracowania ekofizjograficznego.

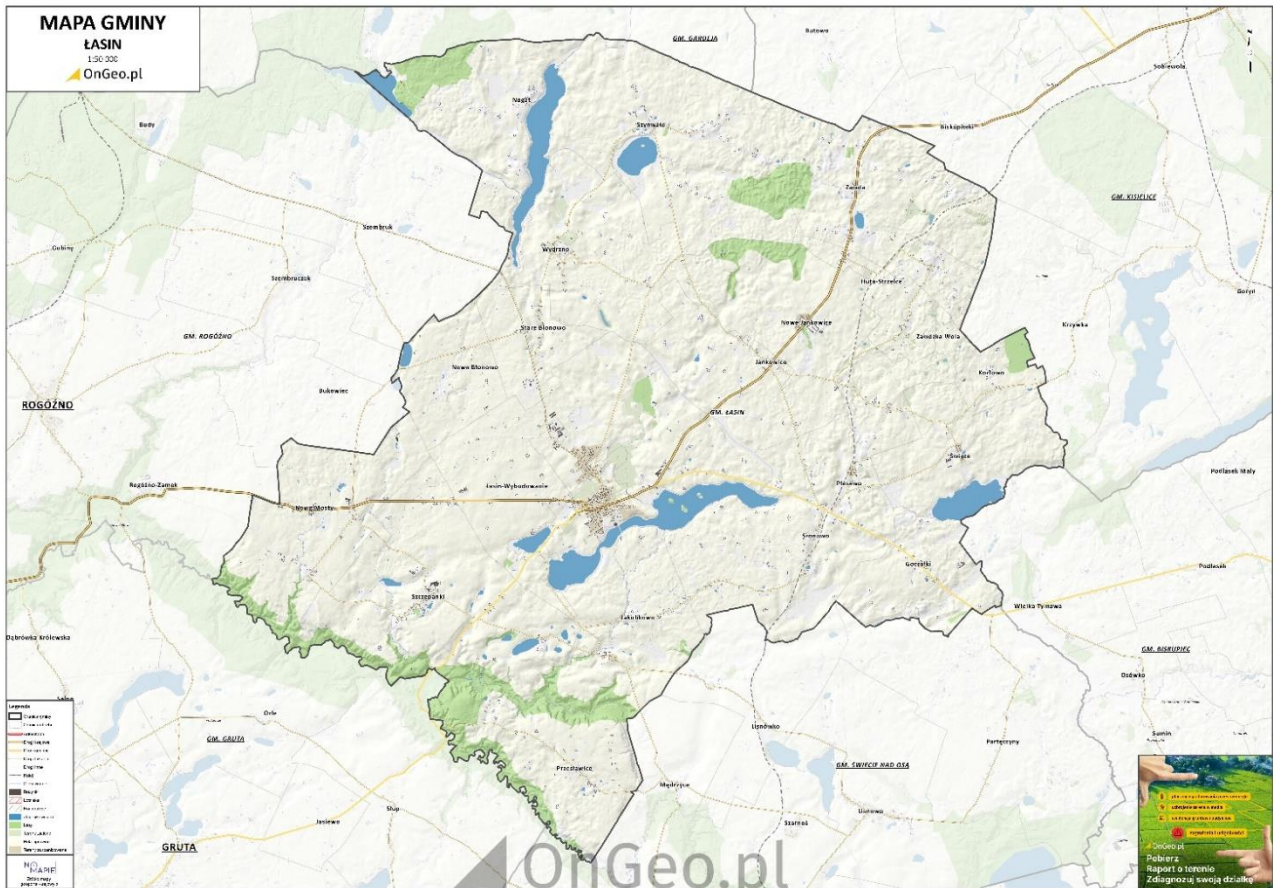
IV. OCENA ZAGROŻEŃ I STANU ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTU PLANU

Obszar objęty projektem planu ogólnego obejmuje miejsko-wiejską gminę Łasin w jej granicach administracyjnych.

Gmina Łasin położona jest w północnej części województwa kujawsko-pomorskiego, w powiecie grudziądzkim (w jego północno-wschodniej części). Powierzchnia gminy wg danych Starostwa Powiatowego w Grudziądzu wynosi 13655 ha.

Gmina Łasin graniczy z gminami: Rogóźno (od zachodu), Gruta (od południowo-zachodu), Świecie nad Osą (od południowo-wschodu), Biskupiec i Kisielice (od wschodu) oraz Gardeja (od północy).

Zagospodarowanie i użytkowanie terenu ilustruje mapa ogólnogeograficzna.

Ryc. 3 Obszar gminy na tle mapy ogólnogeograficznej (źródło: ongeo.pl)

Na obszarze Gminy Łasin oprócz miasta Łasin znajduje się 18 sołectw:

- 1) Goczałki – w skład, którego wchodzi wieś Goczałki,
- 2) Huta – Strzelce – w skład, którego wchodzi wieś Huta-Strzelce,
- 3) Jakubkowo – w skład, którego wchodzi wieś Jakubkowo i osada Bogdanki,
- 4) Jankowice – w skład, którego wchodzi wieś Jankowice i Nowe Jankowice,
- 5) Kozłowo – w skład, którego wchodzi wieś Kozłowo i Święte,
- 6) Nogat – w skład, którego wchodzi wieś Nogat,
- 7) Nowe Błonowo – w skład, którego wchodzi wieś Nowe Błonowo,
- 8) Nowe Mosty – w skład, którego wchodzi wieś Nowe Mosty,
- 9) Plesewo – w skład, którego wchodzi wieś Plesewo,
- 10) Przesławice – w skład, którego wchodzi wieś Przesławice,
- 11) Stare Błonowo – w skład, którego wchodzi wieś Stare Błonowo,
- 12) Szczepanki – w skład, którego wchodzi wieś Szczepanki z osadą Hermanowo,
- 13) Szonowo – w skład, którego wchodzi wieś Szonowo z kolonią Ludwichowo,
- 14) Szynwałd – w skład, którego wchodzi wieś Szynwałd,
- 15) Łasin-Wybudowanie – w skład, którego wchodzi wieś Łasin-Wybudowanie,
- 16) Wydrzno – w skład, którego wchodzi wieś Wydrzno z osadą Gordanowo,

- 17) Zawda – w skład, którego wchodzi wieś Zawda,
- 18) Zawdzka Wola – w skład, którego wchodzi wieś Zawdzka Wola.

Gmina posiada status gminy miejsko-wiejskiej o charakterze typowo rolniczym. Powierzchnia użytków rolnych wynosi 11631 ha, co stanowi 85% powierzchni całkowitej. Grunty leśne i zadrzewione zajmują 697 ha, co stanowi 5%. Grunty zabudowane i zurbanizowane zajmują powierzchnię 493 ha (3,6%), grunty pod wodami zajmują 519 ha (3,8%), tereny komunikacyjne 329 ha (2,4%). Miasto Łasin zajmuje 479 ha, w tym 214 ha stanowią wody, 185 ha użytki rolne, a 79 ha grunty zabudowane i zurbanizowane.

Podstawową sieć komunikacyjną miasta i gminy Łasin tworzą: droga krajowa nr 16 oraz droga wojewódzka nr 538. Droga krajowa nr 16 prowadzi z Dolnej Grupy do przejścia granicznego z Litwą w Ogrodnikach, a droga wojewódzka nr 538 z Radynia Chełmińskiego przez Nowe Miasto Lubawskie do Nidzicy. Uzupełnienie głównej sieci drogowej stanowią drogi powiatowe (łącznie 18 odcinków).

Na terenie miasta i gminy Łasin infrastruktura obejmuje 92,121 km dróg gminnych, w tym 9,057 km na terenie miasta oraz 83,064 na terenie wiejskim gminny. Stan techniczny większości dróg należy uznać za niewystarczający i kwalifikujący je do wykonanie modernizacji bądź przebudowy w najbliższym czasie. W najlepszym stanie technicznym są drogi i ulice, których remont był przeprowadzony w ostatnim czasie.

Prowadząca przez teren gminy linia kolejowa nr 232 relacji Jabłonowo Pomorskie – Prabuty została rozebrana w 2007 roku.

Gminę Łasin na dzień 31.12.2023 r. zamieszkiwało łącznie 7407 osób, w tym w mieście Łasin 2904 osoby, a na obszarze wiejskim gminy 4503 osoby. Stan liczby mieszkańców gminy z roku na rok zmniejsza się. Dla porównania obszar gminy w 2022 roku zamieszkiwało łącznie 7489 osób (ubytek o 82 osoby).

Zagospodarowanie i użytkowanie terenów miasta i gminy Łasin jest niejednorodne. Przeważający obszar gminy stanowią co prawda użytki rolne, lecz północną i północno-zachodnią część gminy zajmują tereny lasów. Również w południowej części gminy, w dolinie rzeki Osy, znajdują się obszary leśne. Na całym terytorium gminy, głównie w części północnej i południowej znajduje się kilka kompleksów leśnych, a w środkowej, północnej i wschodniej części gminy nieregularnie jest rozmieszczonych kilka średnich jezior.

Sieć osadnicza jest w większości zwarta. W środkowej części gminy znajduje się jej siedziba – miasta Łasin. Inne miejscowości o większej liczbie ludności to: Łasin-Wybudowanie, Szczepanki, Szynwałd, Nowe Jankowice, Szonowo.

Miasto i Gmina Łasin jest zwodociągowana w 87,2% (wg GUS za 2019 r.). Czynna sieć wodociągowa ma długość 185,9 km (dane GUS 2019 r.), a liczba przyłączy wyniosła 1103 (dane GUS 2019 r.). Liczba osób podłączonych do wodociągu wynosi prawie 7,4 tys. osób.

Całkowita długość sieci wodociągowej na terenie gminy wynosi około 190 km. Sukcesywna rozbudowa sieci wodociągowej na terenie gminy pozwala na zaopatrzenie w wodę praktycznie wszystkich chętnych mieszkańców gminy.

Na terenie Miasta i Gminy Łasin długość sieci kanalizacyjnej wynosi łącznie 28,4 km. Łączna liczba mieszkańców korzystających z kanalizacji wynosi 4017, z czego 3197 przyłączy jest w mieście. Gospodarka wodno-ściekowa w części rozproszonej zabudowy gminy rozwiązana jest poprzez oczyszczalnie przydomowe i szamba. Łącznie na terenie gminy znajduje się 478 zbiorników bezodpływowych, 249 przydomowych oczyszczalni ścieków i 1 stacja zlewna (wg danych za 2023 rok). Łączna długość kanalizacji sanitarnej (grawitacyjnej i ciśnieniowej) wynosi 28,4 km.

Grupowa Oczyszczalnia Ścieków zlokalizowana w miejscowości Łasin Wybudowanie jest obiektem z lat 80 i 90-tych XX wieku. Funkcjonuje w oparciu o osadnik Imhoffa oraz 4 stawy biologiczne wykonane w oparciu o istniejące zastoiska wodne (w technologii oczyszczalni nie występują zbiorniki betonowe). Napowietrzanie ścieków odbywa się za pomocą przestarzałych, mało wydajnych i wyeksploatowanych aeratorów pływających. Oczyszczalnia nie posiada wyodrębnionej części mechanicznej, a także linii zagospodarowania osadów. Osady są gromadzone bądź na składowisku osadów bądź też pozostają w lagunach (brak możliwości ich usuwania z lagun). Oczyszczalnia nie posiada wyspecjalizowanego punktu zlewnego dla ścieków dowożonych beczkowozami. Planowana jest kompleksowa przebudowa i modernizacja oczyszczalni.

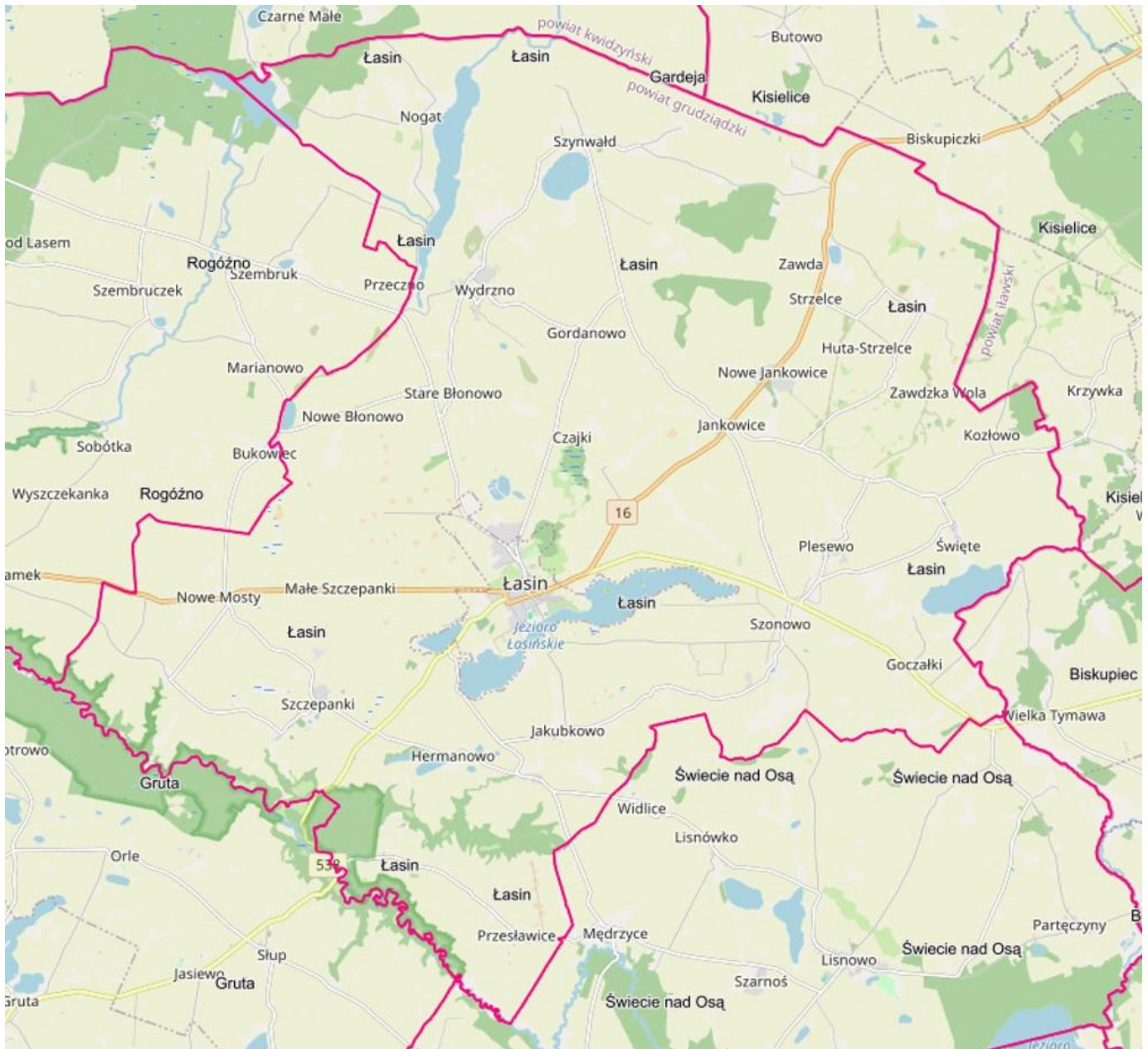
Sieć kanalizacyjna miasta i gminy Łasin nie jest rozbudowana. W skład aglomeracji ściekowej Łasina, poza miastem Łasin wchodzi części miejscowości: Łasin Wybudowanie, Jankowice, Nowe Jankowice i Święte.

Na terenach nie posiadających kanalizacji sanitarnej ścieki gromadzone są w zbiornikach bezodpływowych z ich okresowym wywozem do punktu zlewnego oczyszczalni bądź utylizowane w oczyszczalniach przydomowych.

Przez obszar gminy nie przebiega żadna czynna linia kolejowa.

Warunki przyrodnicze oraz potrzeby społeczne powodują, że część terenów dotychczas użytkowanych rolniczo (tereny o niskiej przydatności rolniczej) podlega procesom urbanizacyjnym.

Zagospodarowanie i użytkowanie terenów w mieście i gminie Łasin ilustruje mapa.

Ryc. 4 Mapa topograficzna miasta i gminy Łasin (źródło: geoportal.gov.pl)

W świetle fizycznogeograficznego podziału Polski J. Kondrackiego (1988 r.), zmodyfikowanego w 2018 r. przez zespół pod kierunkiem J. Solona i J. Borzyszkowskiego obszar miasta i gminy Łasin leży w obrębie dwóch mezoregionów. Prawie cała powierzchnia gminy znajduje się w zasięgu mezoregionu: Pojezierze Łasińskie 314.92, a tylko niewielka południowo-wschodnia część znajduje się w mezoregionie Pojezierze Brodnickie 315.12. Ze względu na taką jednorodność położenia fizycznogeograficznego na obszarze gminy przeważa polodowcowa wysoczyzna morenowa.

Powierznię terenu w obrębie Pojezierza Łasińskiego budują w całości osady czwartorzędowe, których miąższość sięga co najmniej kilkadziesiąt metrów. Wśród utworów czwartorzędowych dominują utwory plejstoceńskie związane z ostatnimi postojami lądolodu,

a następnie deglacjacją lądolodu na linii tzw. moren wąbrzeskich, subfazy krajeńskiej (krajeńsko-wąbrzeskiej) zlodowacenia wiślańskiego. Miąższość kompleksu utworów czwartorzędowych sięga nawet do ponad 100 m.

Z transgresją lądolodu fazy poznańskiej związane są gliny zwałowe, osady zastoiskowe i wodnolodowcowe. W północno-zachodniej części gminy powierzchnię budują piaski i żwiry wodnolodowcowe. W obrębie doliny Osy występują głównie osady deluwialne na zboczach dolin (w ich strefach krawędziowych) oraz we fragmentach enklawy zbudowane są z glin i piasków gliniastych.

Budowa geologiczna decyduje o występowaniu surowców naturalnych. Na terenie gminy Łasin, według danych Bilansu kopalin za rok 2023 występują dwa udokumentowane złoża kopalin: „Nowe Mosty I” o zasobach 93 tys. ton (rozpoznane szczegółowo) i „Szczepanki I” o zasobach 108 tys. ton (rozpoznane szczegółowo).

Dodać należy, że w grudniu 2024 r. udokumentowano złoża piasków i żwirów „Zawda I” o powierzchni 1,9738 ha.

Lokalizację złóż ilustruje mapa.

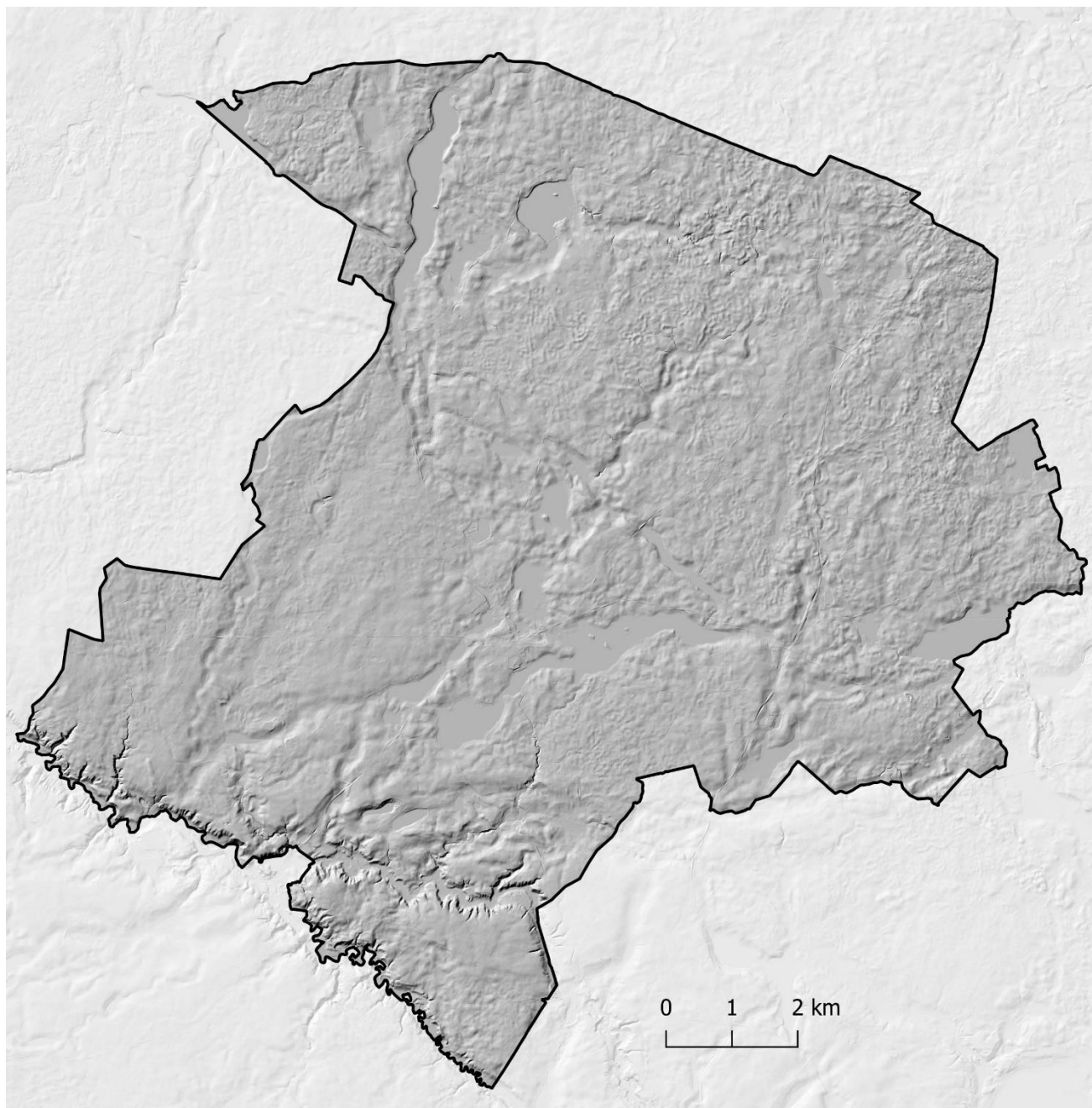
Ryc. 5 Lokalizacja udokumentowanego złoża kopalin (źródło: pig.gov.pl)

Zróźnicowanie rzeźby terenu jest zdeterminowane położeniem obszaru miasta i gminy Łasin na kontakcie: polodowcowej wysoczyzny Pojezierza Łasińskiego z doliną Osy oraz na kontakcie z Pojezierzem Brodnickim

Ukształtowanie terenu gminy jest głównie wynikiem zmian i przeobrażeń podczas ostatniego zlodowacenia. Występujące tu formy geomorfologiczne powstały w trakcie cofania się lądolodu i jego faz recesyjnych. Krajobraz miasta i gminy Łasin tworzą głównie formy polodowcowe, głównie wysoczyzna morenowa oraz dolina Osy. Różnice wysokości w obrębie gminy dochodzą do 93 m. Wysokości względne są mniejsze, ale lokalnie dochodzą do około 40 m. Dolina Osy wcięta jest w otaczającą jej wysoczyznę morenową na głębokość do 40 m.

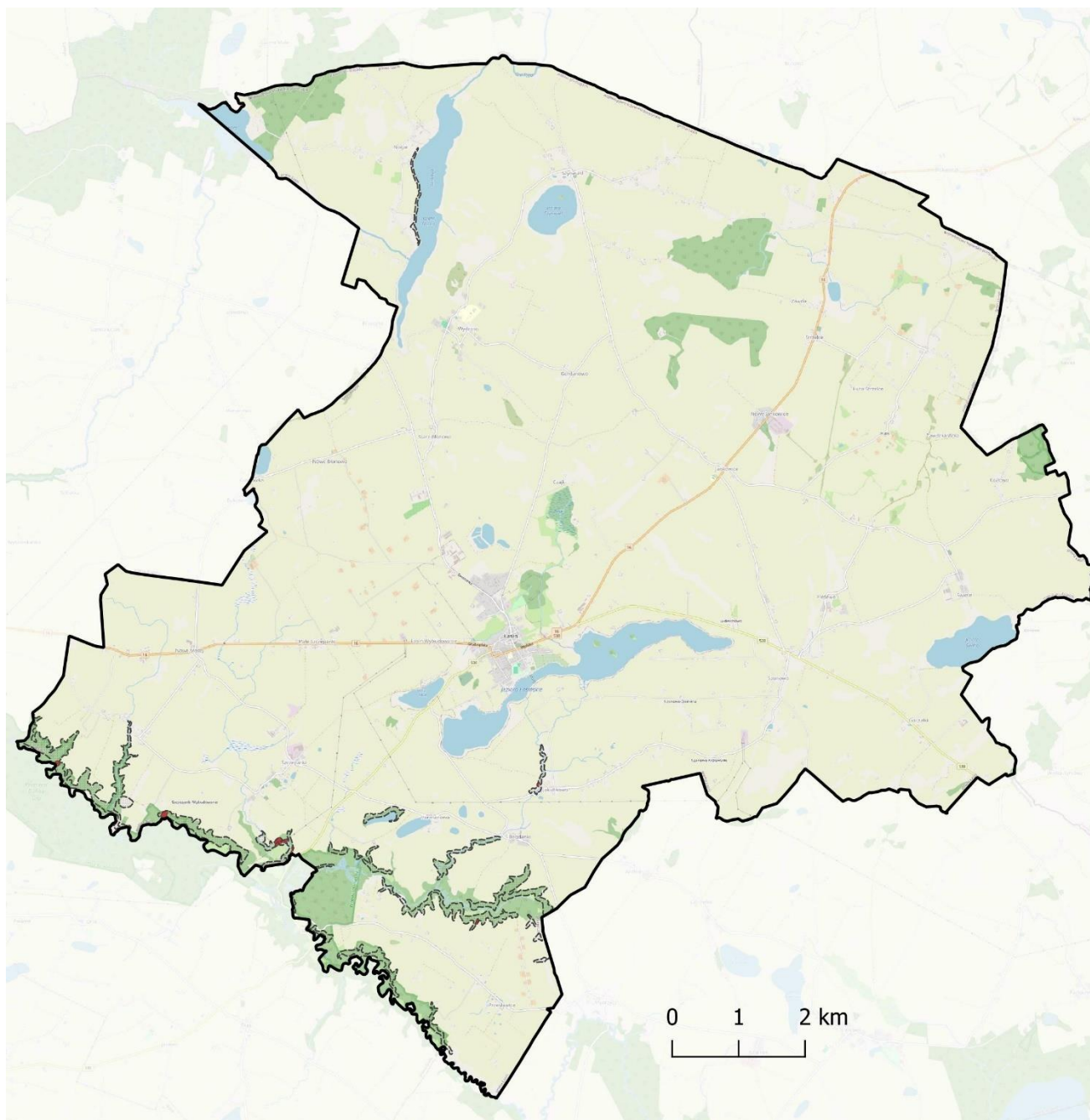
W ogólnym ujęciu obszar gminy nachyla się w kierunku południowo-zachodnim, ku dolinie Osy, oraz w kierunku zachodnim ku dolinie Gardęgi. W tych kierunkach za pomocą drobnych cieków odwadniana jest prawie cała powierzchnia gminy. Najwyższe wyniesienia znajdują się w północno-wschodniej części gminy. W rejonie Zawdy, Zawdzkiej Woli, Huty-Strzelce wysokości te przekraczają 110-120 m i osiągają w rejonie Zawdy maksymalną wysokość na obszarze gminy 129,2 m n.p.m. W pozostałej części gminy wysokości bezwzględne wahają się w granicach 80-100 m przekraczając jedynie na niewielkich obszarach wysokości 100 m n.p.m.

Obraz rzeźby terenu ilustruje niżej zamieszczona mapa.

Ryc. 6 Miasto i gmina Łasin na tle rzeźby terenu – cieniowanie (źródło: opracowanie własne na podstawie: geoportal.gov.pl)

Wg danych Państwowego Instytutu Geologicznego zawartych w „Systemie osłony osuwiskowej” na terenie gminy Łasin zarejestrowano 11 osuwisk. Znajdują się one na terenie wsi: Szczepanki, Jakubkowo, Nowe Mosty, Przesławice. Ponadto odnotowano 20 terenów zagrożonych występowaniem osuwisk. Ich lokalizację pokazano na niżej zamieszczonej mapie oraz na załączniku graficznym do opracowania.

Ryc. 7 Lokalizacja osuwisk na terenie miasta i gminy Łasin (źródło: opracowanie własne na podstawie: geoportal.gov.pl)

Warunki przyrodnicze, w szczególności wynikające z budowy geologicznej i litologii osadów powierzchniowych decydują o wytworzeniu typów gleb.

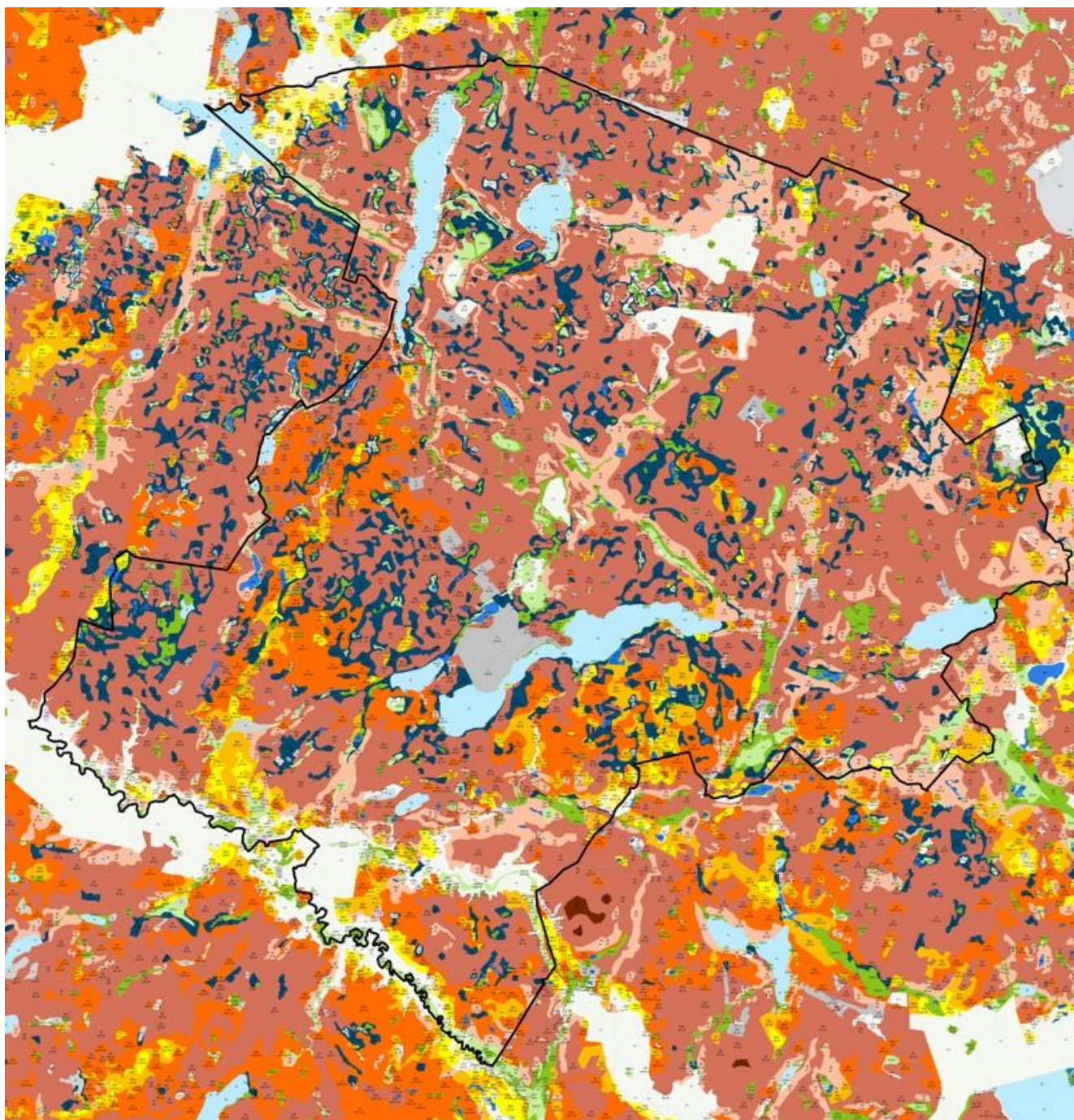
Obszar miasta i gminy Łasin cechuje zróżnicowanie gleb, tak pod względem typologicznym, jak i pod względem wartości użytkowej. W znacznym stopniu o rozmieszczeniu danych typów, rodzajów i gatunków gleb decyduje występowanie form morfologicznych terenu.

Na obszarze miasta i gminy występują gleby brunatne, płowe, bielcowe, czarne ziemie, gleby organiczne w tym gleby mułowo-torfowe i torfowo-mułowe. Największą powierzchnię zajmują gleby brunatne, które wykształcone są na obszarach wysoczyznowych, w podłożu skały macierzystej znajdują się gliny. Czarne ziemie zdegradowane i ziemie szare zajmują niewielkie enklawy. Skałę macierzystą tych gleb tworzą przede wszystkim gliny lekkie pylaste. Gleby bielcowe i pseudobielcowe wytworzone są przede wszystkim z piasków gliniastych lekkich. Zajmują one niewielkie powierzchnie przede wszystkim w południowej części gminy Łasin. Gleby organiczne występują na terenie małych obniżeń terenowych, pierwotnie zajmowanych przez oczka wodne i małe jeziora, które całkowicie lub częściowo zarosły.

Wśród kompleksów rolniczej przydatności gleb zdecydowaną powierzchnię gminy zajmuje kompleks pszenno-dobry, który tworzą przede wszystkim gleby brunatne wyługowane zbudowane z glin lekko pylastych. Kompleks pszenno-wadliwy związany jest głównie z glebami brunatnymi wykształconymi na glinach średnich. Tworzą one większe powierzchniowo kompleksy w rejonie miejscowości: Szynwałd, Zawda, Plesewo, Łasin-Wybudowanie, Bogdanki. Kompleks żytni bardzo dobry tworzą gleby bielcowe i pseudobielcowe wytworzone z piasków gliniastych lekkich oraz gleby brunatne wyługowane wytworzone z piasków gliniastych mocno pylastych. Tworzą one ciąg przestrzenny od miejscowości Błonowo, na północny-zachód od Łasina, w kierunku południowym do miejscowości Szczepanki a następnie w kierunku wschodnim do miejscowości Szonowo. Gleby kompleksu żytniego dobrego znajdują się w okolicy Nowego Błonowa, Jakubkowa, Szczepanek, Przesławic, Szonowa, Kozłowa, Małych Szczepanek. Tworzą je gleby brunatne właściwe wyługowane i kwaśne wytworzone z piasków gliniastych lekkich zalegających na zwężlejszym podłożu. Gleby o stosunkowo niskiej jakości pod względem rolniczej przydatności gleb należące do kompleksu żytniego słabego oraz żytniego bardzo słabego tworzą głównie gleby brunatne wyługowane wytworzone na piaskach słabo-gliniastych. Występują one w północnej części gminy w okolicy jeziora Kuchnia i w miejscowości Nogat oraz w południowej części gminy w rejonie miejscowości: Nowe Błonowo, Małe Szczepanki, Szczepanki, Przesławice, Szonowo, Kozłowo. W przestrzeni całej gminy znajdują się również enklawy gleb zaliczanych do kompleksu zbożowo-pastewnego mocnego.

Wśród kompleksów trwałych użytków zielonych przeważają użytki zielone średnie, które tworzą gleby mułowo-torfowe, czarne ziemie właściwe deluwialne oraz gleby brunatne właściwe. Występują one w obniżeniach terenów, w pobliżu rowów melioracyjnych drobnych cieków uchodzących do jeziora Łasińskiego oraz jeziora Święte. Kompleks użytków zielonych

słabych i bardzo słabych znajduje się w dolinach rzek Łasinki i Gardęgi oraz zmeliorowanych podmokłych łąkach zlokalizowanych w południowej części gminy.

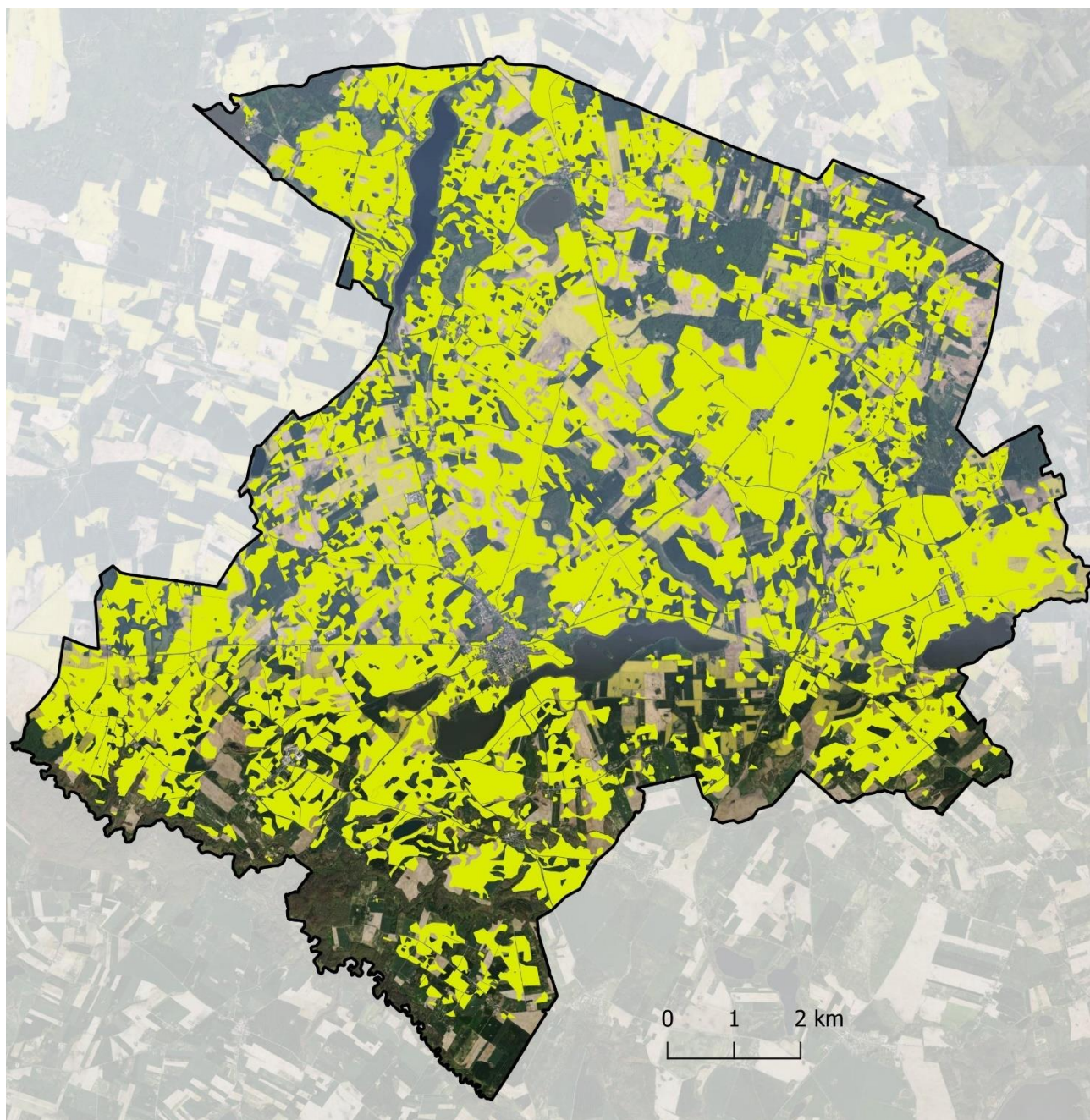
Ryc. 8 Kompleksy rolniczej przydatności gleb na terenie miasta i gminy Łasin (źródło: opracowanie własne na podstawie: geoportal.gov.pl)

Gleby na obszarze miasta i gminy Łasin narażone są na procesy degradacji. Zjawiska te związane są z tzw. erozją wietrzną, która polega na wywiewaniu cząstek próchnicznych głównie na odkrytych i pozbawionych roślinności obszarach. Natomiast w strefach krawędziowych dolin występują procesy erozji wodnej powierzchniowej i wąwozowej polegające na wymywaniu wierzchnich warstw gleby na terenach o wysokich spadkach.

Na terenie miasta i gminy Łasin nie występują istotne źródła zagrożeń gleb, szczególnie ze strony przemysłu. Gmina Łasin jest obszarem o stosunkowo niewielkim uprzemysłowieniu, a działalność przemysłowa w tym rejonie nie prowadzi do poważnego zanieczyszczenia gleb. Zanieczyszczenie gleb związane z rolnictwem związane jest szczególnie w przypadku stosowania chemicznych nawozów i pestycydów, które mogą przenikać do gleby oraz wód gruntowych. Gleby położone w sąsiedztwie drogi krajowej nr 16 są narażone na emisje zanieczyszczeń komunikacyjnych, w tym pyłami i metalami ciężkimi.

Należy podkreślić, iż przeważającą część powierzchni gminy zajmują gleby klasy bonitacyjnej II i III, które podlegają ochronie prawnej przed zmianą sposobu przeznaczania na cele nierolnicze. Gleby te stanowią ograniczenie dla rozwoju przestrzennego niektórych miejscowości. Sugeruje się, aby w związku z konieczności ochrony przestrzeni naturalnych oraz utrzymania równowagi między urbanizacją a środowiskiem w projekcie planu ogólnego grunty te znalazły się w strefie otwartej SO lub strefie produkcji rolniczej SR.

Zasięg przestrzenny tych gleb ilustruje mapa.

Ryc.9 Gleby klas II-III w mieście i gminie Łasin (źródło: opracowanie własne na podstawie: geoportal.gov.pl)

Obszar miasta i gminy Łasin to tereny głównie użytkowane rolniczo. Zostały w znacznym stopniu odlesione w czasach historycznych. W dużej mierze roślinność omawianego obszaru ukształtowała się pod wpływem dotychczasowego użytkowania (głównie agrocenozy pól uprawnych). W wyniku uprawy ziemi nastąpiła zmiana i zubożenie składu gatunkowego w stosunku do potencjalnej roślinności naturalnej. Dominuje roślinność pastwisk, łąk oraz pól uprawnych. Są to zbiorowiska trawiaste o zróżnicowanej wysokości, często roślinności trawiastej towarzyszą kępy samosiewów (krzewy, zadrzewienia). W obrębie przedmiotowych terenów rozwinęła się również roślinność ruderalna – tereny odłogowanych pól uprawnych i nieużytkowanych w różnych fazach: ugory z roślinnością niską ruderalną, tereny przy drogach.

Wśród użytków zielonych zasadniczym składnikiem roślinności są zbiorowiska łąk świeżych (*Arrhenatheretalia elatioris*). Wykorzystywane są jako łąki kośne i pastwiskowe. W dolinach cieków (Osa, Gardęga) występują tereny charakteryzujące się siedliskiem mniej lub bardziej wilgotnym z roślinnością wodolubną. Na terenach o zniszczonej pokrywie glebowo-roślinnej (ugory, nasypy, wydmy itp.) występują murawy piaszkowe różne. Murawy zazwyczaj tworzone są przez wąskolistne trawy z udziałem gatunków światłolubnych i psammofilnych (na siedliskach piaszczystych).

Roślinność potencjalną większej części gminy stanowi bogaty grąd subkontynentalny. W północno-zachodniej części panują warunki dogodne dla rozwoju boru mieszanego sosnowo-dębowego, a na niewielkim płacie boru sosnowego świeżego. W północno-zachodniej części gminy, gdyby nie działalność człowieka rozwinęłaby się żyzna buczyna niżowa, natomiast wzdłuż Osy łąg olszowo-jesionowy, a w południowo-zachodniej części gminy uboga postać grodu subkontynentalnego.

Pod względem florystycznym na terenie gminy Łasin przeważają agrocenozy pól uprawnych. Uprawiane są głównie zboża, rzepak i kukurydza. Wielkość pól uprawnych jest zróżnicowana. Na terenach po danych gospodarstwa rolnych (PGR-y) występują pola najczęściej duże, o powierzchni ponad 30 ha. Na terenach indywidualnej własności ziemi występują głównie mniejsze pola o powierzchni kilku lub kilkunastu hektarów.

Głównie na terenach zurbanizowanych występują tereny zieleni urządzonej. Przez pojęcie zieleni urządzonej należy rozumieć zielen planowaną, której układ, fizjonomia oraz różnorodność są efektem przemyślanych działań człowieka. Formy zieleni urządzonej można traktować jako ekosystemy sztuczne, których przetrwanie często uzależnione jest od ingerencji człowieka. Wokół zabudowań gospodarskich, prywatnych posesji, instytucji, a także wzdłuż ulic rosną: świerki pospolite i srebrne, żywotniki, cyprysiki, wierzby, topole, graby, bzy lilaki, kasztanowce zwyczajne, lipy, brzozy, klony zwyczajne i jawory, jesiony pospolite, jarzębiny zwyczajne, robinie akacjowe, modrzewie, sumaki oraz drzewa owocowe. Spotyka się także złożone z gatunków liściastych zadrzewienia śródpolne, będące siedliskiem dla niewielkich gatunków zwierząt leśnych i ułatwiające migrację większym gatunkom. Do form zieleni urządzonej zalicza się, poza parkami podworskimi, cmentarze, skwery, zieleńce, kwietniki, aleje i szpalery, klomby, ogródki działkowe, zieleń obiektów sportowych, ale także zielone dachy, itp.

Nieużytki, opłotki, pasy i rowy przydrożne porasta roślinność ruderalna, np. bez czarny, jasnoty, pokrzywy, rumianek bezpłomieniowy, wiesiołek, perz, mniszek lekarski, komosy, babki, bylice, krwawnik, łośnian, pokrzywy, wrotycz pospolity, gwiazdnica pospolita, żółtlica drobnokwiatowa, cykoria podróżnik, jaskry, koniczyzny biała i różowa, lucerna, wyka, powój, łubin, czy starzec wiosenny. Na obrzeżach pól występują także skrzypy polne.

Południowo-zachodnia część gminy to głównie kompleksy leśne na zboczach i dnach doliny Osy. Najczęściej spotykanymi siedliskami leśnymi w tym rejonie są: grąd

subkontynentalny, łęgi olszowe, olszowo-jesionowe. Wśród siedlisk nieleśnych najwięcej jest naturalnych, eutroficznych zbiorników wodnych i torfowisk. W północnej, północno-zachodniej i południowo-zachodniej części gminy dominują siedliska lasów mieszanych. Rośnie na nich sosna pospolita z udziałem dębów: szypułkowego i bezszypułkowego, niekiedy buka, świerka. Znaczną powierzchnię zajmują lasy mieszane liściaste. Są one najbogatsze pod względem składu gatunkowego roślin. Rosną tutaj dąb szypułkowy, buk zwyczajny, lipa drobnolistna, klon jawor i klon pospolity. W dolinie występują siedliska lasów łęgowych i olsów jesionowych, gdzie rosną: dąb szypułkowy, jesion wyniosły, wiąz polny i szypułkowy, klon polny, czarna i biała topola i wierzba krucha. Bezodpływowe obniżenia terenu (bagna) zajmują olsy, z występującymi tam olszą czarna i szarą.

Szatę roślinną obszaru miasta i gminy Łasin, poza kompleksami leśnymi, stanowią parki podworskie oraz zadrzewienia przydrożne, śródpolne i przywodne.

Na terenie gminy występują parki i założenia podworskie w miejscowościach: Bogdanki, Goczałki, Jakubkowo, Nogat, Nowe Jankowice, Plesewo, Przesławice, Szczepanki, Szonowo, Święte, Wydrzno, Zawda. Oprócz znaczenia historycznego, architektonicznego i naukowo-dydaktycznego pełnią też funkcję ekologiczną wzbogacając i urozmaicając środowisko przyrodnicze. Są często jedynymi enklawami zieleni na bezleśnych obszarach wysoczyzny morenowej. Jednak w większości parki są zaniedbane, mają nieczytelny układ przestrzenny i nie funkcjonujący system wodny. Wymagają w większości rewaloryzacji, niekiedy wręcz rekonstrukcji oraz fachowej pielęgnacji.

Na terenie gminy zachowało się wiele cennych alei drzew – aleja lipowa przy drodze z Łasina do Gruty, aleja lipowa w Nowych Jankowicach przy drodze do cmentarza rodzowego, aleja lipowo-klonowo-jaworowo-jesionowa Plesewo-Goczałki, aleja lipowa w Szynwałdzie, aleja lipowa w Zawdzie, aleja dębowa w parku w Nowych Jankowicach.

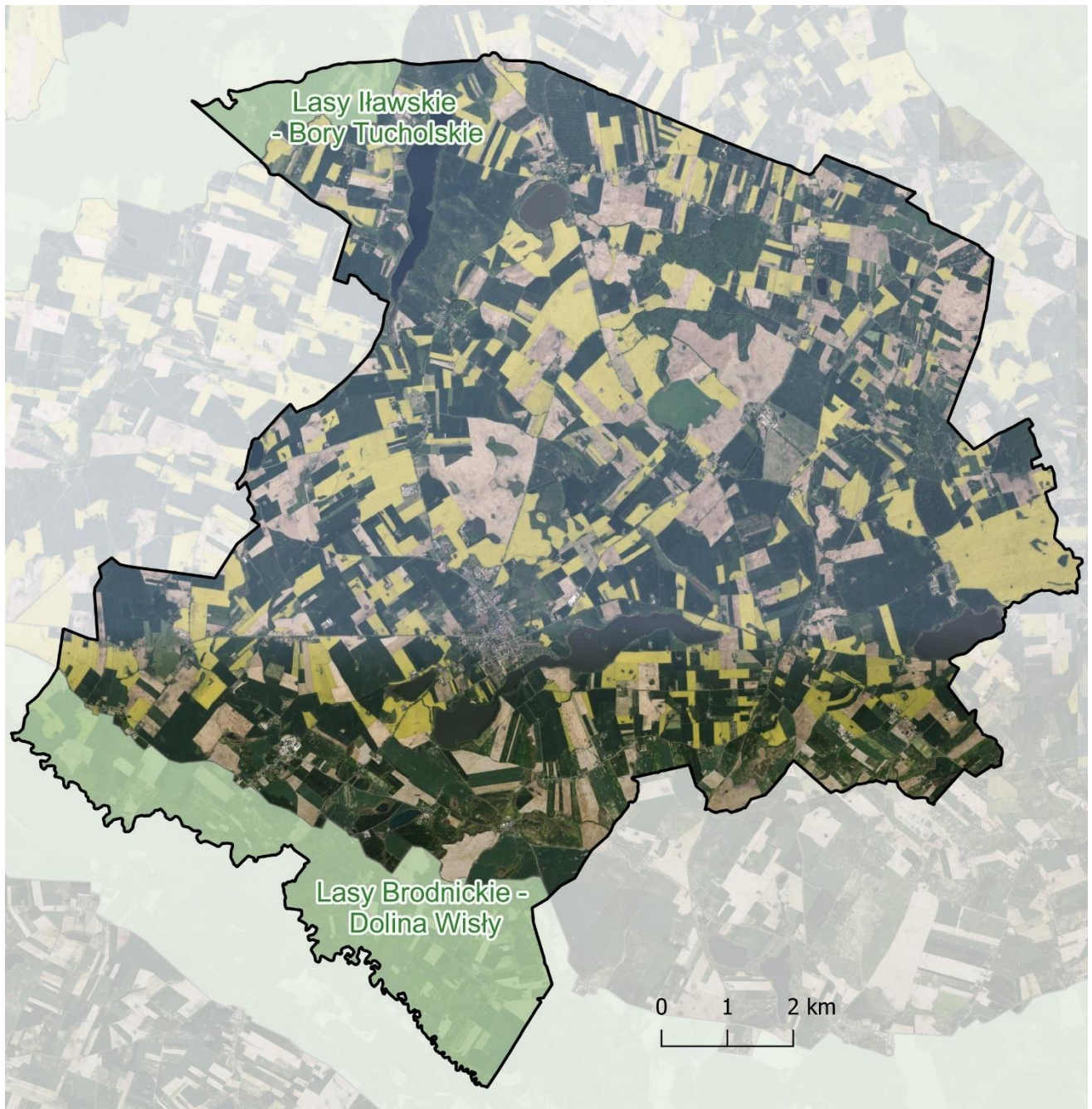
Naturalne zespoły roślinne występują również w podmokłych obniżeniach, przy czym jest to roślinność wodna, bagienna i torfowa.

Zasoby fauny na terenie miasta i gminy Łasin są zróżnicowane. Najbogatsze i najbardziej różnorodne związane są z kompleksami leśnymi doliny Osy, rejonu Zawdy i okolic jeziora Kuchnia. Zaobserwowano na tych terenach około 100 gatunków ptaków, w tym m. in.: bocian czarny, kania czarna, kania ruda, bielik, orlik krzykliwy, krogulec, puszczyk, sowa uszata, włośchatka, dudek, kretogłów, dzięcioł zielony, piegża, piecuszek, czy zagrożona wyginięciem muchołówka szara. Spośród pozostałych zagrożonych kręgowców w rezerwacie spotkać można piskorza, strzeblę błotną, traszki grzebieniastą i zwyczajną, kumaka nizinny, grzebiuszkę, ropuchy szara i zieloną, rzekotkę, żaby moczarową, trawną, jeziorową i wodną, padalca, jaszczurki zwinkę i żyworódkę, żmiję zygzakowatą, zaskrońca, jeża wschodniego, kreta, ryjówki aksamitna i malutką, rzęsortka, nocki Nattera i rudego, karliki malutkiego i większego, borowca wielkiego, mopka, gacka brunatnego, wydrę, łasice oraz gronostaja.

Na całym obszarze miasta i gminy występują wróblowate, krurowate, różne gatunki gołębi, a także kosy, szpaki, kwiczoły i różne gatunki sikor. W gminie znajdują się liczne gniazda bociana białego. Na obszarach rolniczych można zaobserwować również jaskółki oknówki i dymówki, jeżyki, a w pobliżu zbiorników wodnych kaczki.

W rezerwacie „Dolina Osy” najbogatszej pod względem flory i fauny części gminy znajduje się wiele gatunków roślin i zwierząt rzadkich i chronionych: m.in.: 59 gatunków ptaków (m.in. czapla siwa, bocian czarny, myszołów, orlik krzykliwy, siniak, puszczyk, sowa uszata), kumak nizinny, żaba jeziorkowa, żaba moczarowa, zaskroniec zwyczajny, jaszczurka zwinka, jaszczurka żyworodna, borsuk.

W celu zapewnienia migracji roślin, zwierząt i grzybów wyznacza się tzw. korytarze ekologiczne. Na terenie Polski jedynym kompleksowym i mającym solidne podstawy naukowe systemem korytarzy ekologicznych jest sieć korytarzy ekologicznych wyznaczonych przez ZBS PAN w Białowieży dla migracji dużych ssaków (wilka, rysia, jelenia i łosia). Na obszarze gminy Łasin, w jej części północno-zachodniej i południowej znajdują się fragmenty korytarzy ekologicznych: GKPN-14A Lasy Hławskie-Bory Tucholskie, KPn-14B „Lasy Brodnickie – Dolina Wisły”, co ilustruje mapa.

Ryc. 10 Miasto i gmina Łasin na tle korytarzy ekologicznych migracji dużych ssaków (źródło: opracowanie własne na podstawie: mapa.korytarze.pl)

Korytarz GKPN-14A ma rangę korytarza „głównego”. Korytarze są odnogami Korytarza Północnego (KPN), który w ujęciu krajowym łączy Puszcę Augustowską, Knyszyńską i Białowieską z doliną Biebrzy, Puszcą Piską, lasami Napiwodzko-Ramuckimi i Pojezierzem Iławskim. Przebiega przez dolinę Wisły do Borów Tucholskich, Pojezierza Kaszubskiego, Puszczy Koszalińskiej, Goleniowskiej i Wkrzańskiej. Przechodząc przez Lasy Krajeńskie i Wałeckie, łączy się także z Lasami Drawskimi, a następnie dochodzi przez Puszcę Gorzowską do Cedyńskiego Parku Krajobrazowego. Korytarze ekologiczne nie są formami ochrony przyrody w rozumieniu ustawy o ochronie przyrody, jednak wszelka działalność

inwestycyjna w obrębie korytarzy ekologicznych powinna być tak projektowana, aby zapewnić ich drożność.

Pod względem hydrograficznym prawie cały obszar gminy położony jest w obrębie zlewni II rzędu: rzeki Osy, prawobrzeżnego dopływu Wisły. Prawostronnymi dopływami Osy na terenie gminy są Gardęga i Łasinka.

Powierzchnia dorzecza Osy wynosi 1 605,03 km². Całkowita długość rzeki wynosi 109,8 km, w tym w granicach województwa kujawsko-pomorskiego 51 km. Osa na przeważającej długości, silnie meandrując, płynie w głęboko wciętej dolinie, przyjmując większe i mniejsze dopływy. Zlewnia Osy ma charakter typowo rolniczy. Jej prawym dopływem przepływającym przez północno-zachodnią część gminy jest Gardęga (powierzchnia zlewni 309,6 km²). Gardęga przepływa przez północno-zachodnią część gminy, podmokłymi łąkami w rejonie Pawłowa, dalej w otoczeniu gruntów rolnych skąd wpływa do jeziora Nogat. Ciek ma długość 52,7 km i zlewnię o powierzchni 323,2 km². Z jeziora Nogat wypływa w południowo-wschodniej części w kierunku miejscowości Szembruk, płynie w głębokiej dolinie użytkowanej rolniczo. Łasinka jest prawobrzeżnym dopływem Osy. Wypływa z okolic Łasina, biorąc swój początek z olsowego torfowiska niskiego w okolicy miejscowości Czajki, stamtąd przepływa przez podmokłe łąki, grunty rolne skąd odchodzą od niej rowy melioracyjne odwadniając je. Kolejno wpływa do Jeziora Łasińskiego wypływa z niego w okolicy Szonowa, gdzie ponownie płynie w otoczeniu gruntów rolnych. W okolicy Jakubkowa płynie leśną parową. W granicach gminy Łasin zlokalizowana jest w obszarze chronionego krajobrazu Doliny Osy i Gardęgi. Całkowita długość cieku wynosi 7,5 km.

Na terenie gminy występuje gęsta sieć cieków okresowych i epizodycznych, co wiąże się z rzeźbą terenu i wykształceniem utworów powierzchniowych. Występują one nieregularnie na całym obszarze gminy, na terenach użytkowanych rolniczo. W gminie występuje ponadto gęsta sieć obniżen terenowych, w których okresowo, na nieprzepuszczalnym podłożu, gromadzą się wody opadowe i roztopowe. Cieki okresowe odprowadzają nadmiar tych wód.

Geneza występujących na terenie gminy jezior jest związana z głównymi formami geomorfologicznymi tj. jeziorami rynnowymi i wytopiskowymi. W granicach gminy znajduje się 9 jezior o powierzchni powyżej 2,5 ha. Największym jeziorem gminy jest Łasińskie Zamkowe o powierzchni całkowitej 155,2 ha, maksymalnej głębokości 5,2 m. Jest to typowe jezioro rynnowe o wydłużonym kształcie z kilkoma półwyspami, rozszerzeniami i zwężeniami. Jezioro Nogat wypełnia dno południkowej rynny polodowcowej. Jego powierzchnia wynosi 117,7 ha, a głębokość maksymalna 23 m. Jest jeziorem przepływowym, zasilane jest przez wody Gardęgi, spływy powierzchniowe oraz dopływ z jeziora Szywałd. Jezioro Święte wypełnia dno zagłębienia wytopiskowego. Ma powierzchnię 60,9 ha i maksymalną głębokość 3,2 m. Jezioro Kuchnia o powierzchni całkowitej 56,9 ha, maksymalnej głębokości 5,1 m, znajduje się tylko w części na terenie gminy Łasin. Jezior Szywałd o owalnym kształcie ma powierzchnię 35,5

ha i maksymalną głębokość 2,2 m. Jezioro Łasińskie Małe ma powierzchnię 18,4 ha i maksymalną głębokość 3,0 m. Ponadto na terenie gminy znajduje się kilka mniejszych jezior w Zawdzie i Małych Szczepankach.

Poza jeziorami, na terenie gminy Łasin występuje gęsta sieć niewielkich zbiorników wodnych pochodzących z wytopienia brył martwego lodu w obniżeniach międzymorenowych, są to tzw. "oczka wytopiskowe". Powierzchnia tych zbiorników rzadko przekracza 0,5 ha. Obecnie obserwuje się szybki ich zanik na skutek przeprowadzonych melioracji, zmian klimatycznych oraz prac agrotechnicznych.

Ważnym zagadnieniem dotyczącym wód powierzchniowych jest ich retencja, czyli zdolność gromadzenia i przetrzymywania jej przez określony czas dla wykorzystania w chwili wystąpienia największego zapotrzebowania. Zdolność tę posiadają koryta rzek, ich doliny, ciek, mokradła, las, grunt i gleba wraz z pokryciem, zbiorniki wodne naturalne i sztuczne, w których woda gromadzi się w okresie wystąpienia nadmiarów. Woda ta może być oddawana podczas wystąpienia deficytów. Retencja ma również za zadanie regulację i kontrolę obiegu wody w środowisku. Na obszarze gminy funkcjonują systemy melioracyjne. W największym stopniu zmeliorowana jest środkowa część gminy. Melioracje objęły głównie grunty orne, a także obszary użytków zielonych.

Pod względem hydrogeologicznym miasto i gmina Łasin, tak jak cały rejon grudziądzki, zaliczona jest do regionu północno-mazowieckiego makroregionu wschodniego Niżu Polskiego tworzącego 3 ciągle piętra wodonośne (kredowe, trzeciorzędowe i czwartorzędowe). Lokalnie sytuacja ta wykazuje nawet duże modyfikacje, tzn. istnienie więcej niż 3 poziomów wodonośnych, bądź brak któregoś z nich (Malinowski 1991). Inne podziały zaliczają rejon grudziądzki do rejonu Doliny Dolnej Wisły regionu Mazurskiego (Płochniewski, 1988). Jednak bez względu na przynależność autorzy są zgodni, iż w tym rejonie wyróżnia się generalnie 3 poziomy wodonośne związane z kredą górną, trzeciorzędem i czwartorzędem.

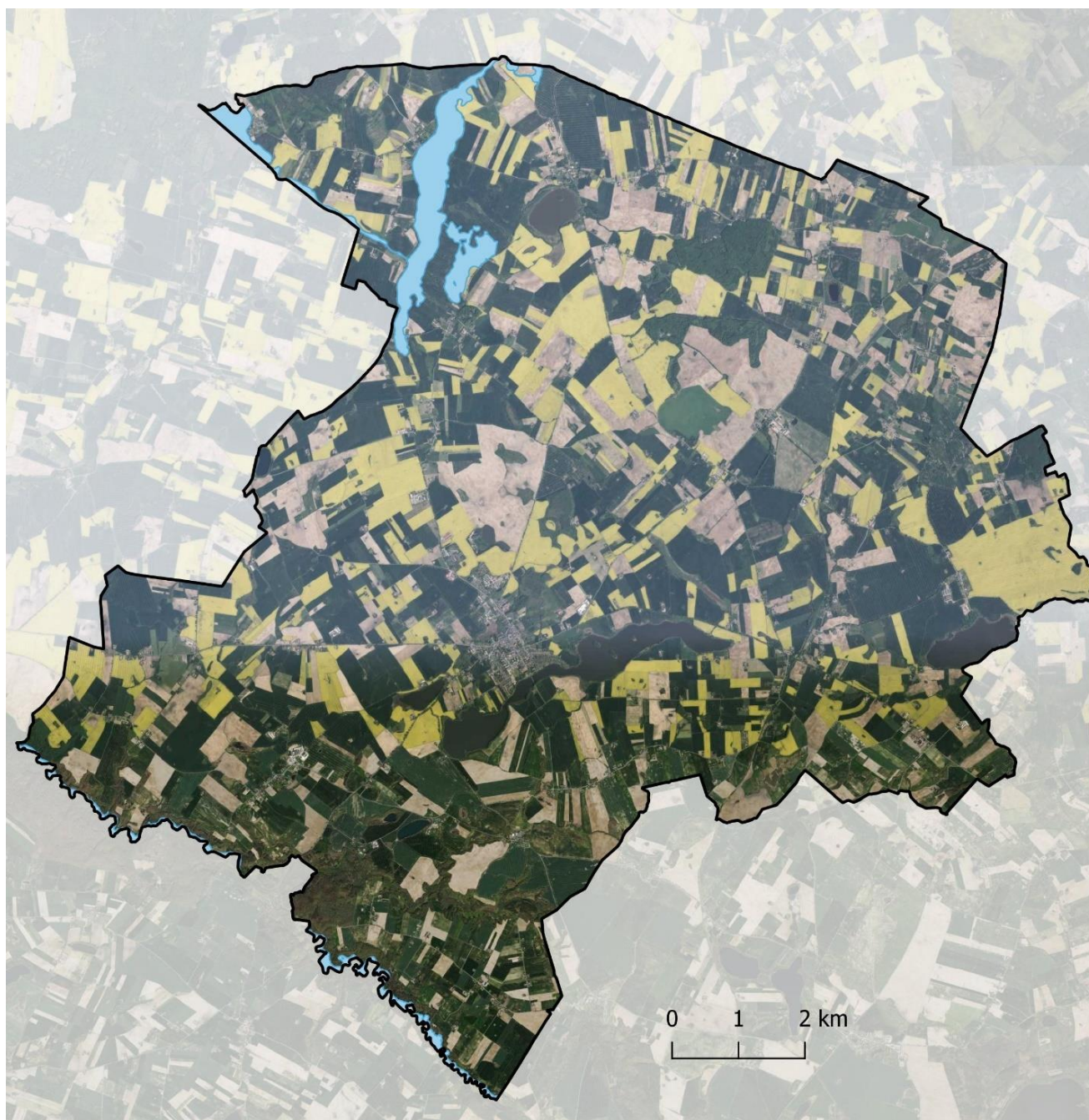
Poziom kredowy obejmuje margle i wapienie margliste i występuje tylko lokalnie. Warstwa wodonośna występuje z reguły 90-100 metrów pod powierzchnią terenu. Stwierdzona wydajność mieści się w przedziale 20-40 m³/h. Poziom trzeciorzędowy budują piaski i piaski mułkowate należące do miocenu (południe omawianego terenu) i oligocenu (północ omawianego terenu). Poziom ten występuje na głębokości 70-120 metrów. Wydajność warstwy wynosi 10-30 m³/h, miejscami nawet 90 m³/h, przy czym poziom trzeciorzędowy nie tworzy ciągłej warstwy na omawianym terenie i występuje tylko lokalnie. Generalnie brak go w wielu miejscach środkowej i południowej części rejonu.

Poziom czwartorzędowy - główny poziom użytkowy - stwierdza się na głębokościach od 20 do 60 metrów pod powierzchnią terenu. Jest to poziom o swobodnym zwierciadle wody gruntowej. Średnie miąższości warstwy wodonośnej wahają się od 5 do 15 metrów, a lokalnie do 25 metrów.

Czwartorzędowe poziomy wodonośne cechuje duża zmienność, która jest uzależniona od warunków geologicznych. Na wysoczyznach można wyróżnić 3 poziomy plejstoceny, na równinach sandrowych 2 poziomy wodonośne, natomiast w dnie kotliny 1 poziom plejstoceny oraz 1 poziom holoceny. Poziom plejstoceny tworzy bardzo zasobne źródło wody pitnej, które zostało wydzielone jako zbiornik nr 210 Iława na mapie Głównych Zbiorników Wód Podziemnych wymagających specjalnej ochrony. Zbiornik ten znajduje się w północnej części gminy Łasin.

Wokół ujęć wody służących do zbiorowego zaopatrywania ludności w wodę pitną i na potrzeby gospodarstw domowych oraz do produkcji artykułów żywnościowych i farmaceutycznych mogą być ustanawiane strefy ochronne: ochrony pośredniej lub bezpośredniej. W strefach ochrony pośredniej lub bezpośredniej obowiązują zakazy, nakazy i ograniczenia w zakresie użytkowania gruntów i korzystania z wody wynikające z przepisów odrębnych. W mieście i gminie Łasin ustanowione strefy ochrony bezpośredniej zawierają się w granicach geodezyjnych działek, na których zlokalizowane są ujęcia wody. Stref ochrony pośredniej ujęć wody nie wyznaczono. Na terenie gminy Łasin obecnie znajdują się 2 czynne stacje wodociągowe. Stacja w mieście Łasin posiada 5 eksploatowanych studni głębinowych, natomiast stacja w Zawdzie posiada 3 eksploatowane studnie głębinowe. Dla stacji tych obowiązują jedynie strefy ochrony bezpośredniej obejmujące tylko tereny bezpośrednio przyległe do ujęć wody.

Zagrożenie związane z powodziami na terenie gminy Łasin występuje od strony rzeki Osy i rzeki Gardęgi, co ilustruje mapa.

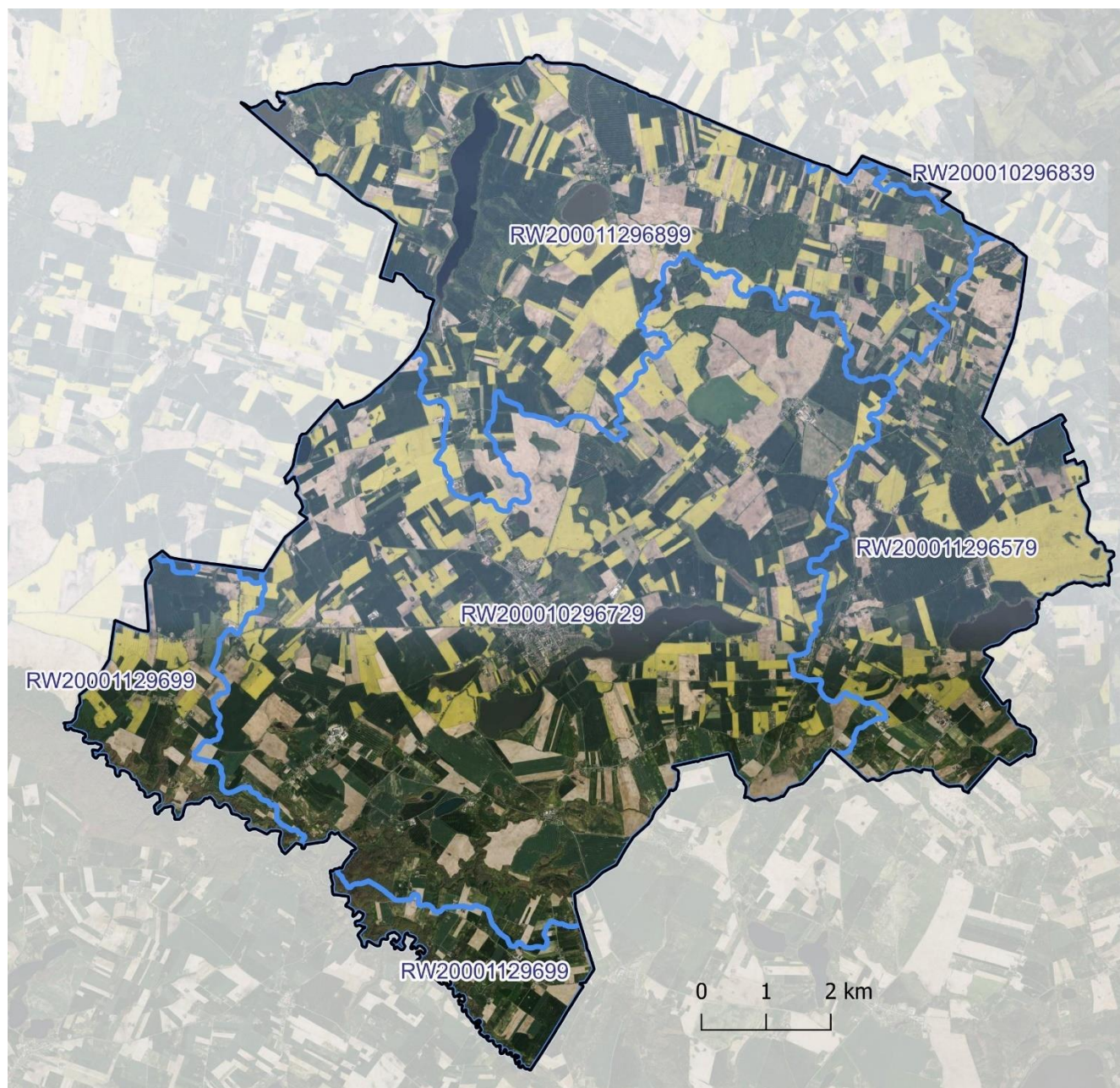

Ryc. 11 Miasto i gmina Łasin na tle obszarów szczególnego zagrożenia powodzią (źródło: opracowanie własne na podstawie: wody.isok.gov.pl)

Miasto i gmina Łasin znajduje się w granicach pięciu jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych:

- RW20001129699 Osa od jez. Płowęż do ujścia,
- RW200011296899 Gardęga od Dopływu z jez. Klasztornego do ujścia,
- RW200010296729 Łasinka
- RW200010296839 Gardęga do Dopływu z jez. Klasztornego
- RW200011296579 Osa od jez. Trupel do jez. Płowęż

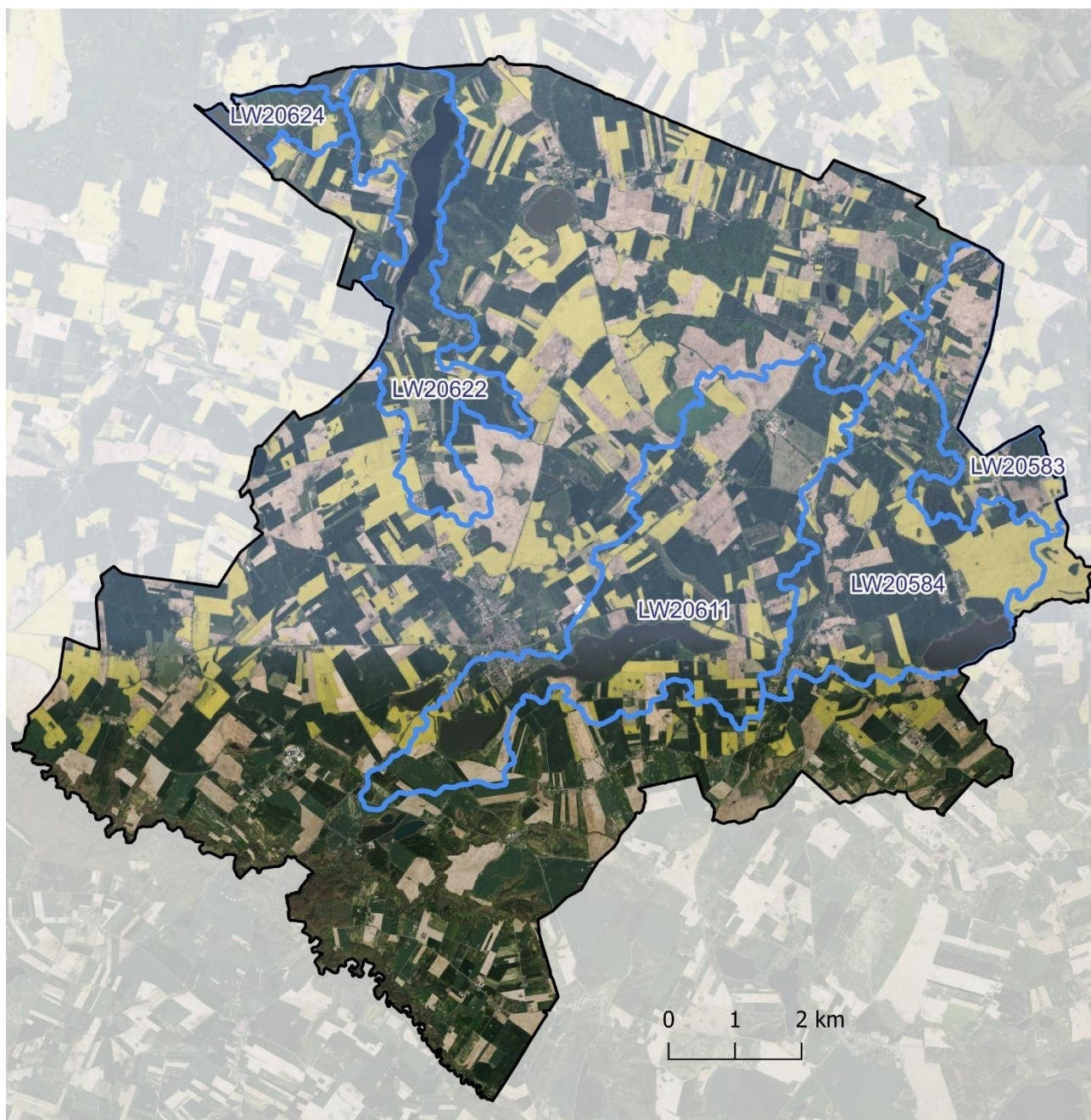
Ilustruje to rycina.

Ryc. 12 Jednolite części wód powierzchniowych rzecznych w mieście i gminie Łasin (źródło: opracowanie własne na podstawie: wody.isok.gov.pl)

oraz w granicach pięciu części wód powierzchniowych jeziornych:

- LW20624 Kuchnia
 - LW20622 Nogat
 - LW20611 Łasińskie
 - LW20584 Święte
 - LW20583 Goryńskie
- Ilustruje to rycina.

Ryc. 13 Jednolite części wód powierzchniowych jeziornych w mieście i gminie Łasin (źródło: opracowanie własne na podstawie: wody.isok.gov.pl)

Miasto i gmina Łasin leży w zasięgu jednej jednolitej części wód podziemnych: PLGW200039 o ogólnie dobrym stanie wód. Jest ona niezagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celu środowiskowego.

Warto zaznaczyć, że rzędne wody 100-letniej różnią się z biegiem Osy, jak i Gardęgi. W rejonie wsi Przesławice (na granicy z gminą Świecie nad Osą) rzędna wody 1% wynosi 48,16 m n.p.m. (38 km biegu rzeki), a w rejonie Szczepanek (na granicy z gminą Rogóźno) rzędna wody 1% wynosi 36,5 m n.p.m. (22,5 km biegu rzeki). Także rzędne wody 1% wzdłuż biegu Gardęgi różnią się w jej biegu, od 76,82 na granicy z województwem pomorskim (gm. Gardeja) do 75,86 przy jej wpływie do jeziora Kuchnia.

Klimat obszaru gminy Łasin należy do typu przejściowego, charakterystycznego dla całego Niżu Polskiego. Gmina wg regionalizacji klimatycznej Alojzego Wosia leży na pograniczu dwóch regionów klimatycznych. Część północna gminy leży w regionie IV „Dolnej Wisły”, natomiast część południowa leży w granicach regionu IX „Chełmińsko-Toruńskiego”. Klimat gminy jest typowo przejściowym między klimatem morskim, a kontynentalnym. Znajduje to wyraz w dużej zmienności i różnorodności układów pogody. Średnia roczna temperatura powietrza atmosferycznego kształtuje się na poziomie $6,9^{\circ}\text{C}$. Najchłodniejszy miesiąc to styczeń, w którym średnia temperatura wynosi $-3,8^{\circ}\text{C}$, najcieplejszym natomiast lipiec z temperaturą $17,3^{\circ}\text{C}$. Obszar ten charakteryzuje się zimą, trwającą 91 dni, z kolei lato trwa 90 dni. Liczba dni pogodnych to około 50, a pochmurnych 130. Na obszarze tym, najczęściej występują wiatry zachodnie – 13,1%, a wiatry z całego sektora zachodniego (W, NW i SW) występują przez 44,5% przypadków w roku. Z kolei najrzadziej występują wiatry z południa (7,7%) i północy (8,6%). Wiatry najczęściej wieją z prędkością 1-2 m/s i są klasyfikowane, jako bardzo słabe oraz słabe - 2-4 m/s. Występują one w 70% przypadkach. Wieją najczęściej latem i jesienią. Tak duża ilość wiatrów słabych i bardzo słabych świadczy o występowaniu warunków niekorzystnych do rozprzestrzeniania ewentualnych zanieczyszczeń powietrza.

Dla obszaru gminy Łasin, mimo średnich rocznych opadów rzędu 600 mm, klimatyczny bilans wody (ujemna różnica między opadami, a parowaniem) wynosi 115 mm. Tak duże niedobory wody istotnie determinują warunki produkcji rolniczej.

Warunki topoklimatyczne czyli tzw. klimatu lokalnego, uzależnione są od wielu czynników, do których przede wszystkim należą: ukształtowanie terenu, ekspozycja zboczy, użytkowanie i sposób zagospodarowania terenów oraz intensywność zabudowy. Jako najbardziej korzystne dla zabudowy należy uznać tereny płaskie lub nieznacznie nachylone w kierunku południowym i zachodnim zbocza. Najmniej korzystne warunki topoklimatyczne panują na terenach podmokłych, o płytkim poziomie zalegania wód gruntowych oraz tereny o ekspozycji w kierunku północnym. Na tych terenach nie należy planować nowej zabudowy. W tym kontekście daje się zauważyć lokalny podział klimatyczny gminy. Niewielkie fragmenty obszaru gminy znajdujące się w obrębie terenów leśnych, w sąsiedztwie jezior i w dolinie Osy charakteryzuje się większą wilgotnością, bardziej równomierną temperaturą średnią, lecz jednocześnie predyspozycjami do zalegania mgieł i przygruntowych przymrozków. Chłodne powietrze spływa w szczególności doliną Osy i z tego względu jest tam chłodniej niż na wysoczyźnie. Na terenie gminy w średnim stopniu zaznacza się zjawisko „wysp ciepła” charakterystycznych dla terenów silnie zurbanizowanych. Obszar śródmieścia Łasina, w tym rynku i zabudowy oraz dróg w jego otoczeniu, ze względu na duży udział terenów zabudowanych i utwardzonych stanowi lokalną wyspę ciepła. Część wysoczyznowa charakteryzuje się większą zmiennością temperatur oraz okresowo silnymi wiatrami.

Obszar gminy charakteryzuje się stosunkowo korzystnym topoklimatem. Przeważającą powierzchnię zajmują tereny o korzystnym klimacie lokalnym dla lokalizacji budownictwa mieszkaniowego, usługowego, ogrodnictwa, turystyki i rekreacji. Są to tereny przeważnie falistej rzeźbie terenu lub o zboczach dość łagodnie nachylonych. Tereny o dużych spadkach są przeważnie zalesione.

Na terenie gminy nie występuje problem nadmiernego zanieczyszczenia powietrza, bowiem według dokonanych klasyfikacji (Raporty WIOŚ, GIOŚ) miasto i gmina Łasin niezmiennie znajduje się w najkorzystniejszej klasie A, tak w klasyfikacji ogólnej, jak i w klasyfikacjach dokonanych dla poszczególnych zanieczyszczeń. Nie ma więc potrzeby podejmowania szczególnych działań ochronnych.

Na terenie miasta i gminy Łasin nie występują znacząco uciążliwe źródła emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego. Najistotniejsze zanieczyszczenia to emisje energetyczne z gospodarstw domowych korzystających z tradycyjnych źródeł energii, z zakładów produkcyjnych (głównie w Łasinie, Łasinie-Wybudowaniu, Szczepankach, Bogdankach, Wydrznie, Nowych Jankowicach, Hermanowie), z dróg: krajowej, wojewódzkiej, powiatowych, parkingów i obiektów komunalnych. Uciążliwe mogą być emisje odorów z ferm tuczu i ubojni zwierząt sąsiadujących z zabudową mieszkaniową, z oczyszczalni ścieków oraz z obiektów produkcyjnych. Głównym sposobem zaopatrzenia ludności w ciepło są źródła indywidualne.

Wyniki generalnego pomiaru ruchu GPR z 2020/2021 r. w rejonie miasta i gminy Łasin wskazują na przeciętne natężenie ruchu pojazdów na drogach krajowych i wojewódzkiej prowadzących przez terytorium gminy. Na odcinku drogi krajowej nr 16 prowadzącej przez teren miasta i gminy średnie natężenie ruchu na odcinku między Grudziądzem a Łasinem wyniosło 5345 pojazdów na dobę, a na odcinku między Łasinem a Kisielicami wyniosło 3270 pojazdów na dobę. Natężenie ruchu pojazdów na drodze wojewódzkiej nr 538 wyniosło na odcinku między Grutą a DK16 2484 pojazdów na dobę, a na odcinku między DK16 a Biskupcem wyniosło 1780 pojazdów na dobę. W porównaniu z wynikami poprzednich pomiarów notuje się wzrastające natężenie ruchu pojazdów, a tym samym wzrost ich uciążliwości. Uciążliwość dróg powiatowych jest niewielka.

Ilustruje to poniższa rycina.

Ryc. 14 Rejon miasta i gminy Łasin na tle mapy średniego natężenia ruchu pojazdów (źródło: Generalny Pomiar Ruchu 2020/2021)

Istotnym źródłem zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego jest tzw. niska emisja. Zalicza się ją do emisji powierzchniowej. Jest to emisja z kominów palenisk domowych, gdzie emitor (komin) odprowadzający spaliny znajduje się na stosunkowo niewielkiej wysokości. Uciążliwość związana z niską emisją jednakże charakteryzuje się wahaniem sezonowymi. W sezonach grzewczych wzrost zanieczyszczeń związany jest ze spalaniem paliw kopalnych w paleniskach domowych. W obrębie obszaru wiejskiej części gminy większość palenisk to tradycyjne systemy ogrzewania bazujące na paliwa stałych (węgiel, miał węglowy, drewno). Nowa zabudowa jest już w dużej części wyposażana w nowoczesne systemy ogrzewania niskoemisyjne i bezemisyjne np. pompy ciepła. Miasto i gmina posiadają dostęp do sieci gazowej, co jest ważnym aspektem jakości życia mieszkańców i ograniczenia „niskiej emisji”. Na strukturę sieci gazowej składa się ponad 13,5 km sieci rozdzielczej i 412 czynnych przyłączy w tym 371 do budynków mieszkalnych. W 2018 roku odnotowano 1 213 gospodarstw domowych, które korzystało z przyłącza gazu. Z instalacji gazowej korzysta około 42,7% ludności (dane z 2019 r.), w mieście korzysta 93,4%, na terenie wiejskim 7,7%.

Wyniki monitoringu powietrza prowadzone przez GIOŚ Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Bydgoszczy za 2023 rok wskazują na ogólnie dobrą jakość powietrza w strefie kujawsko-pomorskiej, do której należy m.in. miasto i gmina Łasin. Ocena pod kątem ochrony zdrowia do klasy C zakwalifikowała strefę ze względu na przekroczenia poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10. Przekroczony został poziom celu długoterminowego ozonu – klasa D2. W strefie w ostatnich latach występuje niski poziom zanieczyszczenia powietrza (poniżej poziomów dopuszczalnych/docelowych) dla następujących substancji: dwutlenek siarki, dwutlenek azotu, benzen, tlenek węgla oraz oznaczane w pyłe zawieszonym PM10 metale: ołów, arsen, kadm i nikiel. Szczególną uwagę zwrócić należy na wysokie stężenia benzo(a)pirenu zawartego w pyłe zawieszonym PM10. Podobnie jak w latach poprzednich, wysokie wartości stężeń tego zanieczyszczenia rejestrowano w okresach grzewczych (styczeń – marzec, październik – grudzień). Przekroczenie poziomu docelowego B(a)P zarejestrowano w 2023 r. na sześciu spośród jedenastu stacji pomiarowych w województwie. Przekroczeń tych nie odnotowano m.in. w mieście i gminie Łasin.

W odniesieniu do kryterium ochrony roślin, w 2023 r. pomiary jakości powietrza oraz obiektywne szacowanie oparte na wynikach modelowania nie wykazały przekroczeń poziomów dopuszczalnych określonych dla dwutlenku siarki i tlenków azotu oraz poziomu docelowego ozonu. Przekroczenia w strefie kujawsko-pomorskiej stwierdzono w przypadku ozonu w odniesieniu do poziomu celu długoterminowego. W porównaniu z oceną roczną jakości powietrza za rok 2022, poprawa klasy strefy kujawsko-pomorskiej wystąpiła w przypadku pyłu zawieszonego PM10 (zmiana z klasy C na A). Poza redukcją poziomu benzo(a)pirenu nie ma zatem konieczności podejmowania działań naprawczych.

Obszar miasta i gminy Łasin w części prezentuje wysokie walory przyrodnicze i z tego względu jest objęty ochroną prawną. Jest to ochrona w dwóch podstawowych aspektach. Znaczna część gminy znajduje się w zasięgu form ochrony przyrody: rezerwat przyrody, obszar chronionego krajobrazu i obszar Natura 2000. Są to formy objęte ochroną na podstawie ustawy o ochronie przyrody, gdzie obowiązują ściśle określone zakazy, czynna ochrona ekosystemów lub konieczność zachowania przedmiotów ochrony i integralności obszarów. Natomiast znaczna część gminy to tereny występowania użytków rolnych o wysokiej przydatności rolniczej klas bonitacyjnych II i III, które są chronione przed przeznaczaniem na cele nierolnicze. Tereny lasów są chronione przed przeznaczaniem na cele nieleśne. Zmiany przeznaczenia tych gruntów na cele inwestycyjne odbywają się w trybie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Na obszarze gminy Łasin znajduje się jeden rezerwat przyrody: „Dolina Osy”, dla którego obowiązuje Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 19 września 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. poz. 3222). Powierzchnia rezerwatu

wynosi 667,92 ha, w tym 216,14 ha znajduje się na terenie gminy Łasin. Dla rezerwatu określono rodzaj – krajobrazowy. Ze względu na dominujący przedmiot ochrony: typ - Biocenotyczny i fizjocenotyczny, podtyp - biocenozy naturalnych i półnaturalnych; ze względu na główny typ ekosystemu: typ - Różnych ekosystemów, podtyp - mozaiki różnych ekosystemów. Na terenie rezerwatu obowiązują zakazy zgodnie z art. 15 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Po stronie południowej doliny Osy zbocza są mocno zdenudowane. Szerokość doliny w zwężeniach wynosi 300-400 m, a w rozszerzeniach dochodzi do 600-700 m. Zbocza doliny Osy rozcinają doliny erozyjne, którymi spływają wody roztopowe i po obfitych deszczach, przyczyniające się (przez nadmierne nawilgocenie) do powstawania licznych osuwisk oraz obrywów. W rezerwacie rosną cenne przyrodniczo lasy, w 8 głównych zespołach roślinnych: oles, łęg jesionowo-olchowy, łęg wiązowo-topolowy, łęg topolowo-wierzbowy, grąd subkontynentalny, wielogatunkowy las zboczowy, buczyna pomorska i dąbrowa świetlista.

Zasięg przestrzenny rezerwatu przyrody ilustruje rycina.

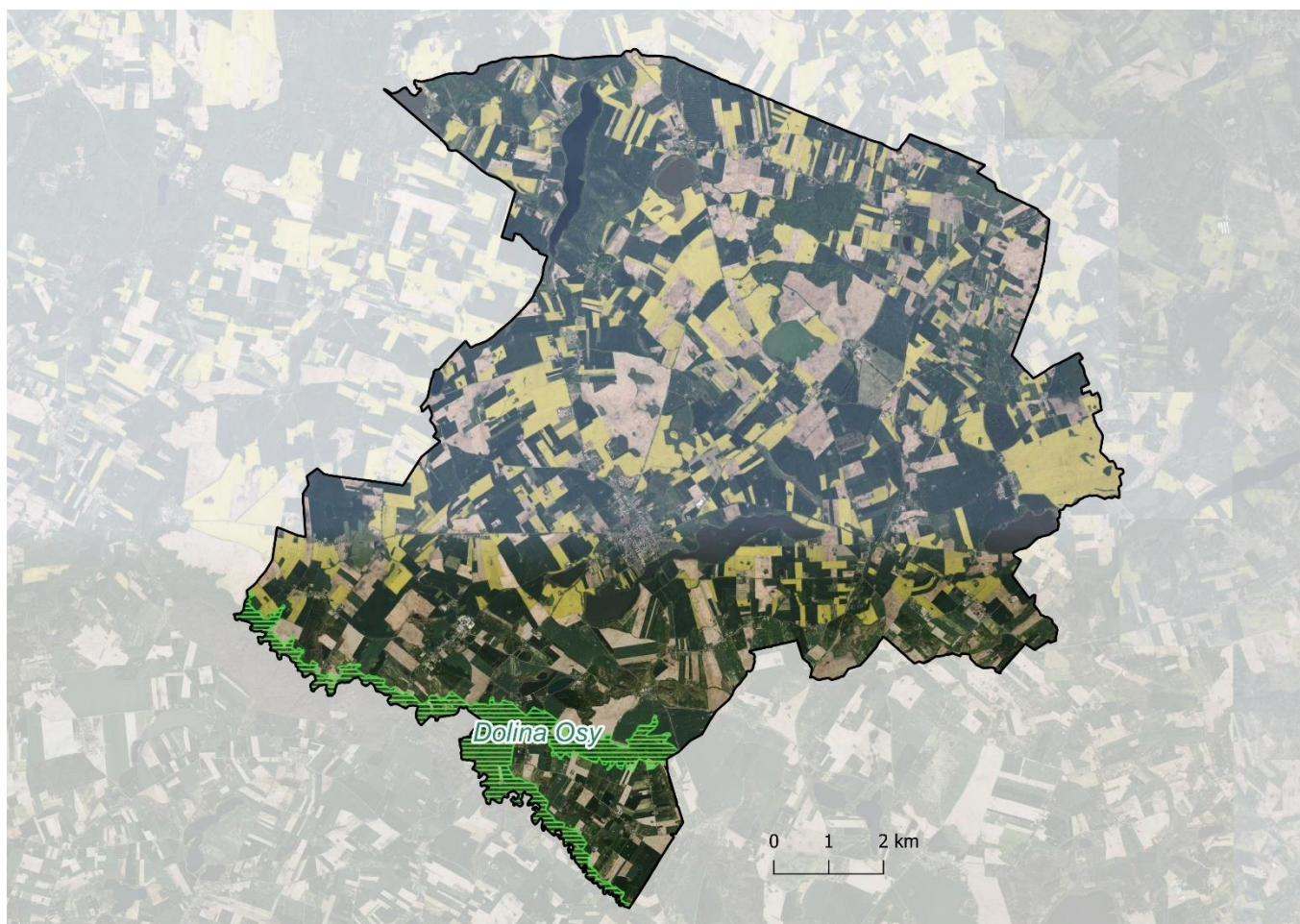
Ryc. 15 Rezerwat przyrody w gminie Łasin (źródło: opracowanie własne na podstawie: geoportal.gov.pl)

Na obszarze gminy Łasin znajduje się jeden obszar Natura 2000.

Obszar Dolina Osy PLH040033 zajmuje fragment południowej części gminy. Dolina Osy, rzeki wyznaczająca granicę pomiędzy Pojezierzem Chełmińskim i Pojezierzem Łasińskim, ma charakter głębokiej do 40-50 m doliny erozyjnej o szerokości 300-500 metrów. W bezpośrednim otoczeniu ostoi znajdują się obszary wysoczyzn morenowych zbudowane z glin i piasków gliniastych, prawie całkowicie pozbawione lasów. W dolnym biegu rzeki, w którym Osa płynie w głęboko wciętej dolinie o szerokości do 500 metrów, w początkowej części znajduje się kilka niewielkich starorzeczy. Są one w większości silnie zarośnięte, a woda widoczna jest jedynie w kilku miejscach wolnych od roślin. W sąsiedztwie starorzeczy znajdują się łąki (na terasie zalewowej), lub bardzo strome zbocza doliny z wielogatunkowymi drzewostanami (m. in. grądami, olsami, buczynami). Najczęstsze są tu fitocenozy łągu jesionowo-olszowego Fraxino-Alnetum i łągu wiązowo-jesionowego Ficario-Ulmetum minoris. Łęg jesionowo-olszowy, preferujący siedliska wilgotniejsze, zajmuje niskie brzegi rzek. Łęg wiązowo-jesionowy charakterystyczny dla siedlisk, mniej zabagnionych, spotykany jest na skrajach dolin rzecznych, ale także tuż przy rzekach, na brzegach wyżej wyniesionych. Ols porzeczkowy Ribeso nigri-Alnetum związany z miejscami silnie zabagnionymi zajmuje zdecydowanie mniejszą powierzchnię niż oba łągi. Spotykany jest sporadycznie, głównie w dolinie Osy. Obok fitocenoz naturalnych wciąż dużą powierzchnię na opisywanym obszarze zajmują nasadzenia drzew szpilkowych — sosny zwyczajnej, świerka pospolitego i modrzewia europejskiego oraz nasadzenia brzozy. Zachowały się jednak w nich, zwłaszcza w dolnych warstwach lasu niektóre cechy zbiorowisk naturalnych. Obowiązującym aktem prawnym dla tego obszaru jest Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 2 września 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dolina Osy (PLH040033).

Ochrona obszarów Natura 2000 wymaga, aby wszelka działalność nie prowadziła do zagrożeń dla ptaków i siedlisk ich bytowania oraz do degradacji chronionych siedlisk przyrodniczych oraz do pogarszania warunków bytowania chronionych gatunków roślin i zwierząt. Szczegółowe zasady ochrony dla obszarów Natura 2000 określają plany zadań ochronnych.

Zasięg przestrzenny obszaru Natura 2000 Dolina Osy ilustruje rycina.

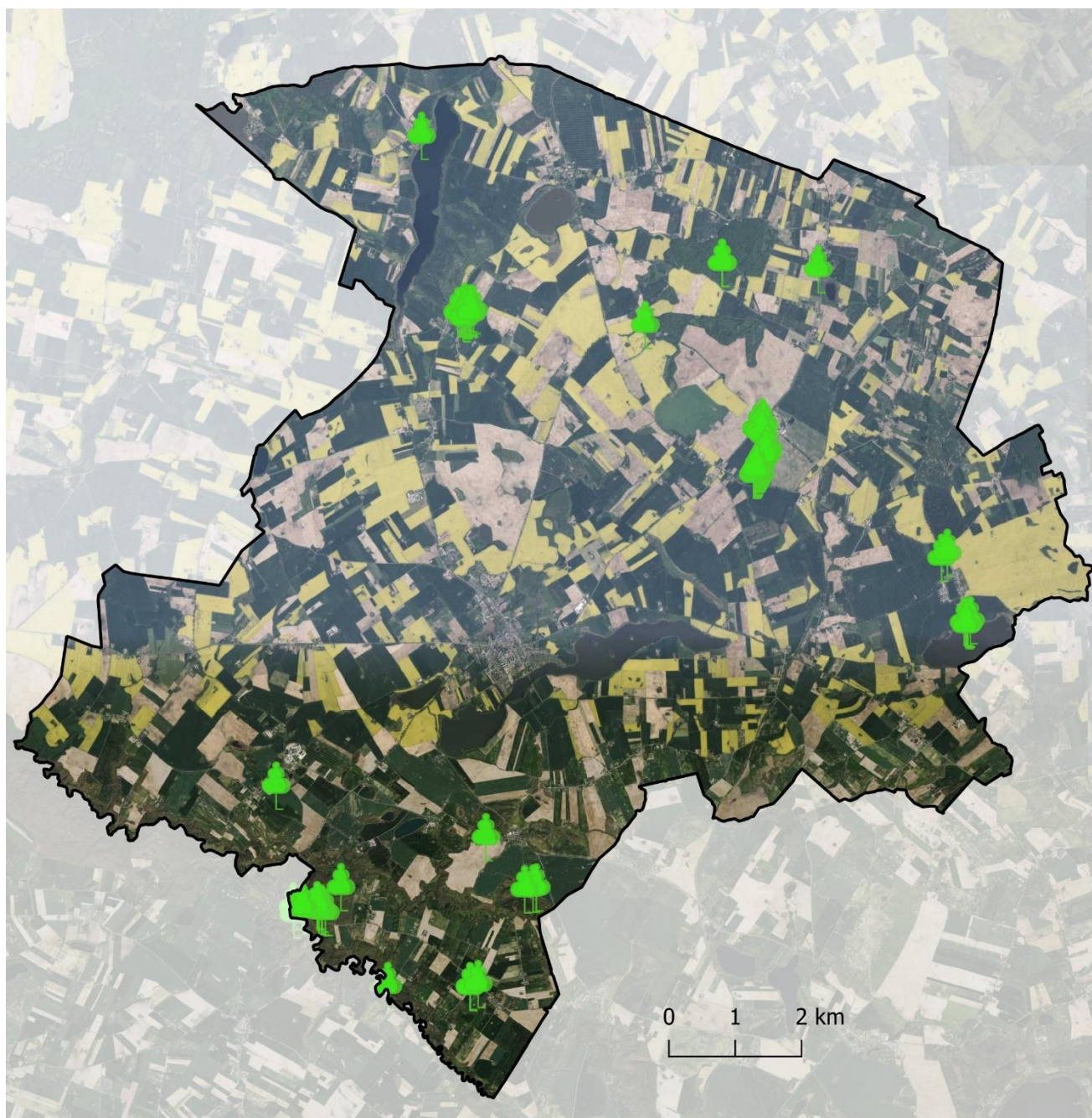

Ryc. 16 Obszar Natura 2000 w gminie Łasin (źródło: opracowanie własne na podstawie: geoportal.gov.pl)

Na obszarze gminy Łasin, według danych GDOŚ, znajduje się 26 uznanych pomników przyrody. Tą formą ochrony obejmuje się pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupienia o szczególnej wartości naukowej, kulturowej, historyczno-pamiątkowej i krajobrazowej odznaczających się indywidualnymi wyróżniającymi je cechami. Chronione są między innymi: drzewa pojedyncze, aleja drzew i grupy drzew, objęte ochroną ze względów naukowo-dydaktycznych na walory krajobrazowe.

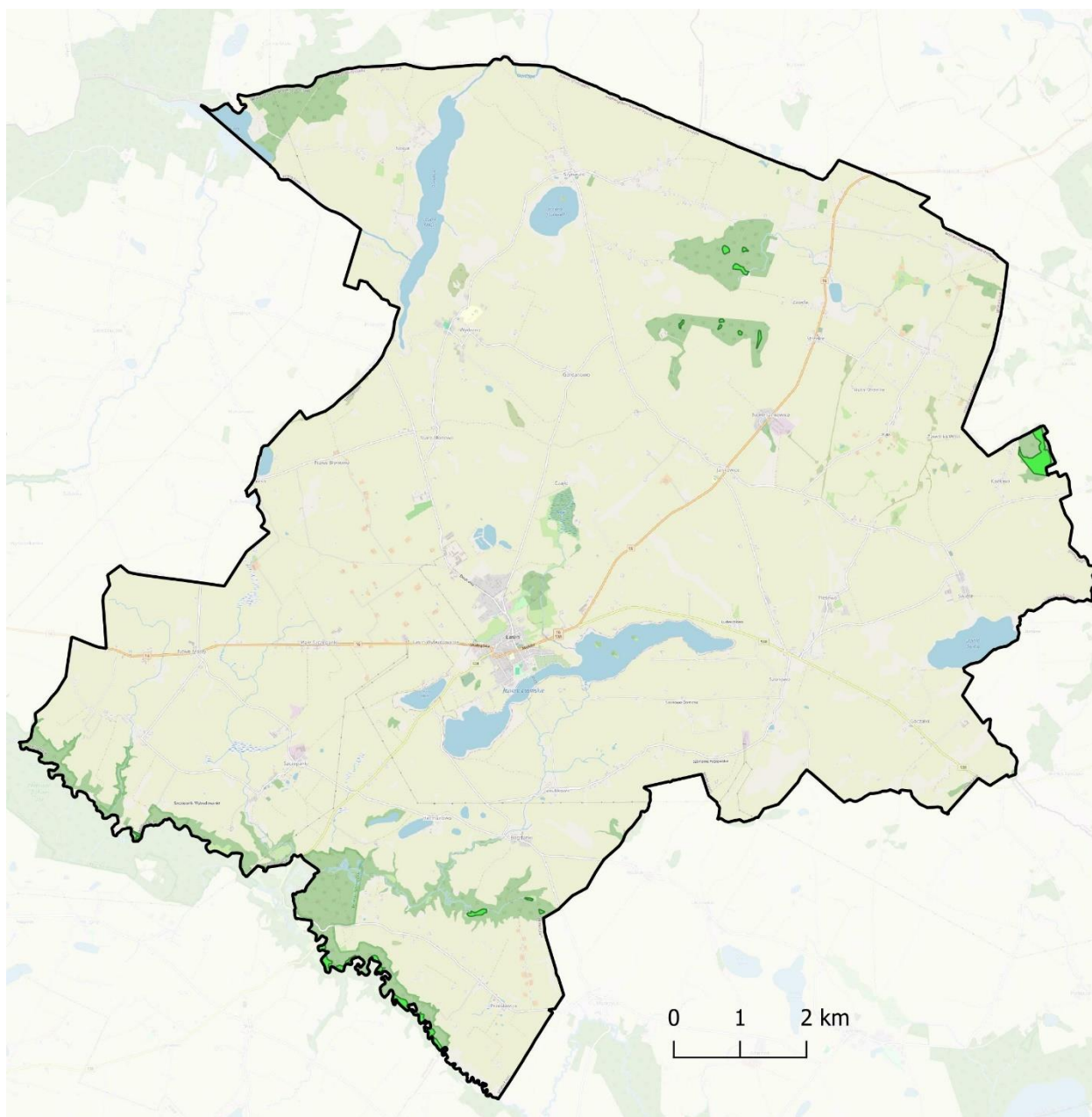
Najstarsze pomniki przyrody zostały ustanowione na terenie gminy w 1955 roku. Najwięcej pomników znajduje się w północnej i południowej części gminy. Na uwagę zasługują: dąb „Chrobry” w Nogacie, skupienia dębów w parkach w Wydrznie, Świętem. Przesławicach i Nowych Jankowicach, aleja dębów w Nowych Jankowicach prowadząca z parku do cmentarza, dęby w leśnictwie Orle.

Lokalizację pomników przyrody pokazano na mapie do niniejszego opracowania i na niżej zamieszczonej rycinie.

Ryc. 17 Pomniki przyrody w gminie Łasin (źródło: opracowanie własne na podstawie: geoportal.gov.pl)

Ochroną jako użytki ekologiczne objęto śródlęgowe bagna oraz podmokłe łąki i pastwiska głównie na terenach Lasów Państwowych. Tą formą ochrony obejmuje się pozostałości ekosystemów, mających znaczenie dla zachowania unikatowych zasobów genowych i typów środowisk. Stanowią je śródlęgowe bagna będące w zarządzie nadleśnictwa Jamy. Na terenie gminy znajdują się 22 użytki ekologiczne. Ich lokalizację pokazano na mapie do niniejszego opracowania i na niżej zamieszczonej rycinie.

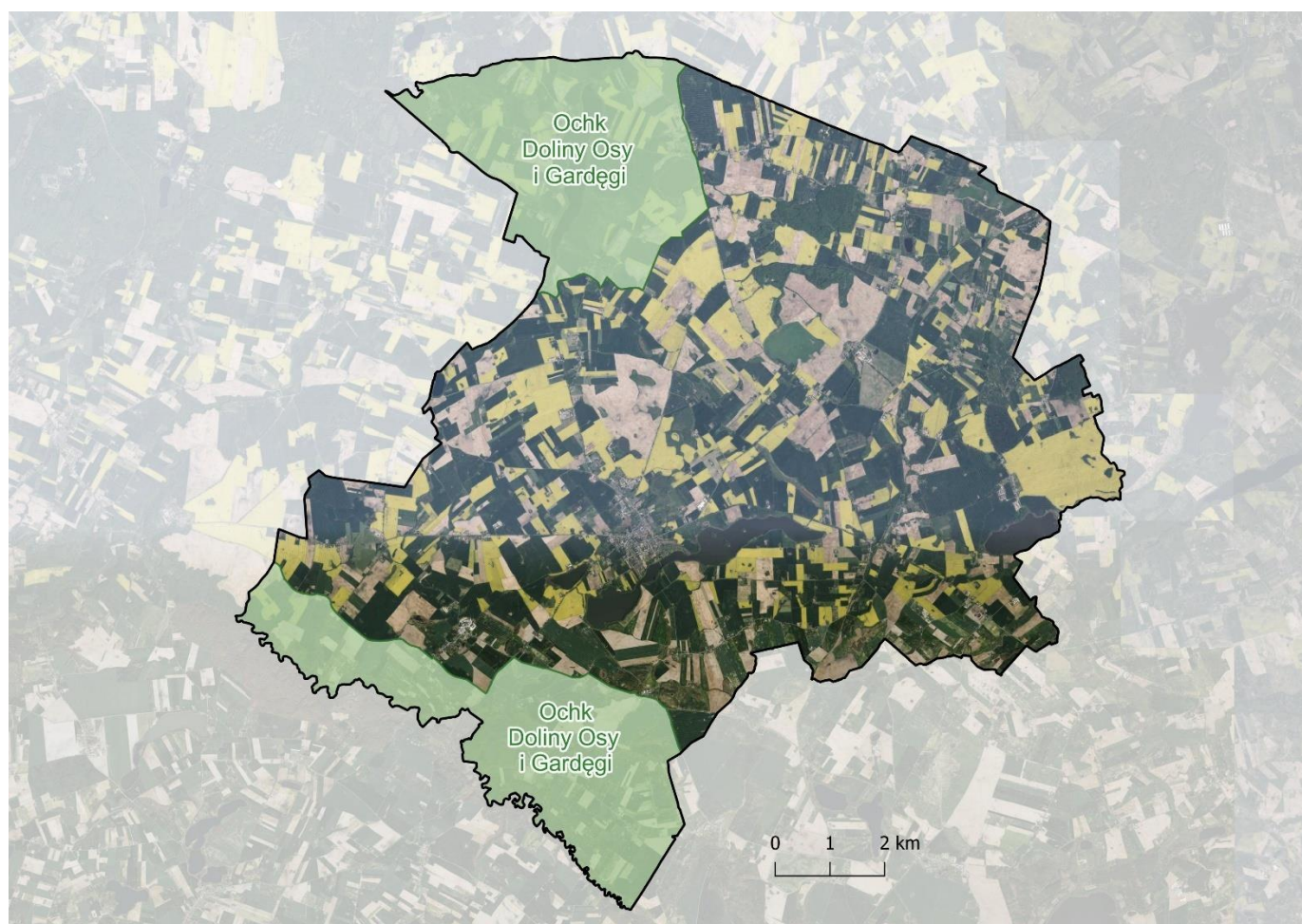
Ryc. 18 Użytki ekologiczne w gminie Łasin (źródło: opracowanie własne na podstawie: geoportal.gov.pl)

Na obszarze gminy znajdują się dwie części Obszaru chronionego krajobrazu doliny Osy i Gardęgi, zajmujące łącznie powierzchnię 3120,79 ha. Ochrona objęto południową i południowo-zachodnią części gminy zajęta przed doliną rzeki osy i jej otocznie oraz tereny w otoczeniu jezior: Nogat, Szywałd i Kuchnia. Obecnie obowiązującym aktem prawnym dla tego obszaru jest uchwała Nr XXIII/342/20 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 22 czerwca 2020 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Osy i Gardęgi, zmieniona uchwałą nr LXV/920/24 z dnia 7 lutego 2024 r. Celem ochrony jest zachowanie różnorodności biologicznej siedlisk, ochrona rzeki Osy i Gardęgi wraz z pasem roślinności okalającej, ochrona form krajobrazowych (jary, wąwozy). Poza dolinami rzek obszar chroni

duży kompleks leśny nadleśnictwa Jamy. Obszar charakteryzuje się stosunkowo małym pokryciem lasami - około 20%.

W/w uchwała wprowadza w szczególności ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów, stosowne zakazy oraz również wskazuje tereny, na których nie obowiązują niektóre zakazy.

Zasięg przestrzenny tego obszaru w gminie Łasin ilustruje mapa.

Rys. 19 Obszary chronionego krajobrazu w gminie Łasin (źródło: opracowanie własne na podstawie: geoserwis.gov.pl)

Warto dodać, że z mocy ustawy o ochronie przyrody na obszarach chronionego krajobrazu zakazy nie dotyczą:

- wykonywania zadań na rzecz obronności kraju i bezpieczeństwa państwa;
- prowadzenia akcji ratowniczej oraz działań związanych z bezpieczeństwem powszechnym;
- realizacji inwestycji celu publicznego.

Szczegółową charakterystykę stanu i funkcjonowania środowiska miasta i gminy Łasin przedstawiono w opracowaniu ekofizjograficznym, nie podlegającym procedurze strategicznej

oceny oddziaływania na środowisko, w którym zapisano szereg uwag, zaleceń i wniosków, a w tym m.in.:

Ograniczeniom związanym z koniecznością ochrony zasobów środowiska powinny podlegać:

- obszary prawnej ochrony przyrody i krajobrazu,
- tereny urodzajnych gleb,
- tereny lasów,
- tereny bagienne i podmokłe.

Ograniczeniom związanym z występowaniem uciążliwości i zagrożeń środowiska powinny podlegać:

- obszary szczególnego zagrożenia powodzią (woda 1%),
- strefa krawędziowa doliny Osy, doliny Gardęgi i rynny jeziora Nogat,
- tereny występowania osuwisk i zagrożonych ruchami masowymi,
- strefy ochronne wokół elektrowni wiatrowych,
- strefy ochronny wzdłuż napowietrznych linii elektroenergetycznych,
- tereny w sąsiedztwie głównych punktów zasilania,
- tereny w sąsiedztwie zakładów przemysłowych i produkcji rolnej,
- sąsiedztwo oczyszczalni ścieków,
- tereny w sąsiedztwie dróg.

V.PROBLEMY ORAZ CELE OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTU PLANU

Analiza uwarunkowań ekofizjograficznych, w tym ocena walorów przyrodniczych i krajobrazowych obszaru miasta i gminy Łasin wskazuje, że w dalszym ciągu będzie tu następował umiarkowany (zróżnicowany) rozwój procesów urbanizacyjnych. Decydują o tym zarówno położenie geograficzne, uwarunkowania środowiska przyrodniczego, położenie przy drodze krajowej, sąsiedztwo miasta Grudziądz, wysoka rolnicza przydatność gleb, walory kulturowe, warunki społeczno-gospodarcze i demograficzne oraz dostępność komunikacyjna i rozwój systemów komunikacyjnych i technicznych.

Można przewidywać, iż rozwój urbanizacji będzie przebiegać w najbardziej dynamicznym tempie na terenach miasta Łasina i Łasina-Wybudowaniu oraz w miejscowościach położonych przy drodze krajowej nr 16 (Nowe Mosty, Jankowice, Zawda) oraz dobrze z nim skomunikowanych Szynwałd, Wydrzno, Szonowo. Rozwój urbanizacji odbywać się będzie przede wszystkim kosztem funkcji rolniczej, lecz będą to głównie grunty o niskiej przydatności rolniczej. Jednocześnie należy zauważyć, że w części wysoka rolnicza przydatność gleb, liczne napowietrzne linie elektroenergetyczne wysokich napięć, elektrownie wiatrowe, ograniczają rozwój zabudowy. Barierą dla rozwoju zabudowy są również obszary

szczególnego zagrożenia powodzią od Osy i Gardęgi oraz zakazy obowiązujące na obszarze chronionego krajobrazu.

Pozostawienie obszaru miasta i gminy w dotychczasowym użytkowaniu nie prowadziłyby do nasilania procesów niekorzystnych zmian w środowisku. W dalszym ciągu podstawowe funkcje gminy tj. osadnictwo i gospodarka rolna kształtowałyby mozaikowy obraz przestrzenny gminy.

Pozostawienie gruntów o niskiej przydatności rolniczej o glebach wykształconych na osadach piaszczystych w użytkowaniu rolniczym powodowałoby nasilające się procesy erozji wietrznej objawiającej się wywiewaniem cząstek próchnicznych z gleby. Użytkowanie rolnicze terenów o znacznych spadkach wiązało by się z nasilaniem procesów erozji wodnej powierzchniowej i wąwozowej.

Sąsiedztwo terenów już zabudowanych, użytkowanych rolniczo z nieużytkowanymi i niezagospodarowanymi tworzyłoby swego rodzaju nieład urbanistyczny. Warto zaznaczyć, że brak uporządkowania ładu przestrzennego oraz odstąpienie od kompleksowego zagospodarowania obszaru prowadziłyby do nieodwracalnych niekorzystnych zmian fizjonomii krajobrazu miasta i gminy.

Zmiany zachodzące w środowisku gminy Łasin są typowe dla miejsko-wiejskiej gminy położonej w przeważającej części na wysoczyźnie morenowej, a tylko w części w dolinie rzeki. Na wysoczyźnie morenowej przeważa rolnicze użytkowanie ziemi. Prowadzone są typowe prace związane z agrocenozami pól uprawnych. Sieć osadnicza jest

Zagospodarowanie i użytkowanie terenu miasta i gminy Łasin jest niejednorodne. Przeważająca część gminy to intensywnie użytkowane grunty rolne o wysokiej przydatności rolniczej. Obszar urbanizacji stanowi głównie miasto Łasin wraz z najbliższym jego otoczeniem. Sieć osadnicza jest w większości zwarta. Północno-zachodnia, północna i południowa część obszaru gminy to tereny występowania kompleksów leśnych. Są to kompleksy leśne porastające rejon jeziora Kuchnia, zbocza i dno doliny rzeki Osy. Mozaikę z terenami użytków rolnych stanowią enklawy leśne, zadrzewienia, parki podworskie, nieużytki rolnicze, jeziora, oczka wodne, bagna i mokradła oraz tereny zabudowy mieszkaniowej, zagrodowej, usługowej i produkcyjnej. Pod względem rozwoju procesów urbanizacyjnych gmina rozwija się nierównomiernie, z dominacją miasta Łasina.

Zagrożenia stanu środowiska miasta i gminy Łasin dotyczą głównie przekształceń powierzchni ziemi, zmian krajobrazu, wód i powietrza.

Zmiany powierzchni ziemi mogą być ograniczone poprzez nie lokalizowaniem zabudowy i zainwestowania na stromych stokach oraz przestrzeganiu wysokich udziałów powierzchni biologicznie czynnej.

Zmiany krajobrazu powinny być ograniczane przez nie lokalizowanie budynków i budowli dysharmonijnych w krajobrazie, unikanie lokalizacji budynków i budowli na wyniesieniach wysoczyzny morenowej, realizację zabudowy o stonowanej kolorystyce,

unikanie lokalizacji obiektów wielkogabarytowych, nie lokalizowanie zabudowy przesłaniającej obiekty cenne architektonicznie i widokowo, a także ich przedpola ekspozycji.

Stan wód jest zdeterminowany zarówno emisją ścieków komunalnych, jak również tzw. zanieczyszczeniami obszarowymi. Ścieki z części gminy są unieszkodliwiane w oczyszczalni ścieków zlokalizowanej na północ od zwartej zabudowy Łasina. Na terenie gminy wyznaczono tzw. „aglomerację ściekową” obejmującą Łasin, Łasin Wybudowanie, Jankowice, Nowe Jankowice i Święte.

Projekt planu ogólnego miasta i gminy Łasin wyznacza poszczególne strefy planistyczne. Zostało to wykonane głównie w oparciu o już istniejącą zabudowę oraz obowiązujące miejscowe planu zagospodarowania przestrzennego. Dla stref: SW, SJ, SZ, SU, SP, SR, SI, SN, SC racjonalnie określono gminne standardy urbanistyczne: maksymalną nadziemną intensywność zabudowy, maksymalny udział powierzchni zabudowy, maksymalną wysokość zabudowy, minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej.

Brak precyzyjnych zakresów profilu dodatkowego i standardów urbanistycznych odnośnie możliwego sposobu zagospodarowania stref mógłby prowadzić do nieładu urbanistycznego, degradacji powierzchni ziemi, wykształcania się „miejskiej wyspy ciepła”, degradacji krajobrazu. Mógłby prowadzić do nieodwracalnych niekorzystnych zmian fizjonomii krajobrazu, realizacji funkcji kolizyjnych względem siebie, a również przez realizację inwestycji dysharmonijnych w krajobrazie

Problemem ochrony środowiska istotnym z punktu widzenia realizacji projektu planu ogólnego jest zapewnienie jak najmniejszego negatywnego oddziaływania na środowisko (w szczególności na powierzchnię ziemi, wodę, krajobraz i powietrze) możliwego zainwestowania w poszczególnych strefach planistycznych, nie dopuszczenie do wyznaczenia stref w których była by możliwość realizacji zabudowy o dużej intensywności na terenach o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych oraz wrażliwych na degradację.

Realizacja regulacji zawartych w projekcie planu ogólnego nie pozostaje w sprzeczności z celami ochrony środowiska ustanowionym na szczeblu międzynarodowym wspólnotowym i krajowym istotnym z punktu widzenia projektu planu.

Ze szczebla międzynarodowego i wspólnotowego wzięto pod uwagę cele zapisane w takich dokumentach, jak:

- Europejska Konwencja Krajobrazowa;
- Przekształcenie naszego świata: Agenda na Rzecz zrównoważonego Rozwoju 2030;
- Porozumienie Paryskie;
- Czysta planeta dla wszystkich;
- Europejski Zielony Ład;
- Unijna strategia na rzecz bioróżnorodności 2030. Przywracania przyrody do naszego życia;

- Nowa Karta Lipska;
- Strategia na rzecz zrównoważonej i inteligentnej mobilności;
- 8 Program działań w zakresie środowiska „Wspólnie odwracamy tendencje”.

Cele środowiskowe w nich zawarte dotyczą przede wszystkim potrzeby poprawy efektywności energetycznej, ograniczenia zużycia energii i zasobów, zwiększenia udziału energii odnawialnej, adaptacji do zmian klimatu, dążenia do neutralności klimatycznej i zachowania różnorodności biologicznej.

Ich wdrożenie, uszczegółowienie i rozwinięcie w zakresie celów ochrony środowiska stanowią dokumenty szczebla krajowego, takie jak:

- Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju;
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030;
- Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030;
- Polityka ekologiczna państwa 2030;
- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności;
- Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030;
- Program wodno-ściekowy kraju;
- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły;
- Polityka energetyczna Polski do 2040 roku;
- Aktualizacja Krajowego Programu Ochrony Powietrza do roku 2025 (z perspektywą do 2030 oraz do 2040);
- Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych 2022- AKPOŚK 2022;
- Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030.

Z celów ochrony środowiska w nich zawartych w szczególności zwraca się uwagę na te dotyczące działań na rzecz osiągnięcia dobrego stanu wód, budowania zielonych miast, rozwoju nisko- i zeroemisyjnego transportu, zwłaszcza publicznego oraz adaptacji do zmian klimatu, w tym głównie poprzez realizację w przestrzeni miejskiej elementów błękitno-zielonej infrastruktury.

Na poziomie krajowym podstawowym dokumentem w zakresie ochrony środowiska jest „Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej” przyjęta uchwałą nr 67 Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2019 r. (Monitor Polski poz. 794 z dnia 6 września 2019 r.). Dokument ten stał się najważniejszym dokumentem strategicznym w zakresie środowiska. Jest strategią w rozumieniu przepisów ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Jej celem jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego Polski oraz wysokiej jakości życia dla wszystkich mieszkańców. „Polityka ...” będzie stanowiła podstawę do inwestowania środków europejskich z perspektywy finansowej 2021-2027. Cel główny „Polityki ...”, tj. Rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców, przeniesiono wprost ze Strategii na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju. Cele

szczegółowe określono w odpowiedzi na najważniejsze trendy w obszarze środowiska, w sposób umożliwiający połączenie kwestii związanych z ochroną środowiska z potrzebami gospodarczymi i społecznymi. Cele szczegółowe dotyczą zdrowia, gospodarki i klimatu. Są to:

I: Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego

II: Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska

III: Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych

Realizacja celów środowiskowych ma być wspierana przez cele horyzontalne dotyczące edukacji ekologicznej oraz efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska. Chodzi o rozwijanie kompetencji, umiejętności i postaw ekologicznych społeczeństwa oraz o poprawę zarządzania ochroną środowiska w Polsce.

Cele szczegółowe będą realizowane przez projekty strategiczne oraz wiele zadań, które konkretyzują działania wskazane w SOR i inne działania wskazane w trakcie prac nad Polityką ekologiczną państwa 2030 (np. wynikające z międzynarodowych zobowiązań dla Polski w perspektywie do 2030 r.).

Cele szczegółowe będą realizowane przez kierunki interwencji takie jak:

- zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód,
- likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania,
- ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb,
- przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska oraz zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego, jądrowego i ochrony radiologicznej,
- zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu,
- wspieranie wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej,
- gospodarka odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym,
- zarządzanie zasobami geologicznymi przez opracowanie i wdrożenie polityki surowcowej państwa,
- wspieranie wdrażania ekoinnowacji oraz upowszechnianie najlepszych dostępnych technik BAT (polegają określaniu granicznych wielkości emisji dla większych zakładów przemysłowych),
- przeciwdziałanie zmianom klimatu,
- adaptacja do zmian klimatu oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych,
- edukacja ekologiczna, w tym kształtowanie wzorców zrównoważonej konsumpcji,
- usprawnienie systemu kontroli i zarządzania ochroną środowiska oraz doskonalenie systemu finansowania.

Ze szczególną intensywnością realizowane będą działania mające na celu poprawę jakości powietrza przez ograniczenie niskiej emisji, która jest główną przyczyną powstawania smogu. Na szczeblu rządowym oznacza to przygotowanie odpowiednich przepisów i instrumentów finansowego wsparcia, takich jak program „Czyste powietrze”, dla niezbędnych inwestycji oraz koordynację ich wdrażania w regionach.

W kontekście coraz częstszego występowania na terenie Polski fali upałów i nocy tropikalnych oraz susz na znaczeniu zyskują działania związane z adaptacją do zmian klimatu. Ich celem jest przeciwdziałanie miejskim wyspom ciepła, rozbudowa terenów zieleni oraz powszechniejsze retencjonowanie wody na terenach miast i wsi. „Polityka ...” przewiduje, że działania adaptacyjne będą polegały m.in. na opracowaniu i wdrożeniu dokumentów strategicznych/planistycznych w zakresie gospodarowania wodami, wsparciu opracowania i wdrażania miejskich planów adaptacji do zmian klimatu, budowie niezbędnej infrastruktury przeciwpowodziowej i obiektów małej retencji, renaturyzacji rzek i ich dolin, renaturyzacji mokradeł oraz na rozwoju zielonej i niebieskiej infrastruktury. Działania ukierunkowane będą również na zarządzanie wodami opadowymi na obszarach zurbanizowanych poprzez różne formy retencji i rozwój infrastruktury zieleni, ograniczenie zajmowania gruntów oraz zasklepiania gleby.

Cele ochrony przyrody określa ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Są to m.in.: utrzymanie procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów, zachowanie różnorodności biologicznej, zapewnienie ciągłości istnienia gatunków roślin, zwierząt i grzybów, wraz z ich siedliskami, przez ich utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony, ochrona walorów krajobrazowych, zieleni w miastach i wsiach, oraz zadrzewień, utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, a także pozostałych zasobów, tworów i składników przyrody.

Projekt dokumentu nie wywoła także znaczących negatywnych zmian na obszarze Natura 2000. Z tego względu nie występuje potrzeba wprowadzenia monitoringu wpływu utrwalanych i wprowadzonych funkcji na przedmioty ochrony tych obszarów. Projekt planu ogólnego nawiązuje do ustaleń zawartych w programie ochrony środowiska województwa kujawsko-pomorskiego oraz w programie ochrony środowiska dla miasta i gminy Łasin.

VI. OCENA PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO MOŻLIWOŚCI I SPOSOBY ICH OGRANICZANIA, ZAPOBIEGANIA LUB KOMPENSACJI ORAZ MOŻLIWE ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE

Projekt planu ogólnego miasta i gminy Łasin dzieli przestrzeń gminy miejsko-wiejskiej na 978 stref planistycznych. Tworzą one mozaikę w przestrzeni miasta i wiejskiej części gminy, Najwięcej jest stref wielofunkcyjnych z zabudową zagrodową (468), stref wielofunkcyjnych z zabudową mieszkaniową jednorodzinną (252), stref wielofunkcyjnych z zabudową

mieszkaniową wielorodzinną (51), zieleni i rekreacji (49), usługowych (47), otwartych (38).

Poniżej syntetycznie scharakteryzowano poszczególne strefy.

Strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną.

Wyznaczono 51 stref wielofunkcyjnych z zabudową mieszkaniową wielorodzinną. Ze względu na zróżnicowaną strukturę części spośród tych terenów oraz występowanie w ich granicach budynków, w których możliwe jest wydzielenie różnej liczby lokali mieszkalnych (do dwóch lokali lub powyżej dwóch lokali), profile dodatkowe stref obejmują również tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. W przypadku niektórych terenów dopuszczono również funkcję zieleni naturalnej, co było spowodowane występującymi w tych terenach zbiorowisk roślinnych oraz koniecznością wprowadzenia ochrony w postaci zieleni izolacyjnej. Wyznaczone tereny charakteryzują się zróżnicowaną gęstością zabudowy, co znajduje odzwierciedlenie w przyjętych wskaźnikach maksymalnej nadziemnej intensywności zabudowy (wartości od 0,2 do 3,0), maksymalnym udziale powierzchni zabudowy (wartości od 15% do 70%) oraz maksymalnej wysokości zabudowy (wartości od 7,0 m do 18,0 m). Przy wyznaczaniu wskaźników minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej, starano się zapewnić jak największy udział terenów zielonych, jednak w zestawieniu z istniejącą zabudową również te wartości okazały się bardzo zróżnicowane (wartości od minimalnych dopuszczonych rozporządzeniem 30% do 70%). Najwyższą gęstością zabudowy, wyrażoną zarówno w najwyższych wartościach nadziemnej intensywności zabudowy i udziału powierzchni zabudowy, charakteryzuje się centrum miasta Łasin, gdzie wyznaczono obszar zabudowy śródmiejskiej. Również w tych terenach ustalono najmniejsze wartości minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej.

Strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodziną.

Wyznaczono 252 strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową jednorodziną. Uwzględniając przeznaczenia ustalone w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, dla części spośród terenów w obrębie Nogat dopuszczono przeznaczenie dodatkowe jako teren zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej. Zgodnie ze stanem istniejącym dopuszczono też w części terenów zieleni naturalną oraz lasy (3 tereny z istniejącymi użytkami Ls) i wody (1 teren). Wyznaczone tereny charakteryzują się zróżnicowaną gęstością zabudowy, co znajduje odzwierciedlenie w przyjętych wskaźnikach maksymalnej nadziemnej intensywności zabudowy (wartości od 0,1 do 1,8), maksymalnym udziale powierzchni zabudowy (wartości od 5% do 60%) oraz maksymalnej wysokości zabudowy (wartości od 6,0 m do 15,0 m). Przy wyznaczaniu wskaźników minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej, starano się zapewnić jak największy udział terenów zielonych, jednak w zestawieniu z istniejącą zabudową również te wartości okazały się bardzo zróżnicowane (wartości od minimalnych dopuszczonych rozporządzeniem 30% do 75%).

Najwyższe wartości nadziemnej intensywności zabudowy (równe i przekraczające 1,0) określono dla części obszarów objętych obowiązującymi planami miejscowymi, zgodnie z ich ustaleniami. Najwyższą gęstością zabudowy, wyrażoną w najwyższych wartościach udziału powierzchni zabudowy charakteryzuje się centrum miasta Łasin, gdzie również intensywność zabudowy była wysoka. Wysokość zabudowy dla większości stref ustalono jako 9-10 m, w celu umożliwienia realizacji dwóch pełnych kondygnacji nadziemnych. Wyższe wartości wynikają z wysokości istniejących budynków, natomiast niższe z ustaleń obowiązujących planów miejscowych. Najmniejsze wartości minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej (30%) ustalono dla stref o najwyższym udziale powierzchni zabudowy.

Strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową.

Wyznaczono 468 stref wielofunkcyjnych z zabudową zagrodową. Jest to głównie rozproszona zabudowa zagrodowa na obszarze wiejskim gminy oraz na obrzeżach obrębu miasta Łasina. Strefa ta obejmuje wyłącznie istniejące zagrody rolnicze i tereny przewidziane na ten cel w obowiązujących planach miejscowych. Ich rozmieszczenie w przestrzeni gminy jest rozproszone i nie sposób na ich podstawie wyodrębnić centra miejscowości. Dla 3 dużych gospodarstw rolnych dopuszczono przeznaczenie terenu wielkotowarowej produkcji rolnej. Zgodnie ze stanem faktycznym, dla części zagród dopuszczono teren usług, umożliwiając prowadzenie zarówno usług związanych z rolnictwem, jak i pozarolniczej działalności gospodarczej. Dla dwóch stref dopuszczono również zielen naturalną - zagroda w Nowych Mostach, w granicach której znajduje się starodrzew historycznego cmentarza oraz teren stadniny w Nowych Jankowicach, która stanowi zabytkowe założenie dworsko-parkowe. Tereny strefy SZ charakteryzują się stosunkowo dużymi powierzchniami, które poza zabudowaniami gospodarstwa rolnego muszą obejmować również podwórza, na których lokalizowane są obiekty gospodarstwa rolnego, w tym budowle rolnicze, np. zbiorniki, płyty, silosy, a także place manewrowe dla sprzętów rolniczych i inne elementy niezbędne do prowadzenia gospodarstwa rolnego, a nie stanowiące zabudowy, z drugiej jednak strony obejmują nie tylko budynek mieszkalny z ewentualnym niewielkim towarzyszącym budynkiem gospodarczym lub garażowymi, jak w przypadku zabudowy mieszkaniowej, lecz całą gamę budynków o różnych powierzchniach, związanych z prowadzonym gospodarstwem (budynki gospodarcze, inwentarskie, garażowe itd.). W związku z powyższym, gęstość zabudowy dla tych stref jest raczej niższa niż w przypadku stref mieszkaniowych, jednak nie jest tak bardzo zróżnicowana. Wskaźniki maksymalnej nadziemnej intensywności zabudowy wynoszą od 0,4 (wartość przyjęta dla zdecydowanej większości stref SZ) do 1,0 (maksymalna wartość przyjęta wyłącznie dla jednego z gospodarstw, dla którego dopuszczono również wielkotowarową produkcję rolną). Podobnymi tendencjami charakteryzuje się maksymalny wskaźnik udziału powierzchni zabudowy, który dla większości stref SZ przyjęto jako równą wartości minimalnej - 20%, natomiast osiąga maksymalnie 50% (również dla tego samego gospodarstwa, dla

którego dopuszczono wielkotowarową produkcję rolną). Maksymalną wysokość zabudowy, ze względu na uwarunkowania technologiczne przyjęto niemalże dla wszystkich stref na poziomie 12 m. Wyjątek jako wartość najmniejsza stanowi strefa przyległa do strefy zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej - 10 m, natomiast jako największa - 15 m wyżej wspomniana strefa o najwyższych parametrach. Wskaźnik minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej wynosi od 30% do 60%, co wiąże się z możliwością utwardzenia części podwórza i jest spowodowane różnym poziomem zabudowy i zagospodarowania działki siedliskowej.

Strefa usługowa.

Wyznaczono 47 stref usługowych. Dla części spośród stref SU dopuszczono lokalizację składów i magazynów. Są to tereny przy drogach wyjazdowych z Łasina, teren w sąsiedztwie miejskich wodociągów, strefy związane z istniejącą funkcją składowo-magazynową w miejscowościach Wydrzno i Szonowo oraz projektowane strefy SU w sąsiedztwie zakładu produkcyjnego w Szczepankach. Dla części spośród wyżej wymienionych terenów oraz dla terenu środowiskowego domu samopomocy w Jankowicach, dopuszczono też tereny elektrowni słonecznych. Pozostałe dopuszczone przeznaczenia związane są z uwarunkowaniami środowiskowymi - teren zieleni naturalnej, teren lasu i teren wód i wynikają z faktycznego zagospodarowania terenów. Dla wyznaczonych stref usługowych przyjęto zróżnicowane parametry w zależności od obecnego zagospodarowania i zabudowy, planowanego przeznaczenia i charakteru oraz sąsiedztwa i występujących uwarunkowań. Wartości maksymalnej nadziemnej intensywności zabudowy mieszczą się w przedziale od 0,2 do 1,5 i odpowiadają terenom o najwyższym maksymalnym udziale powierzchni zabudowy (wartości od 10% do 65%). Najbardziej zróżnicowana jest natomiast maksymalna dopuszczalna wysokość zabudowy, którą ustalono od 7,0 m (zgodnie z ustaleniami obowiązujących planów miejscowych) do 25,0 m (dla obiektów stanowiących dominanty wysokościowe - urząd gminy oraz kościoły). Większymi wysokościami charakteryzuje się zabudowa w obszarze miasta Łasina. Ze względu na pełnione funkcje publiczne i konieczność realizacji np. parkingów i utwardzeń umożliwiających poruszanie się osób niepełnosprawnych, minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej przyjęto dla wielu terenów na minimalnym poziomie z rozporządzenia (30%), natomiast dla terenów o dopuszczonym niskim udziale powierzchni zabudowy wskaźniki te osiągają nawet 70%.

Strefa gospodarcza.

Wyznaczono 7 stref gospodarczych. Są to obszary o zróżnicowanej gęstości zabudowy, obejmujące wyłącznie istniejące budynki produkcyjne, jak i tereny przewidziane pod przyszłą zabudowę produkcyjną w oparciu o miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Dla wszystkich spośród stref SP dopuszczono realizację usług, a dla części również teren zieleni naturalnej, stanowiącej barierę izolacyjną. Wszystkie spośród stref zlokalizowane są

stosunkowo blisko miasta, jednak w odległości zapewniającej ochronę terenów zwartej zabudowy mieszkaniowej. Ich rozmieszczenie opisano i uzasadniono w rozdziale 1.7. Wyznaczone tereny ze względu na funkcję charakteryzują się dużą gęstością zabudowy, co znajduje odzwierciedlenie w przyjętych wskaźnikach maksymalnej nadziemnej intensywności zabudowy (wartości od 0,6 do 3,0), maksymalnym udziale powierzchni zabudowy (wartości od 40% do 80%) oraz maksymalnej wysokości zabudowy (wartości od 12,0 m do 70,0 m). Biorąc pod uwagę pełnione funkcje, wartości wskaźników minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej są niewielkie i wynoszą od 10% (wartość dopuszczona obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego) do 30% (teren położony najbliżej centrum miasta Łasina).

Strefa produkcji rolniczej

Wyznaczono 8 stref produkcji rolniczej. Jako, że grunty te służą rolnictwu, we wszystkich strefach dopuszczono profil dodatkowy jako teren rolnictwa z zakazem zabudowy, umożliwiając przyszłą zmianę kierunku produkcji rolnej. Cztery spośród wskazanych stref to strefy wyznaczone w obowiązujących planach miejscowych, trzy pozostałe to strefy z istniejącą zabudową o funkcji produkcji rolniczej, natomiast jedna to nowa strefa wyznaczona ze względu na zapotrzebowanie wykazane w postaci złożonego wniosku. Dla stref z istniejącą zabudową dopuszczono realizację elektrowni słonecznych. Dla niektórych spośród stref dopuszczono też zieleni - naturalną i urządzoną, jako barierę izolacyjną. Rozmieszczenie stref opisano i uzasadniono w rozdziale 1.7. Gęstość zabudowy stref SR jest nieco wyższa niż w przypadku stref wielofunkcyjnych z zabudową zagrodową i nieco niższa niż w przypadku stref gospodarczych. Wskaźnik maksymalnej nadziemnej intensywności zabudowy mieści się w przedziale od 0,5 do 0,7, natomiast maksymalny udział powierzchni zabudowy ustalono od 25% do 50%. Maksymalne wysokości zabudowy związane są z wymaganiami technologicznymi budynków i ustalono je w przedziale od 12 m do 25 m. Biorąc pod uwagę pełnione funkcje, wartości wskaźników minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej ustalono dla wszystkich stref SR jako minimalną wartość wskazaną w rozporządzeniu tj. 30%.

Strefa infrastrukturalna.

Wyznaczono 9 stref infrastrukturalnych. Mimo, iż teren infrastruktury technicznej znajduje się w profilu podstawowym każdej ze stref, wyznacza się je dla terenów o większych powierzchniach i obiektów o kluczowym znaczeniu. W celu umożliwienia przysłonięcia obiektów infrastrukturalnych, by nie wpływały negatywnie na krajobraz oraz odizolowania ich dla ograniczenia negatywnego oddziaływania, we wszystkich terenach, jako profil dodatkowy dopuszczono teren zieleni urządzonej oraz naturalnej. Dla wszystkich terenów w granicach administracyjnych miasta dopuszczono w profilu dodatkowym realizację usług. Ponadto dla dwóch terenów o największych powierzchniach, ze względu na ich charakter i pełnione funkcje,

umożliwiono realizację usług oraz produkcji. Zgodnie z art. 13e ustawy, jedynym obligatoryjnie ustalonym parametrem zabudowy i zagospodarowania terenu jest minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej. Pozostałe wskaźniki są fakultatywne, jednak w celu uporządkowania zabudowy i ochrony terenów przyległych, zdecydowano się określić intensywność wykorzystania terenu. Ze względu na zróżnicowane wymagania technologiczne dla obiektów infrastrukturalnych, odstąpiono natomiast od wyznaczania maksymalnej wysokości zabudowy, która zgodnie z definicją ustawową dotyczy zarówno budynków, jak i budowli. Gęstość zabudowy stref SI jest zróżnicowana. Maksymalny udział powierzchni zabudowy ustalono od 10% do 50%, natomiast wskaźnik maksymalnej nadziemnej intensywności zabudowy od 0,1 do 0,8. Biorąc pod uwagę pełnione funkcje, wartości wskaźników minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej ustalono dla części stref SI jako minimalną wartość wskazaną w rozporządzeniu tj. 20%, jednak tam, gdzie było to możliwe, ustalono wyższy udział powierzchni biologicznie czynnej (nawet min. 50%).

Strefa zieleni i rekreacji.

Wyznaczono 49 stref zieleni i rekreacji. Dopuszczone profile dodatkowe stref są zróżnicowane ze względu na pełnione w strukturze gminy funkcje. Niemalże we wszystkich terenach (za wyjątkiem terenu 1SN, stanowiącego teren rodzinnych ogrodów działkowych), dopuszczono zielen naturalną. W strefach, gdzie występują użytki Ls lub istniejące zbiorowiska roślinne wskazują na możliwość występowania lasu, dopuszczono również taki profil. W większości stref dopuszczono również profil dodatkowy jako teren usług sportu i rekreacji, jako przeznaczenie ściśle związane z użytkowym funkcjonowaniem tych stref. Przeznaczenia tego nie dopuszczono w terenie istniejących ROD, w obszarach objętych MPZP, na terenie miejsca pamięci w Łasinie i w parku miejskim, w obszarach historycznych założeń parkowych oraz w dwóch terenach pełniących funkcje zieleni izolacyjnej. W wielu strefach, przede wszystkim obejmujących gminne boiska oraz place zabaw, a także w otoczeniu jezior, dopuszczono również tereny usług kultury i rozrywki. W kilku strefach dopuszczono również tereny handlu detalicznego i tereny gastronomii. Są to tereny w sąsiedztwie zwartej zabudowy, gdzie dodatkowe zagospodarowanie stref SN może spowodować wystąpienie potrzeby realizacji takich usług. W strefach w sąsiedztwie jezior dopuszczono również usługi turystyki. W strefie obejmującej kompleks boisk sportowych w Łasinie oraz obejmującej bezpośrednie sąsiedztwo stadniny koni w Nowych Jankowicach dopuszczono usługi edukacji, natomiast w strefie obejmującej centrum obsługi placówek opiekuńczo-wychowawczych - teren usług zdrowia i pomocy społecznej. Zgodnie z art. 13e ustawy, jedynym obligatoryjnie ustalonym parametrem zabudowy i zagospodarowania terenu jest minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej. Pozostałe wskaźniki są fakultatywne, jednak wyznaczono je w części terenów w celu uporządkowania zabudowy, ochrony terenów sąsiednich i utrzymania charakteru terenów jako przeważającej funkcji zieleni i rekreacji. Poza wskaźnikiem minimalnego udziału powierzchni

biologicznie czynnej, wskaźników gęstości zabudowy nie określono dla stref obejmujących ROD w Łasinie, miejsce pamięci w Łasinie, zabytkowe założenia parkowe oraz stref ustalonych na podstawie obowiązujących MPZP, które nie przewidywały możliwości zabudowy terenów. Dla pozostałych terenów wskaźniki gęstości zabudowy ustalono na stosunkowo niskim poziomie. Wartości maksymalnej nadziemnej intensywności zabudowy mieszczą się w przedziale od 0,1 do 0,6, natomiast udział powierzchni zabudowy ustalono od 3% do 30%, przy czym najwyższe wartości wynikają z obowiązujących planów miejscowych. Maksymalną dopuszczalną wysokość zabudowy ustalono od 4,0 m do 15,0 m (dla terenu z istniejącym obiektem zabytkowym o takiej wysokości). Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej wynikający z rozporządzenia dla stref SN wynosi 50%, jednak dla większości stref zdecydowano o ustaleniu większego udziału (70%-80%), nawet do 90% (wskaźnik wynikający z ustaleń MPZP). Rozmieszczenie stref opisano i uzasadniono w rozdziale 1.7. Wyznaczone strefy SN obejmują różnorodne tereny zielone oraz obszary przeznaczone na sport, rekreację i szeroko pojęty wypoczynek. Istnienie wskazanych stref służy ochronie zieleni i przyczynia się do harmonijnego rozwoju przestrzennego, z uwzględnieniem potrzeb ekologicznych i społecznych.

Strefa cmentarzy.

Wyznaczono 19 stref cmentarzy. Obejmują one zarówno istniejące i funkcjonujące cmentarze, jak i cmentarze zabytkowe - nieczynne. Ze względu na charakter stref, we wszystkich z nich dopuszczono w profilu dodatkowym teren zieleni naturalnej, co pozwoli chronić występujący tam starodrzew. Ponadto dla cmentarzy czynnych (za wyjątkiem cmentarza parafialnego w Szczepankach, gdzie obowiązujący plan miejscowy wyklucza możliwość realizacji zabudowy), dopuszczono teren usług kultu religijnego. Dla czynnych cmentarzy, za wyjątkiem obu cmentarzy w Szczepankach (objętych miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego), dopuszczono również teren usług handlu detalicznego, umożliwiając realizację np. kwiaciarni czy niewielkich sklepów ze zniczami itp. Zgodnie z art. 13e ustawy, jedynym obligatoryjnie ustalonym parametrem zabudowy i zagospodarowania terenu jest minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej. Dla wszystkich terenów nieczynnych cmentarzy ustalono go na poziomie 70%. Dla cmentarzy funkcjonujących wskaźniki te są zróżnicowane ze względu na stopień zagospodarowania i wynoszą od min. 15% dla jednego z cmentarzy w Szczepankach, dla którego obowiązuje MPZP do 50%. Pozostałe wskaźniki są fakultatywne, jednak w celu uporządkowania zabudowy, zdecydowano się je określić dla cmentarzy dopuszczających usługi kultu religijnego i handlu detalicznego. Gęstość zabudowy stref SC jest niewielka. Maksymalny udział powierzchni zabudowy ustalono od 5% do 20%, natomiast maksymalną nadziemną intensywność zabudowy w przedziale od 0,1 do 0,3. Najwyższymi wskaźnikami charakteryzują się tereny, gdzie występuje istniejąca zabudowa - kościoły. Dla stref tych określono również najwyższe maksymalne dopuszczalne wysokości -

do 30 m. Dla cmentarzy, na których obecnie nie występuje zabudowa, maksymalne dopuszczalne wysokości ustalono jako 6 m.

Strefa górnictwa.

Wyznaczono 3 strefy górnictwa. Obejmują one tereny złóż kopalin. W celu umożliwienia późniejszej rekultywacji we wszystkich strefach dopuszczono też w profilu dodatkowym teren zieleni naturalnej, teren lasu i teren wód. Ponadto dla strefy położonej na północy gminy dopuszczono też teren zieleni urządzonej. Zgodnie z art. 13e ustawy, ustalenie wszystkich parametrów zabudowy i zagospodarowania terenu jest dla stref SG fakultatywne, zatem ze względu na charakter stref i ich zagospodarowania, parametrów tych nie ustalono. Dla terenów górniczych i zasad ich zagospodarowania obowiązują przepisy odrębne, które mają na celu pogodzenie interesów gospodarczych z ochroną środowiska i minimalizowaniem negatywnego wpływu na sąsiednie obszary. Na wydobycie surowców wydaje się koncesję, która uwzględnia również konieczność rekultywacji terenów po zakończeniu eksploatacji, co pozwala na ich przekształcenie na inne cele.

Strefa otwarta.

Wyznaczono 38 stref otwartych. Obejmują one tereny o szczególnym znaczeniu przyrodniczym, ekologicznym i funkcjonalnym, które w znacznej części pozostają niezabudowane i służą ochronie środowiska, rolnictwu, leśnictwu, rekreacji oraz infrastrukturze technicznej i komunikacji. W części stref - niewielkich powierzchniowo terenów nad jeziorami oraz w sąsiedztwie terenów zabudowanych, w tym w granicach administracyjnych miasta Łasina, dopuszczono w profilu dodatkowym teren zieleni urządzonej. W strefach otwartych poza granicami administracyjnymi miasta oraz poza obszarami objętymi prawnymi formami ochrony przyrody, dopuszczono obiekty odnawialnych źródeł energii, w szczególności tereny elektrowni wiatrowych i tereny elektrowni słonecznych. Zgodnie z art. 13e ustawy, ustalenie wszystkich parametrów zabudowy i zagospodarowania terenu jest dla stref SO fakultatywne, zatem ze względu na charakter stref i ich zagospodarowania, parametrów tych nie ustalono. Ze względu na charakter gminy, są to obszary przeznaczone głównie do prowadzenia działalności rolniczej, związanej uprawą polową. Utrzymanie tych obszarów w ich obecnym stanie jest kluczowe dla ochrony zasobów przyrodniczych. Strefy obejmują też tereny zalesione i zielen śródpolną. Lasy są istotnym elementem struktury krajobrazowej, odgrywając rolę w zachowaniu bioróżnorodności, ochronie gleb oraz regulacji klimatu. W strefie tej obowiązuje ochrona przyrody, a zabudowa jest w znacznej mierze ograniczona, aby chronić ekosystemy przed degradacją oraz zachować naturalne procesy ekologiczne.

Strefa komunikacyjna.

Wyznaczono 27 stref komunikacyjnych. Obejmują one drogi o największym znaczeniu dla gminy, tj. drogi publiczne krajowe, wojewódzkie i powiatowe oraz niektóre publiczne drogi gminne, których przebieg, funkcja i parametry umożliwiają zaliczenie do dróg klasy zbiorczej lub wyższej. W zakresie profilu dodatkowego we wszystkich strefach komunikacyjnych dopuszczono teren drogi zbiorczej, a dla dróg gminnych dodatkowo dopuszczono też teren zieleni urządzonej, umożliwiając realizację niewielkich skwerków przydrożnych na terenie miasta. Zgodnie z art. 13e ustawy, ustalenie wszystkich parametrów zabudowy i zagospodarowania terenu jest dla stref SK fakultatywne, zatem ze względu na charakter stref i ich zagospodarowania, parametrów tych nie ustalono.

Zmiany zachodzące w środowisku gminy Łasin są typowe dla gminy miejsko-wiejskiej. Zmiany te na obszarze miasta polegają na postępującej urbanizacji tj. wypełnianiu luk w zabudowie, zajmowaniu pod zabudowę terenów dotychczas stanowiących powierzchnię aktywna przyrodniczo. Na terenach wiejskich zmiany te polegają na przekształcaniu części terenów użytkowanych rolniczo w przestrzeń zurbanizowaną. Zmiany takie obejmują zdjęcie pokrywy glebowej i roślinnej na potrzeby budowy dróg, rozbudowy infrastruktury i wprowadzenia obiektów kubaturowych (zabudowa mieszkaniowa, usługowa - w tym handlowa oraz produkcyjna). Przekształcenia tego typu mają charakter nieodwracalny. Najcenniejsze elementy środowiska związane z terenami leśnymi i parkami pozostają poza presją urbanistyczną.

Realizacja ustaleń projektu planu ogólnego gminy Łasin nie spowoduje znaczących przekształceń w jej dotychczasowej strukturze funkcjonalno-przestrzennej. Proporcje między udziałem w przestrzeni elementów przyrodniczych i form antropogenicznych użytkowania i zagospodarowania określają ogólne warunki ekologiczne danej jednostki przestrzennej – strefy. W sytuacji znaczącej presji na środowisko przyrodnicze istotne jest kształtowanie przestrzeni uwzględniające zachowanie i pielęgnowanie względnie naturalnych systemów przyrodniczych. W mozaice z układami antropogenicznymi (w układzie: tereny miasta, tereny użytkowane rolniczo, teren leśny, wody powierzchniowe, dolina Osy, zieleni urządzonej, zieleni naturalnej) istnienie stabilnych ekosystemów osłabia wpływ czynników szkodliwych, umożliwia zachowanie różnorodności gatunkowej i potencjału siedlisk, migrację zwierząt i rozprzestrzenianie roślin. Racjonalne użytkowanie zasobów naturalnych i zachowanie warunków do ich odtworzenia, a przy tym zapewnienie społeczeństwu bezpieczeństwa ekologicznego wpisuje się w zasadę zrównoważonego rozwoju, którą projekt planu ogólnego uwzględnia w gospodarowaniu przestrzenią, poprzez wyznaczenie stref planistycznych i wyznaczenie obszaru uzupełnienia zabudowy.

Strefy planistyczne na obszarze gminy Łasin zostały wyznaczone zgodnie z uwzględnieniem obowiązujących planów miejscowych i z uwzględnieniem uwarunkowań ekofizjograficznych.

SW – Strefy zostały wyznaczone w oparciu o istniejącą zabudowę oraz tereny przeznaczone na takie funkcje w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Ich rozmieszczenie w przestrzeni gminy jest rozproszone, jednak najwięcej stref SW występuje w obszarze miasta Łasina. Podczas sporządzania planu ogólnego nie odnotowano potrzeby wyznaczenia nowych terenów zabudowy wielorodzinnej.

SJ – Strefy zostały wyznaczone w oparciu o istniejącą zabudowę oraz tereny przeznaczone na takie funkcje w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Ich rozmieszczenie w przestrzeni gminy jest rozproszone, jednak można dostrzec koncentracje w centrach miejscowości w obszarze wiejskim i w mieście. W Łasinie wyznaczono łącznie 4 nowe strefy z zabudową mieszkaniową jednorodzinną,

SZ – Strefy są zlokalizowane wyłącznie w ramach funkcjonującej zabudowy zagrodowej na obszarze uzupełnienia zabudowy. W gminie nie wyznaczono nowych stref z zabudową zagrodową.

SU – W strukturze miasta i gminy strefy usługowe wyznaczono dla istniejących obiektów - w granicach ich występowania, poszerzając, celem umożliwienia realizacji podobnych funkcji w bezpośrednim sąsiedztwie oraz jako nowe strefy w oparciu o analizę zapotrzebowania. Rozmieszczenie stref usługowych w przestrzeni gminy jest rozporoszone, jednak na jego podstawie możliwe jest wskazanie centrów miejscowości wiejskich. Zdecydowanie największą koncentracją terenów usługowych charakteryzuje się miasto Łasin.

SP – Są to obszary z najwyższymi wartościami wskaźników związanych z gęstością zabudowy odznaczają się strefy w granicach obowiązujących planów miejscowych, a przyjęte wskaźniki wynikają z ustaleń tych planów.

SR – Są to obszary o zróżnicowanej gęstości zabudowy, obejmujące wyłącznie istniejące budynki produkcji rolnej, jak i tereny przewidziane pod przyszłą zabudowę w planach miejscowych.

SI – Obszary te cechują się zróżnicowaną gęstością zabudowy i obejmują jedynie istniejące tereny, na których znajdują się kluczowe obiekty infrastruktury technicznej, takie jak instalacje energetyczne, kanalizacyjne związane z utrzymaniem funkcjonowania gminy. W ramach wydzielonych stref infrastruktury technicznej SI, nie wskazano nowych terenów.

Zmiany funkcjonalne i przestrzenne na terenie gminy Łasin, które powstaną w wyniku uchwalenia planu ogólnego gminy nie spowodują przekształceń obecnej struktury funkcjonalno-przestrzennej miejsko-wiejskiej gminy, lecz są ukierunkowaniem i utwierdzeniem postępujących procesów rozwojowych. Wyznaczone strefy planistyczne w większości nawiązują do już istniejącej zabudowy oraz do ustaleń obowiązujących miejscowych planów

zagospodarowania przestrzennego. Wzięto pod uwagę, że plan ogólny gminy jest aktem prawa miejscowego, lecz nie stanowi podstawy prawnej do wydawania pozwoleń na budowę. Jest on uwzględniany przy sporządzaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz stanowi podstawę prawną do możliwości wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Podstawą określenia potencjalnych zagrożeń i konfliktów, jakie może spowodować realizacja projektu planu ogólnego gminy, w szczególności zasięgi przestrzenne poszczególnych stref planistycznych, ustalone dla nich gminne standardy urbanistyczne, zasięg przestrzenny obszaru uzupełnienia zabudowy i zasięg przestrzenny obszaru zabudowy śródmiejskiej, była wnikliwa analiza i ocena projektowanego dokumentu poparta oceną dokonaną podczas wizji terenowych oraz analiza wniosków wynikających z opracowania ekofizjograficznego wykonanego wyprzedzająco na potrzeby projektu planu ogólnego. Ocena wykazała, że w wyniku realizacji projektu planu ogólnego nie nastąpią znaczące negatywne zmiany i przekształcenia w stosunku do stanu istniejącego

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r., poz. 1112 ze zm.) przedmiotem oceny były następujące elementy środowiska: różnorodność biologiczna, ludzie, zwierzęta, rośliny, woda, powietrze, powierzchnia ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki i dobra materialne, z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

W ocenie zastosowano trzy stopnie zagrożenia, jakie mogą wyrzucić proponowane zmiany przeznaczenia terenów na poszczególne komponenty środowiska: małe (1), średnie (2) i znaczące (3). W wyniku realizacji projektu planu ogólnego może też nastąpić poprawa warunków środowiska (+) lub w wyniku braku oddziaływania warunki pozostają bez zmian (0).

Pod pojęciem zagrożenie małe rozumieć należy typowe zmiany i przekształcenia danego komponentu środowiska o niewielkich walorach, a także jakie spowoduje realizacja planu ogólnego w terenie już w pewnym stopniu zainwestowanym lub przewidzianym do zainwestowania w obowiązującym dokumencie.

Jako zagrożenie średnie związane jest z przekształceniem poszczególnych komponentów o średnich walorach, jakie spowoduje realizacja planu ogólnego w terenie niezainwestowanym lub zainwestowanym w niewielkim stopniu. Zmiany te wiązać się będą z budową obiektów kubaturowych i infrastruktury, bądź z funkcjonowaniem inwestycji mogących w odczuwalny sposób negatywnie wpływać na środowisko i życie ludzi.

Zagrożenie znaczące wiązać się będzie z radykalnymi zmianami i przekształceniami poszczególnych komponentów środowiska o dużych walorach, a związanych z budową

obiektów i infrastruktury, bądź z funkcjonowaniem inwestycji mogących w znaczący sposób negatywnie wpływać na środowisko.

Poprawa warunków środowiska wiązać się będzie z sytuacjami, gdzie wprowadzone regulacje sprzyjają bądź poprawiają dotychczasowe uwarunkowania i zapewniają ochronę jego walorów.

Warunki pozostają bez zmian w sytuacjach, gdy regulacje zawarte w projekcie planu ogólnego nie mają wpływu na elementy środowiska lub gdy są zgodne z dotychczasowymi zasadami i sposobami zagospodarowaniem terenu.

Ocenę przeprowadzono dla wyznaczonych stref planistycznych przy uwzględnieniu zasięgu przestrzennego obszaru uzupełnienia zabudowy. Zawierają ją poniższa tabela.

Symbole stref planistycznych	Elementy środowiska												
	Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
SW	0	1	+	0	1	1	1	1	1	0	1	0	+
SJ	0	1	+	0	1	1	1	1	1	0	1	0	+
SZ	0	0	0	0	0	1	1	1	1	0	1	0	+
SU	0	1	+	1	1	1	1	1	1	0	1	0	+
SP	0	1	0	1	1	1	2	1	1	0	1	0	+
SR	0	1	0	1	1	1	1	1	1	0	1	0	+
SI	0	0	0	0	0	1	1	1	1	0	1	0	+
SN	0	+	+	+	+	+	+	+	0	0	0	0	0
SC	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SG	0	0	0	0	0	1	1	1	1	0	0	0	0
SO	0	+	0	+	+	0	0	0	0	0	0	0	0
SK	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Analizując zanotowane w tabeli wyniki przeprowadzonej oceny wpływu realizacji planu ogólnego gminy Łasin na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego w obrębie wydzielonych stref planistycznych, należy stwierdzić, że nastąpi zróżnicowane oddziaływanie na środowisko przyrodnicze.

Z przeprowadzonej oceny wynika, że planowane wyznaczenie stref planistycznych i obszaru uzupełnienia zabudowy będą mieć negatywny wpływ tylko na część elementów środowiska. Analiza ocen poszczególnych oddziaływań pozwala stwierdzić, że w większości będą to zmiany w stopniu małym i ewentualnie średnim. Przewidywane zagrożenia w stopniu średnim zidentyfikowano tylko w strefie gospodarczej w odniesieniu do powietrza. W kilku strefach przewiduje się poprawę oddziaływania na ludzi. W strefach zieleni i rekreacji oraz w strefie otwartej nastąpi poprawa stanu w zakresie kilku elementów środowiska.

We wszystkich strefach planistycznych stan pozostanie bez zmian w odniesieniu do Natury 2000, klimatu i zabytków.

Realizacja projektu planu ogólnego miejsko-wiejskiej gminy Łasin nie spowoduje zmiany oddziaływania na cele i przedmioty ochrony obszarów **Natura 2000**. Realizacja projektu planu nie wywoła zagrożeń dla chronionych gatunków roślin i zwierząt, dla ptaków i ich siedlisk oraz dla spójności obszarów Natura 2000, w szczególności na skutek wyznaczenia stref planistycznych na obszarze Natura 2000 (Dolina Osy PLH040033) w większości strefy otwartej SO.

Zagrożeniami dla celów i przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 są m. in.: obce gatunki inwazyjne, problematyczne gatunki rodzime, a także: nawożenie, usuwanie podszytu, usuwanie martwych i umierających drzew, spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych, zawleczenie choroby, szkody wyrządzane przez roślinożerców.

Na tym terenie obowiązuje zakaz podejmowania działań mogących znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000. Dla terenów w granicach obszaru Natura 2000 Dolina Osy wyznaczono strefy otwarte dopuszczające wyłącznie podstawowy profil funkcjonalny, istniejące fragmenty dróg w strefach SK oraz dwa tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej obejmujące istniejące budynki (strefy SJ) i 3 istniejące zagrody rolnicze (strefy SZ).

Pozytywnym ustaleniem dla zachowania celów i przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 jest nie wskazanie w profilu dodatkowym stref żadnych funkcji. Możliwe było wskazanie: teren elektrowni wiatrowej, teren elektrowni słonecznej, teren biogazowni. Gwarantuje to, że zachowany będzie dotychczasowy sposób użytkowania gruntów chroniący gatunki roślin i zwierząt oraz siedliska przyrodnicze. Tereny leśne i użytkowane rolniczo położone w granicach obszaru Natura 2000 nie będą zagrożone zmianą sposobu użytkowania. Tym samym użytkowanie terenów na obszarze Natura 2000 nie będzie prowadziło do pogarszania warunków bytowania chronionych gatunków roślin i zwierząt oraz do degradacji ich siedlisk, nie będzie kolidowało z wymogami ochrony siedlisk przyrodniczych oraz nie naruszy spójności sieci ekologicznej Natura 2000.

W rejonie gminy Łasin nie występują miejsca zimowania nietoperzy, dla ochrony których zostałyby utworzone obszary Natura 2000.

W odniesieniu do **różnorodności biologicznej** projekt planu ogólnego nie wprowadza istotnych zmian, głównie ze względu na to, iż w zdecydowanej większości są to tereny przeznaczone pod zabudowę w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Dla poszczególnych stref określono minimalne udziały powierzchni biologicznie czynnej takie jak dla obowiązujących planów miejscowych. Na terenach gdzie plany miejscowe nie obowiązują, określono te udziały na poziomie nakazanym przez

Rozporządzenie lub nawet na poziomie wyższym. Na przykład dla strefy 17SW ustalono ten udział na poziomie 70%, a dla kilku innych stref SW na poziomie 60%, dla strefy 207SJ na poziomie 75%, a dla kilku innych stref SJ na poziomie 70%, dla wielu stref SZ na poziomie 60%, dla stref SU nawet na poziomie 70% (16SU, 25SU, 44SU), przy minimalnym 30%. Dla niektórych stref określono profil dodatkowy w postaci terenów zieleni naturalnej, terenów zieleni urządzonej, terenów lasów, terenów wód. Zapewni to możliwość kształtowania różnorodności biologicznej.

Przyjęte w projekcie planu ogólne wskaźniki maksymalnej intensywności zabudowy oraz maksymalnego udziału powierzchni zabudowy również zapewniają możliwości utrzymania bądź kształtowania różnorodności biologicznej w poszczególnych strefach.

Realizacja ustaleń projektu planu nie spowoduje znaczącej utraty różnorodności biologicznej, gdyż strefy z terenami już zabudowanymi są w większości ubogie pod tym względem.

Na obszarze gminy obszary siedlisk naturalnych lub zbliżonych do naturalnych zostały włączone do stref zieleni i rekreacji SN oraz do stref otwartych SO, co zapewni ich ochronę dzięki przeznaczeniu w planach miejscowych pod tereny zieleni naturalnej i tereny wód, co jest zapewnione w profilu podstawowym niektórych stref, bądź w profilu dodatkowym stref.

Skutki oddziaływania projektu planu na różnorodność biologiczną będą bezpośrednie, skumulowane i stałe.

Planowane zmiany, które będą mogły nastąpić w wyniku realizacji zagospodarowania zgodnego z planem ogólnym miasta i gminy Łasin nie powinny spowodować negatywnych oddziaływań na **ludzi**. Generalnie należy zauważyć, że wyznaczone strefy planistyczne nawiązują do już obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz do obecnego sposobu zagospodarowania terenów. W tych planach zapewniono rozwój nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną i jednorodzinną, co zapewni warunki do zamieszkania przez ludzi na nowych atrakcyjnych funkcjonalnie i środowiskowo terenach.

Racjonalnie rozmieszczenie stref wielofunkcyjnych z zabudową mieszkaniową i innych mogących potencjalnie kolidować z funkcją mieszkaniową (gospodarcza SP, produkcji rolnej SR, infrastrukturalna SI, górnictwa SG) nie spowoduje zagrożeń dla warunków życia mieszkańców. Strefy te zostały rozmieszczone zgodnie z planami miejscowymi, z obecnym zagospodarowaniem i użytkowaniem terenów oraz zgodnie z uwarunkowaniami przyrodniczymi.

Możliwe przeznaczenie terenów pod zielen i rekreację, pod różnego rodzaju usługi oraz pod strefę otwartą w porównaniu ze stanem istniejącym nie pogorszy jakości życia ludzi. Powstanie nowych obiektów produkcyjnych, usługowych, urządzeń rekreacyjnych i sportowych lub rewitalizacja terenów zieleni spowoduje powstanie nowej atrakcyjnej oferty

usługowej dla mieszkańców miasta i wiejskich miejscowości gminy, stworzy nowe miejsca pracy, poprawi warunki do wypoczynku, odnowy sił vitalnych i poprawy kondycji fizycznej.

Projekt planu ogólnego na całym obszarze gminy rozdziela tereny zabudowy mieszkaniowej (strefy SW i SJ) od terenów stref: gospodarczej SP, produkcji rolniczej SR, górnictwa SG. Jest to ustalenie istotne w kontekście jakości życia i ochrony zdrowia ludzi. Prewencyjnie takie ustalenia ograniczają do minimum ewentualne uciążliwości planowanej zabudowy na jakość życia ludzi. W sterach zieleni i rekreacji SN w profilu dodatkowym wielu stref ustalono: teren usług sportu i rekreacji, teren usług kultury i rozrywki, teren usług gastronomii, teren usług turystyki. Realizacja tego typu zainwestowania pozwoli na stworzenie nowej oferty turystyczno-rekreacyjnej dla mieszkańców i turystów.

Ponadto w celu minimalizacji negatywnych oddziaływań projekt planu ogranicza profil dodatkowy do nielicznych przeznaczeń, rezygnując najczęściej z dopuszczenia możliwości realizacji zainwestowania mogącego negatywnie oddziaływać na jakość życia i zdrowie ludzi np. terenu handlu wielkopowierzchniowego nie zapisano w strefach SW, terenu składów i magazynów oraz terenu elektrowni słonecznej w większości stref SU, terenu produkcji w większości stref SI. Tym samym nie wystąpią uciążliwości, które w dużym stopniu mogłyby negatywnie oddziaływać na funkcje mieszkaniowe, zieleni oraz możliwości rekreacji. Dla nielicznych stref SZ zapisano teren usług lub teren wielkotowarowej produkcji rolnej, co pozwoli na realizację zabudowy usługowej lub produkcji rolniczej na terenach wiejskich. W strefach otwartych poza granicami administracyjnymi miasta oraz poza obszarami objętymi prawnymi formami ochrony przyrody, dopuszczono obiekty odnawialnych źródeł energii, w szczególności tereny elektrowni wiatrowych i tereny elektrowni słonecznych. Nie będzie to negatywnie oddziaływać będzie na jakość życia ludzi.

Skutki oddziaływania projektu planu na ludzi będą pośrednie, skumulowane i stałe.

Warunki egzystowania **fauny** w poszczególnych strefach planistycznych generalnie nie ulegną pogorszeniu w porównaniu z obecnym stanem zagospodarowania. Pod względem faunistycznym obszar gminy charakteryzuje się występowaniem głównie zespołów fauny związanej z siedliskami typowo antropogenicznymi na terenach miasta Łasina i wsi o wysokim stopniu urbanizacji. Tego typu fauna występuje w strefie gospodarczej, usługowej, a także wielofunkcyjnych. W tych strefach warunki bytowania fauny zmieniają się nieznacznie. Możliwe negatywne oddziaływania związane będą z ewentualną intensyfikacją zabudowy w tych strefach. Na terenach zieleni urządzonej fauna jest umiarkowanie zróżnicowana gatunkowo, ale z dominacją gatunków związanych z człowiekiem. Najbogatsze i najbardziej różnorodne pod względem faunistycznym tereny związane są z kompleksami leśnymi doliny Osy, doliny Gardęgi, rejonu Zawdy i okolic jeziora Kuchnia. Zaobserwowano tam około 100 gatunków ptaków, liczne gatunki ssaków, gadów i płazów oraz nietoperzy. Na terenach tych fauna jest bogata i bardziej zróżnicowana gatunkowo. Dlatego tereny te zostały objęte głównie strefami:

zieleni i rekreacji oraz otwartą. Warunki bytowania fauny nie ulegną więc istotnym zmianom. Fauna terenów leśnych jest najbardziej zróżnicowana gatunkowo, należą tu taksony zaliczane do gatunków leśnych lub polno-leśnych. Oddziaływanie na faunę w tych strefach nie pogorszy się. Fauna otwartych terenów rolniczych, które znajdują się głównie w strefie otwartej i w strefie produkcji rolniczej jest typowa dla terenów upraw polowych. Zagospodarowanie terenów w tej strefie z dominacją rolniczej uprawy gruntów nie pogorszy warunków bytowania fauny i będzie oddziaływać negatywnie na skład gatunkowy.

Generalnie na obszarze miasta i gminy, poza doliną Osy, nie występują gatunki szczególnie cenne i rzadkie. Na terenach leśnych i w dnach dolin występuje bogata fauna płazów, gadów, ptaków i ssaków. Oddziaływania na faunę będą negatywne w stopniu co najwyżej małym.

Skutki oddziaływania projektu planu na faunę będą pośrednie, skumulowane i stałe.

Planowane zmiany, które będą mogły nastąpić w wyniku realizacji zagospodarowania zgodnego z planem ogólnym miasta i gminy Łasin nie powinny spowodować negatywnych oddziaływań na **rośliny**. Generalnie należy zauważyć, że wyznaczone strefy planistyczne nawiązują do już istniejącego zagospodarowania i zainwestowania i do obowiązujących planów miejscowych. Nie spowoduje to znaczących oddziaływań na rośliny, gdyż dla poszczególnych stref określono minimalne udziały powierzchni biologicznie czynnej takie jak dla obowiązujących planów miejscowych. Na terenach gdzie plany miejscowe nie obowiązują, określono te udziały na poziomie nakazanym przez Rozporządzenie lub nawet na poziomie wyższym. Przyjęte w projekcie planu ogólne wskaźniki maksymalnej intensywności zabudowy oraz maksymalnej powierzchni zabudowy również zapewniają możliwości utrzymania bądź kształtowania flory w poszczególnych strefach.

Na obszarze gminy tereny cenne pod względem florystycznym tj. tereny lasów, wód, zieleni urządzonej, zieleni naturalnej, podmokłości zostały włączone do stref: zieleni i rekreacji, otwartej, cmentarzy. Dzięki zapewnieniu udziału powierzchni biologicznie czynnej w planach miejscowych pod tereny zieleni naturalnej i terenu wód, oddziaływania na rośliny będą negatywne w stopniu co najwyżej małym. Jest to zapewnione w profilu podstawowym niektórych stref, bądź w ich profilu dodatkowym.

Dla terenów leśnych zmiany w przeznaczeniu są minimalne. Nie przewiduje się, że w wyniku realizacji ustaleń planu ogólnego poprzez plany miejscowe nastąpią ubytki powierzchni leśnych, co jest korzystnym rozwiązaniem z perspektywy ochrony przyrody. Las stanowi cenny zasób naturalny w przestrzeni gminy miejsko-wiejskiej, wpływając pozytywnie na mikroklimat, bioróżnorodność, a także na jakość życia mieszkańców poprzez zapewnienie dostępu do terenów zieleni. Zachowanie terenów leśnych jest ważnym elementem polityki zrównoważonego rozwoju, która uwzględnia ochronę środowiska naturalnego oraz zapewnia zrównoważony rozwój urbanistyczny.

Skutki oddziaływania projektu planu na rośliny będą pośrednie, długoterminowe i stałe.

Przewidywane zmiany, które będą mogły nastąpić w wyniku realizacji zagospodarowania zgodnego z planem ogólnym miasta i gminy Łasin nie spowodują powstania nowych znaczących negatywnych oddziaływań na **wodę**. Powstaną co prawda nowe źródła emisji ścieków komunalnych w strefach: wielofunkcyjnych, usługowej, gospodarczej, produkcji rolniczej i infrastrukturalnej, lecz oddziaływania te zostaną ograniczone do minimum w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Będą zapewnione systemy unieszkodliwiania ścieków komunalnych i produkcyjnych.

Podstawowym sposobem unieszkodliwiania ścieków dla zabudowy w wymienionych strefach oraz w obszarze uzupełnienia zabudowy będzie ich odprowadzanie do sieci kanalizacyjnej do oczyszczalni miejskiej. Ścieki z części gminy są i będą w dalszym ciągu unieszkodliwiane w gminnej oczyszczalni położonej we wsi Łasin Wybudowanie - na północ od Łasina. Jest to rozwiązanie powszechnie stosowane na terenach o dużym stopniu intensywności zabudowy. Aglomeracja ściekowa obejmuje: miasto Łasin, Łasin Wybudowanie, Jankowice, Nowe Jankowice i Święte. Jest to rozwiązanie optymalne i w największym możliwym stopniu chroniące wody przed zanieczyszczeniem.

Na terenach nie wyposażonych w zbiorczą sieć kanalizacyjną jest oczywiście możliwe gromadzenie ścieków bytowych w zbiornikach okresowo wybieralnych (szambach) z okresowym ich wywozem do punktu zlewnego oczyszczalni. Jednak takie rozwiązanie jest również bezpieczne dla środowiska wodnego.

Jako działanie adaptacyjne do postępujących zmian klimatu, w kontekście pożądanej retencji wód opadowych i roztopowych, projekt planu ogólnego wyznacza 49 stref zieleni i rekreacji SN, 38 stref otwartych SO, w których w podstawowym profilu funkcjonalnym występują tereny zieleni urządzonej, tereny wód, tereny zieleni naturalnej, tereny lasu, tereny ogrodów działkowych, co gwarantuje ochronę zasobów wodnych i zachowanie powierzchni umożliwiających retencję wód. W strefach wielofunkcyjnych z zabudową mieszkaniową, w strefach usługowych i w strefie gospodarczej zapewniono minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej na poziomie najczęściej 30-60%, co także zapewnia zachowanie powierzchni umożliwiających retencję wód.

Skutki oddziaływania projektu planu na wodę będą pośrednie, skumulowane i stałe.

Realizacja regulacji zawartych w projekcie planu ogólnego może potencjalnie spowodować negatywne oddziaływania na **powietrze i klimat akustyczny**. Zwrócić należy uwagę, że obecnie źródła emisji zanieczyszczeń powietrza i hałasu pochodzą z terenów komunikacyjnych oraz terenów intensywnie zabudowanych. Projekt dokumentu wyznacza strefy mogące być w dalszym ciągu źródłami emisji zanieczyszczeń energetycznych i komunikacyjnych w oparciu o dotychczasowe plany miejscowe oraz w oparciu o istniejący stan

zagospodarowania. W tych strefach (wielofunkcyjnych, usługowych, gospodarczych, produkcji rolniczej) może nastąpić intensyfikacja zabudowy, co może być źródłem zwiększenia zagrożeń dla jakości powietrza i klimatu akustycznego.

Projekt planu ogólnego nie zawiera ustaleń w zakresie zaopatrzenia w ciepło, gaz oraz energię elektryczną. Zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów infrastruktury technicznej i komunikacji to domena ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Warto zauważyć, że w wielu strefach bardzo oszczędnie korzystano z profilu funkcjonalnego dodatkowego. Na przykład w strefach SW w żadnym przypadku nie wpisano do profilu dodatkowego teren handlu wielkopowierzchniowego, w strefie SU tylko w 9 przypadkach na 47 wpisano teren składów i magazynów, w strefie SP w 4 przypadkach na 9 wpisano teren usług. Takie rozstrzygnięcia sprzyjają ograniczaniu potencjalnych uciążliwości związanych z emisją zanieczyszczeń powietrza (gazów i pyłów) oraz emisją hałasu.

Skutki oddziaływania projektu planu w tym zakresie będą pośrednie, skumulowane, długoterminowe i stałe.

Realizacja regulacji zawartych w projekcie planu ogólnego może spowodować na niektórych terenach negatywne oddziaływania na **powierzchnię ziemi**. Będą to oddziaływania negatywne w stosunku do stanu istniejącego. Ustalono gminne standardy urbanistyczne w strefach wielofunkcyjnych, w strefie usługowej, gospodarczej, produkcji rolniczej, umożliwią realizację nowej zabudowy i nowego zagospodarowania. Zwiększyć się może intensywność zabudowy i powierzchnia przeznaczona pod zabudowę. Oczywiście działania te będą mogły być realizowane poprzez sporządzane plany miejscowe lub zmiany dotychczas obowiązujących planów.

W celu zminimalizowania negatywnych oddziaływań określono wskaźniki: maksymalnego udziału powierzchni zabudowy oraz minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej. Udziały te nawiązują do określonych w Rozporządzeniu oraz są tożsame z obowiązującymi planami miejscowymi. Zapewnienie racjonalnych udziałów powierzchni biologicznie czynnej minimalizuje przewidywane negatywne oddziaływania na powierzchnię ziemi.

Na terenach stref planistycznych dopuszczających możliwość realizacji nowej zabudowy na terenach dotychczas niezabudowanych (niektóre strefy SW, SJ, SU, SP) możliwe będzie powstanie kolejnych budynków oraz terenów utwardzonych. Powstanie nowej zabudowy, na podstawie ustaleń planów miejscowych zgodnych z planem ogólnym lub na podstawie decyzji o warunkach zabudowy na terenach OUZ, wiązać się będzie z przekształceniem powierzchniowej warstwy ziemi poprzez wykonywanie wykopów pod fundamenty nowych budynków oraz sieci i urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej.

W strefie górnictwa SG umieszczono tereny górnicze i obszary górnicze (łącznie wyznaczono 3 strefy) i z tego względu nie nastąpią większe negatywne oddziaływania na powierzchnię ziemi.

Skutki oddziaływania projektu planu na powierzchnię ziemi będą pośrednie, długoterminowe i stałe.

Umożliwienie poprzez regulacje zawarte w projekcie planu ogólnego możliwości realizacji nowych budynków i budowli, będzie mogło wprowadzić zmiany **krajobrazu** obszaru miasta.

Maksymalną wysokość zabudowy w poszczególnych strefach określono racjonalnie, w nawiązaniu do już istniejącej zabudowy, do ustaleń obecnie obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Nie przewiduje się powstania negatywnych dominant krajobrazowych, które mogłyby zakłócić ład przestrzenny miasta bądź umożliwić powstanie budynków agresywnych w krajobrazie na tle zabudowy historycznej, zieleni lub terenów niezabudowanych.

Strefy planistyczne wyznaczono w oparciu o istniejące tereny zabudowane, obowiązujące plany miejscowe, złożone wnioski, analizę uwarunkowań ekofizjograficznych, w tym walory krajobrazowe, historyczno-kulturowe, występowanie obszarowych form ochrony przyrody, przebieg korytarzy ekologicznych, a także znajdujące się na terenie miasta lasy, parki i grunty rolne.

W celu minimalizacji negatywnych oddziaływań projekt planu ogólnego nie wyznacza wielu nowych stref planistycznych, w których mogły powstać budynki i budowle o znacznej wysokości (SW – do 18 m, SJ – do 15 m, SU – 25 m, SP – 12-22 m, a do 70 m na terenie 5SP, SR – do 25 m). Ustalenia dotyczące formy budynków oraz kolorystyki elewacji i pokryć dachowych zostaną określone w planach miejscowych.

W poszczególnych strefach jednak racjonalnie ustalono maksymalną wysokość zabudowy. Na przykład w strefach SW w większości określono ją na 9-15 m. W strefach SJ maksymalną wysokość zabudowy ustalono na 9-10 m, a w strefach SZ na 12 m. W strefach SU maksymalną wysokość zabudowy ustalono najczęściej na 9-17 m, a tylko do 25,0 m dla obiektów stanowiących dominanty wysokościowe - urząd gminy oraz kościoły. W strefie produkcji rolniczej najczęściej to wysokość 12-15 m.

Warto zauważyć, że na terenie gminy Łasin wyznaczono liczne strefy zieleni i rekreacji oraz strefy otwarte, które zajmując dużą część terytorium wiejskiej części gminy i chronić będą walory krajobrazowe.

Na terenie województwa kujawsko-pomorskiego został uchwalony audyt krajobrazowy. Na terenie miasta i gminy Łasin nie zidentyfikowano krajobrazów priorytetowych. zakres formułowania rekomendacji i wniosków do krajobrazów priorytetowych oraz do krajobrazów położonych na terenach objętych formami ochrony przyrody.

W planie ogólnym miasta i gminy Łasin rekomendacje i wnioski zawarte w audycie krajobrazowym zostały uwzględnione w następujący sposób:

- wprowadzenie nowej zabudowy ograniczono do terenu miasta Łasina w celu jej koncentracji w granicach głównej jednostki osadniczej w gminie, w obszarach o stosunkowo płaskiej rzeźbie terenu, przy zastosowaniu strefy buforowej zieleni i rekreacji w bezpośrednim sąsiedztwie jeziora,
- nie wyznaczono nowych stref planistycznych umożliwiających realizację zabudowy w otoczeniu jeziora Nogat (za wyjątkiem stref wynikających z ustaleń obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego) oraz na zboczach i dnie doliny Osy i Gardęgi, z uwzględnieniem form ochrony przyrody,
- ustalono możliwie wysokie współczynniki powierzchni biologicznie czynnej oraz wskazano strefy zieleni i rekreacji niemalże we wszystkich miejscowościach w obszarze gminy,
- umożliwiono realizację zabudowy przemysłowej i produkcji rolniczej w miejscach ich dotychczasowego występowania i w ich bezpośrednim sąsiedztwie oraz umożliwiono realizację funkcji profilu dodatkowego - terenu usług oraz zieleni urządzonej i naturalnej, umożliwiając stopniową minimalizację ewentualnych oddziaływań,
- wskazano lokalizację nowych stref usługowych w mieście Łasinie i jego bezpośrednim sąsiedztwie oraz ustalono funkcje usługowe w miejscach występowania dawnych zabudowań, umożliwiając ich adaptację,
- pozostawiono przeważającą część gminy jako strefy otwarte umożliwiające realizację działalności rolniczej (uprawy polowe) oraz wskazującą na występowanie zieleni, lasów i wód.

Analiza regulacji zawartych w projekcie planu ogólnego upoważnia do stwierdzenia, iż negatywne oddziaływanie na krajobraz nastąpi w stopniu co najwyżej małym. Skutki oddziaływania projektu planu na krajobraz będą pośrednie, długoterminowe i stałe.

Wielkości i zasięgi przestrzenne wyznaczonych stref planistycznych na terenie miasta i gminy Łasin spowodują co najwyżej małe negatywne oddziaływanie na **klimat**. Program możliwej do realizacji zabudowy w oparciu o regulacje zawarte w planie ogólnym poprzez opracowania planów miejscowych bądź wydawanie decyzji o warunkach zabudowy spowoduje emisję do atmosfery pewnych ilości zanieczyszczeń energetycznych i komunikacyjnych. Zmiany te nie będą odczuwalne w kontekście stosunków klimatycznych w skali ponadlokalnej. Realizacja nowej zabudowy i nowego zagospodarowania nie będzie miała istotnego wpływu na efekt cieplarniany. Przyjęte rozwiązania urbanistyczne z pewnością pozytywnie będą adaptować obszar miasta i wiejskiej części gminy do postępujących zmian klimatycznych. Zmiany te, polegające na dużej zmienności zjawisk pogodowych i wzroście średniej temperatury powietrza, częstszym występowaniu zjawisk typu: trąby powietrzne, silne ulewy,

gradobicia, ale i również długie okresy bezopadowe, nie mają istotnego związku z możliwością do realizacji zabudową i zagospodarowaniem zgodnie z regulacjami zawartymi w projekcie planu ogólnego.

Przyjęte gminne standardy urbanistyczne uwzględniają możliwe gwałtowne opady deszczu, lokalne podtopienia, ekstremalne upały i wichury czy możliwości wchłaniania wód opadowych i roztopowych przez glebę. Przyjęte w planie proporcje pomiędzy terenami zabudowanymi i utwardzonymi, a terenami stanowiącymi powierzchnię biologicznie czynną mogą jednak w skali lokalnej niekiedy nasilać niekorzystne skutki ekstremalnych zjawisk pogodowych.

Skutki oddziaływania projektu planu na klimat będą pośrednie, skumulowane, długoterminowe i stałe.

Regulacje zwarte w projekcie planu ogólnego nie powinny spowodować znaczącego oddziaływania na **zasoby naturalne**. Poza utratą części użytków rolnych i części zadrzewień, nie zostaną uszczuplone ani zdegradowane żadne zasoby przyrodnicze.

W granicach administracyjnych gminy Łasin łączna powierzchnia gruntów rolnych klas I-III poza obszarem administracyjnym miasta Łasina, które zostały wskazane w strefach nie związanych z rolnictwem (tj. z wykluczeniem stref wielofunkcyjnych z zabudową zagrodową - SZ, stref produkcji rolniczej - SR oraz stref otwartych - SO) wynosi niecałe 107 ha, co stanowi tylko około 1,8% powierzchni gruntów tych klas w gminie. Należy przy tym podkreślić, że wśród tych gruntów znajdują się też grunty w granicach obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które uzyskały już zgodę na zmianę przeznaczenia na cele nierolnicze. Istotne z punktu widzenia ochrony gruntów rolnych jest również, iż klasyfikacji istniejącej zabudowy do stref wielofunkcyjnych z zabudową mieszkaniową oraz z zabudową zagrodową dokonano w oparciu o faktyczne użytkowanie, nie natomiast o użytki gruntowe wynikające z rejestru gruntów. Dodać należy również, iż grunty rolne klas chronionych zostały również objęte m. in. strefami SN i SK, zgodnie z ich faktycznym użytkowaniem. W granicach tych gruntów występują m.in. drogi krajowa, wojewódzkie i powiatowe oraz zabytkowe założenia parkowe. Taki stan rzeczy powoduje, iż w praktyce ustalenia stref niezwiązanych z rolnictwem dokonano dla mniejszej powierzchni gruntów niż wynika to z powyższych wartości, gdyż część spośród tych gruntów nie jest już obecnie wykorzystywana na cele rolne. Plan ogólny porządkuje w tym zakresie istniejące przeznaczenia terenów i umożliwia podjęcie dalszych działań m.in. w postaci uchwalenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego o funkcjach zgodnych z faktycznym użytkowaniem oraz realnymi kierunkami rozwoju gminy.

Poza strefą otwartą, która jako jedyna posiada w profilu podstawowym teren lasu, grunty oznaczone w ewidencji gruntów i budynków jako Ls zostały sklasyfikowane w strefach: wielofunkcyjnej z zabudową mieszkaniową jednorodzinną (SJ), usługowej (SU), zieleni i

rekreacji (SN) oraz górnictwa (SG). Łączna powierzchnia tych gruntów wynosi niecałe 6 ha. Wskazać należy jednak, iż dla każdej ze stref, w granicach których występują lasy, jako przeznaczenie dodatkowe wskazano też tereny lasu, zatem projektowany plan ogólny nie przesądza o przeznaczeniu gruntów leśnych na cele nieleśne. Szczegółowe analizy w tym zakresie będą dokonywane na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Nie występują na obszarze gminy główne zbiorniki wód podziemnych ani inne udokumentowane złoża kopalin niż określone w strefie SG.

Skutki oddziaływania projektu planu na zasoby naturalne będą pośrednie, długoterminowe i stałe.

Na obszarze miasta Łasin i wiejskiej części gminy występują **zabytki i walory kulturowe**. Stąd projekt planu ogólnego wyznaczając strefy planistyczne, obszar zabudowy śródmiejskiej i obszar uzupełnienia zabudowy, jako ważne uwarunkowanie przestrzenne i funkcjonalne.

Wprowadzenie ochrony zabytków do ustaleń planu ogólnego miasta i gminy Łasin przekłada się na regulacje dotyczące parametrów takich jak: profil funkcjonalny strefy - rodzaj przeznaczenia terenu, maksymalna intensywność zabudowy - co ogranicza liczbę kondygnacji i ogólną wielkość budynków na danej działce, maksymalna wysokość zabudowy - co jest szczególnie istotne w ochronie zabytków, aby nowa zabudowa nie dominowała nad chronionymi obiektami, maksymalny udział powierzchni zabudowy – określa powierzchnie zabudowy dla działki, minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej - który odnosi się do zapewnienia przestrzeni zielonej i otwartej, co ma znaczenie zarówno dla zachowania wartości historycznych, jak i estetyki otoczenia zabytków.

W przyjętych regulacjach dostosowano parametry zabudowy w strefach obejmujących zabytki tak, aby zapewnić ich ochronę. Jeśli w strefie znajdują się obiekty historyczne o określonej skali, nowe inwestycje muszą być projektowane z uwzględnieniem tej skali. Wysokość nowych budynków czy ich intensywność nie mogą naruszać charakteru zabytkowego otoczenia.

Skutki oddziaływania projektu planu na zabytki i walory kulturowe będą pośrednie, skumulowane, długoterminowe i stałe.

Analiza oddziaływania na **dobra materialne** została przeprowadzona w stosunku do obecnego stanu zagospodarowania obszaru miasta i wiejskiej części gminy, regulacji zawartych w projekcie planu ogólnego i ustaleń dotychczas obowiązujących planów miejscowych. Realizacja ustaleń zawartych w projekcie planu ogólnego nie powinna wpłynąć negatywnie na już istniejące obiekty na skutek umożliwienia zwiększenia możliwości inwestycyjnych poprzez sporządzane plany miejscowe i decyzje o warunkach zabudowy. Nie spowoduje ponadto

zniszczenia lub degradacji żadnych dóbr materialnych w postaci budynków, dróg, obiektów użyteczności publicznej itp. Prawdopodobnie zwiększy się wartość niektórych działek w strefach planistycznych SW, SJ, SU, SP.

Przeprowadzona analiza możliwych **rozwiązań alternatywnych** w stosunku do rozwiązań przedstawionych w projekcie planu ogólnego pozwala na stwierdzenie, że w większości przestrzeni miasta i gminy nie jest możliwe wyznaczenie innych stref planistycznych. Projekt będący przedmiotem niniejszej prognozy bardzo racjonalnie wyznacza zasięgi poszczególnych stref planistycznych. Nawiązują one do już istniejącego zainwestowania i do ustaleń obowiązujących planów miejscowych. Rodzaj i zasięg przestrzenny stref uwzględnia uwarunkowania przestrzenne rozwoju przestrzennego miasta Łasina, miejscowości wiejskich i poszczególnych terenów w strefach. Uwzględnione zostały uwarunkowania ekofizjograficzne, dotychczasowy sposób zagospodarowania terenów i ustalenia planów miejscowych.

Oczywiście można by zmniejszyć zasięg przestrzenny niektórych stref np. wielofunkcyjnych, usługowych, produkcyjnych, jednak ze względu na to, iż nie stwierdzono znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko w zakresie żadnego elementu środowiska oraz z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy, należy stwierdzić że sporządzony projekt jest wariantem najkorzystniejszym dla integracji wymagań środowiskowych, krajobrazowych, historyczno-kulturowych, społecznych i ekonomicznych.

Większy negatywny wpływ na środowisko miałby miejsce w przypadku zwiększenia zasięgu przestrzennego stref o dużych możliwościach nowego zainwestowania tj. stref wielofunkcyjnych, usługowej, produkcji rolniczej i gospodarczej. Jednak projekt planu na terenach o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych wyznacza strefę zieleni i rekreacji oraz strefę otwartą.

Zasięg obszaru uzupełnienia zabudowy został wyznaczony w oparciu o przepisy Rozporządzenia.

Reasumując należy stwierdzić, że biorąc pod uwagę położenie obszaru miasta i gminy, uwarunkowania społeczne, środowiskowe, infrastrukturalne i komunikacyjne, regulacje zawarte w projekcie planu ogólnego, w tym przyjęte gminne standardy urbanistyczne są racjonalne i najkorzystniejsze dla zachowania jego walorów i umożliwienia dalszego rozwoju miasta z poszanowaniem środowiska i zasady zrównoważonego rozwoju.

Realizacja ustaleń projektu planu ogólnego nie pozostaje w sprzeczności z celami ochrony środowiska ustanowionymi na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotnymi z punktu widzenia projektu dokumentu.

VII.PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI PROJEKTU PLANU

Ze względu na planowane wyznaczenie stref planistycznych w większości zasięgu przestrzennego jako: strefy wielofunkcyjnej z zabudową mieszkaniową wielorodzinną, strefy wielofunkcyjnej z zabudową mieszkaniową jednorodzinną, strefy wielofunkcyjnej z zabudową mieszkaniową zagrodową, strefy usługowej, strefy gospodarczej oraz strefy otwartej uznano, że nie istnieje potrzeba specjalnego monitorowania w szerokim zakresie potencjalnych skutków realizacji ustaleń projektu planu ogólnego.

Przyjęte gminne standardy urbanistyczne z dużym prawdopodobieństwem pozwalają przypuszczać, że ewentualne istotne uciążliwości związane z zagospodarowaniem terenów dotyczyć będą jedynie utraty powierzchni aktywnej przyrodniczo w postaci muraw, zieleni niskiej bądź terenów użytków rolnych z ewentualnym ubytkiem gleb o wysokiej przydatności rolniczej i w niewielkim stopniu zadrzewień. Możliwe będą także negatywne oddziaływania związane z ubytkiem zieleni wysokiej i niskiej, utwardzeniem powierzchni, pogorszeniem jakości powietrza i warunków klimatu akustycznego, zmian krajobrazu na skutek zajęcia pod zabudowę i zagospodarowanie terenów dotychczas niezabudowanych. Negatywne oddziaływania w odniesieniu do niektórych komponentów środowiska wystąpią w stopniu lub co najwyżej małym. Nie należy jednak przewidywać wystąpienia negatywnych znaczących oddziaływań.

Jedynie zasadne jest okresowe monitorowanie, jakie plany miejscowe są przyjmowane w oparciu o regulacje zwarte w planie ogólnym, jakie plany miejscowe są zmieniane oraz jak wypełniać się będzie zabudową obszar uzupełnienia zabudowy.

Właściwe monitorowanie skutków zmian przeznaczenie terenów będzie odbywać się w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko sporządzanych planów miejscowych i ich zmian.

VIII.INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU PROJEKTU PLANU NA ŚRODOWISKO

Pod pojęciem „transgraniczne oddziaływanie na środowisko” należy rozumieć, zgodnie z art. 104 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko: stwierdzenie możliwości znaczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko w wyniku realizacji projektu planu, pochodzącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na teren innego państwa.

Z uwagi na geograficzne położenie analizowanego terenu (w północnej części województwa kujawsko-pomorskiego – nie ma charakteru przygranicznego) nie występuje

konieczność przeprowadzenia postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko.

IX. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Celem opracowania prognozy oddziaływania na środowisko jest określenie i ocena przewidywanych skutków wpływu na środowisko, które mogą wynikać z realizacji ustaleń projektu planu ogólnego miejsko-wiejskiej gminy Łasin, a także przedstawienie rozwiązań alternatywnych eliminujących lub ograniczających negatywny wpływ planowanego zainwestowania na środowisko.

Sporządzenie projektu planu ogólnego ma na celu wyznaczenie na terenie gminy, z wyłączeniem terenów zamkniętych innych niż ustalane przez ministra właściwego do spraw transportu, stref planistycznych oraz określenia gminnych standardów urbanistycznych. Ponadto określono przestrzenie: obszary uzupełnienia zabudowy, obszar zabudowy śródmiejskiej.

Podstawowym celem planu ogólnego jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju miasta i gminy, harmonijnego zagospodarowania przestrzeni, jak również zadbanie o ład przestrzenny. Regulacje zawarte w planie ogólnym mają wpływ na to, jak miasto gmina wyglądać będą w przyszłości.

W planie ogólnym dopuszcza się wyznaczenie 13 rodzajów stref planistycznych: wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną; wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną; wielofunkcyjna z zabudową zagrodową; usługowa; handlu wielkopowierzchniowego; gospodarcza; produkcji rolniczej; infrastrukturalna; zieleni i rekreacji; strefa cmentarzy; górnictwa; otwarta; komunikacyjna. W projekcie planu ogólnego miasta i gminy Łasin wyznaczono 978 stref planistycznych. Tworzą one mozaikę w przestrzeni miasta i wiejskiej części gminy. Najwięcej jest stref wielofunkcyjnych z zabudową zagrodową (468), stref wielofunkcyjnych z zabudową mieszkaniową jednorodzinną (248), stref wielofunkcyjnych z zabudową mieszkaniową wielorodzinną (51), zieleni i rekreacji (49), usługowych (47). Nie wyznaczono strefy handlu wielkopowierzchniowego SH.

W projekcie planu ogólnego dla miasta i gminy Łasin dla każdego obszaru w strefach planistycznych (w strefach SW, SJ, SZ, SU, SH, SP, SR) ustalono parametry: Mi – maksymalna nadziemna intensywność zabudowy, Mpz – maksymalny udział powierzchni zabudowy, Mwz – maksymalna wysokość zabudowy, MIbc – minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej; a dla stref SI, SN, SC ustalono minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej. Dla większości stref, oprócz obligatoryjnego podstawowego profilu funkcjonalnego strefy planistycznej, ustalono profil dodatkowy.

W przypadku braku opracowania i przyjęcia projektu planu ogólnego miasta i gminy Łasin, ruch budowlany mógłby się odbywać wyłącznie na podstawie obowiązujących

miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i wydanych decyzji administracyjnych. Nie byłoby możliwości uchwalania nowych planów miejscowych i dokonywania zmian w planach już obowiązujących. Brak precyzyjnych zakresów profilu dodatkowego i gminnych standardów urbanistycznych odnośnie sposobu zagospodarowania stref mógłby prowadzić do nieładu urbanistycznego, degradacji powierzchni ziemi, powiększania się „miejskiej wyspy ciepła” Łasina, degradacji krajobrazu. Mógłby prowadzić do nieodwracalnych niekorzystnych zmian fizjonomii krajobrazu, w tym przede wszystkim w kontekście zachowania walorów widokowych na obiekty zabytkowe np. wieże kościołów.

Zmiany funkcjonalne i przestrzenne na terenie miasta i gminy Łasin, które powstaną w wyniku uchwalenia planu ogólnego nie spowodują przekształceń obecnej struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy, lecz są ukierunkowaniem i utrwaleniem postępujących procesów rozwojowych zachodzących w mieście i na terenie wiejskim gminy. Wyznaczone strefy planistyczne w większości nawiązują do już istniejącej zabudowy oraz do ustaleń obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Wzięto pod uwagę, że plan ogólny gminy jest aktem prawa miejscowego, lecz nie stanowi podstawy prawnej do wydawania pozwoleń na budowę. Jest on uwzględniany przy sporządzaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz stanowi podstawę prawną decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Z przeprowadzonej oceny oddziaływania na środowisko poszczególnych elementów środowiska wynika, że planowane wyznaczenie stref planistycznych i obszaru uzupełnienia zabudowy będą mieć negatywny wpływ tylko na część elementów środowiska. Analiza ocen poszczególnych oddziaływań pozwala stwierdzić, że w większości będą to zmiany w stopniu małym i ewentualnie średnim. Przewidywane zagrożenia w stopniu średnim zidentyfikowano tylko w strefie gospodarczej w odniesieniu do powietrza. W kilku strefach przewiduje się poprawę oddziaływania na ludzi. W strefach zieleni i rekreacji oraz w strefie otwartej nastąpi poprawa stanu w zakresie kilku elementów środowiska. We wszystkich strefach planistycznych stan pozostanie bez zmian w odniesieniu do Natury 2000, klimatu i zabytków.

Projekt planu ogólnego określa minimalne udziały powierzchni biologicznie czynnej adekwatne dla obecnego sposobu zagospodarowania terenów lub takie jak dla obowiązujących planów miejscowych. Na terenach gdzie plany miejscowe nie obowiązują, określono te udziały na poziomie nakazanym przez Rozporządzenie lub nawet na poziomie wyższym. Na przykład dla strefy 17SW ustalono ten udział na poziomie 70%, a dla kilku innych stref SW na poziomie 60%, dla strefy 207SJ na poziomie 75%, a dla kilku innych stref SJ na poziomie 70%, dla wielu stref SZ na poziomie 60%, dla stref SU nawet na poziomie 70% (16SU, 25SU, 44SU), przy minimalnym 30%. Dla niektórych stref określono profil dodatkowy w postaci terenów zieleni naturalnej, terenów zieleni urządzonej, terenu lasu. Dla większości stref zieleni i rekreacji SN udział powierzchni biologicznie czynnej ustalono na poziomie 50% (a nawet 80% lub 90%), co zapewni możliwość ochronę roślin i zwierząt, powierzchni ziemi, wód, kształtowania

różnorodności biologicznej i krajobrazu. Przyjęte w projekcie planu ogólne wskaźniki maksymalnej intensywności zabudowy również zapewniają minimalizowanie negatywnych oddziaływań na elementy środowiska.

Na obszarze gminy obszary siedlisk naturalnych lub zbliżonych do naturalnych zostały włączone do stref zieleni i rekreacji SN oraz do stref otwartych SO, co zapewni ich ochronę dzięki przeznaczeniu w planach miejscowych pod tereny zieleni naturalnej i tereny wód, co jest zapewnione w profilu podstawowym niektórych stref, bądź w profilu dodatkowym stref.

Wyznaczenie stref planistycznych oraz obszaru uzupełnienia zabudowy gwarantuje rozwój nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną i jednorodzinną, co zapewni warunki do zamieszkania przez ludzi na nowych atrakcyjnych funkcjonalnie i środowiskowo terenach.

Racjonalne rozmieszczenie stref wielofunkcyjnych z zabudową mieszkaniową i innych mogących potencjalnie kolidować z funkcją mieszkaniową (gospodarcza SP, produkcji rolniczej SR, infrastrukturalna SI, górnictwa SG) nie spowoduje zagrożeń dla warunków życia mieszkańców. Strefy te zostały rozmieszczone zgodnie z planami miejscowymi, z obecnym zagospodarowaniem i użytkowaniem terenów oraz zgodnie z uwarunkowaniami przyrodniczymi.

Projekt planu ogólnego na całym obszarze gminy rozdziela tereny zabudowy mieszkaniowej (strefy SW i SJ) od terenów stref: gospodarczej SP, produkcji rolniczej SR, górnictwa SG. Jest to ustalenie istotne w kontekście jakości życia i ochrony zdrowia ludzi. Prewencyjnie takie ustalenia ograniczają do minimum ewentualne uciążliwości planowanej zabudowy na jakość życia ludzi. W strefach zieleni i rekreacji SN w profilu dodatkowym wielu stref ustalono: teren usług sportu i rekreacji, teren usług kultury i rozrywki, teren usług gastronomii, teren usług turystyki. Realizacja tego typu zainwestowania pozwoli na stworzenie nowej oferty turystyczno-rekreacyjnej dla mieszkańców i turystów.

Jako działanie adaptacyjne do postępujących zmian klimatu, w kontekście pożądanej retencji wód opadowych i roztopowych, projekt planu ogólnego wyznacza 49 stref zieleni i rekreacji SN, 38 stref otwartych SO, w których w podstawowym profilu funkcjonalnym występują tereny zieleni urządzonej, tereny wód, tereny zieleni naturalnej, tereny lasu, tereny ogrodów działkowych, co gwarantuje ochronę zasobów wodnych i zachowanie powierzchni umożliwiających retencję wód. W strefach wielofunkcyjnych z zabudową mieszkaniową, w strefach usługowych i w strefie gospodarczej zapewniono minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej na poziomie najczęściej 30-60%, co także zapewnia zachowanie powierzchni umożliwiających retencję wód.

Warto zauważyć, że w wielu strefach bardzo oszczędnie korzystano z profilu funkcjonalnego dodatkowego. Na przykład w strefach SW w żadnym przypadku nie wpisano do profilu dodatkowego teren handlu wielkopowierzchniowego, w strefie SU tylko w 9 przypadkach na 47 wpisano teren składów i magazynów, w strefie SP w 4 przypadkach na 9

wpisano teren usług. Takie rozstrzygnięcia sprzyjają ograniczaniu potencjalnych uciążliwości związanych z emisją zanieczyszczeń powietrza (gazów i pyłów) oraz emisją hałasu.

Na terenach stref planistycznych dopuszczających możliwość realizacji nowej zabudowy na terenach dotychczas niezabudowanych (niektóre strefy SW, SJ, SU, SP) możliwe będzie powstanie kolejnych budynków oraz terenów utwardzonych. Powstanie nowej zabudowy, na podstawie ustaleń planów miejscowych zgodnych z planem ogólnym lub na podstawie decyzji o warunkach zabudowy na terenach OUZ, wiązać się będzie z przekształceniem powierzchniowej warstwy ziemi poprzez wykonywanie wykopów pod fundamenty nowych budynków oraz sieci i urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej.

Strefy planistyczne wyznaczono w oparciu o istniejące tereny zabudowane, obowiązujące plany miejscowe, złożone wnioski, analizę uwarunkowań ekofizjograficznych, w tym walory krajobrazowe, historyczno-kulturowe, występowanie obszarowych form ochrony przyrody, przebieg korytarzy ekologicznych, a także znajdujące się na terenie miasta lasy, parki i grunty rolne. W celu minimalizacji negatywnych oddziaływań projekt planu ogólnego nie wyznacza wielu nowych stref planistycznych, w których mogły powstać budynki i budowle o znacznej wysokości (SW – do 18 m, SJ – do 15 m, SU – 25 m, SP – 12-22 m, a do 70 m na terenie 5SP, SR – do 25 m). Ustalenia dotyczące formy budynków oraz kolorystyki elewacji i pokryć dachowych zostaną określone w planach miejscowych. Warto zauważyć, że na terenie gminy wyznaczono liczne strefy zieleni i rekreacji oraz strefy otwarte, które zajmując dużą część terytorium wiejskiej części gminy i chronić będą walory krajobrazowe.

Projekt planu ogólnego pośrednio uwzględnia wymagania odnośnie ochrony zabytków i walorów historyczno-kulturowych miasta. W przyjętych regulacjach dostosowano parametry zabudowy w strefach obejmujących zabytki tak, aby zapewnić ich ochronę. Jeśli w strefie znajdują się obiekty historyczne o określonej skali, nowe inwestycje muszą być projektowane z uwzględnieniem tej skali.

Projekt będący przedmiotem niniejszej prognozy bardzo racjonalnie wyznacza zasięgi poszczególnych stref planistycznych. Nawiązują one do już istniejącego zainwestowania i do ustaleń obowiązujących planów miejscowych. Rodzaj i zasięg przestrzenny stref uwzględnia uwarunkowania przestrzenne rozwoju przestrzennego miasta i gminy Łasin, miejscowości wiejskich i poszczególnych terenów w strefach. Uwzględnione zostały uwarunkowania ekofizjograficzne, dotychczasowy sposób zagospodarowania terenów i ustalenia planów miejscowych.

Oczywiście można by zmniejszyć zasięg przestrzenny niektórych stref np. wielofunkcyjnych, usługowych, produkcyjnych, jednak ze względu na to, iż nie stwierdzono znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko w zakresie żadnego elementu środowiska oraz z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy, należy stwierdzić że sporządzony projekt jest wariantem

najkorzystniejszym dla integracji wymagań środowiskowych, krajobrazowych, historyczno-kulturowych, społecznych i ekonomicznych. Większy negatywny wpływ na środowisko miałyby miejsce w przypadku zwiększenia zasięgu przestrzennego stref o dużych możliwościach nowego zainwestowania tj. stref wielofunkcyjnych, usługowej, produkcji rolniczej i gospodarczej. Jednak projekt planu na terenach o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych wyznacza strefę zieleni i rekreacji oraz strefę otwartą.

Reasumując należy stwierdzić, że biorąc pod uwagę położenie obszaru gminy (miasta Łasina i części wiejskiej gminy), uwarunkowania społeczne, środowiskowe, infrastrukturalne i komunikacyjne, regulacje zawarte w projekcie planu ogólnego, w tym przyjęte gminne standardy urbanistyczne są racjonalne i najkorzystniejsze dla zachowania jego walorów i umożliwienia dalszego rozwoju gminy, w tym miasta Łasina, z poszanowaniem środowiska i zasady zrównoważonego rozwoju.

Oświadczenie

Oświadczam, że spełniam wymagania dotyczące autorów prognoz oddziaływania na środowisko o których mowa w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r., poz. 1112 z późniejszymi zmianami).

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

